

KWP
Rotterdams Talent

Basismonitor Onderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2015

J. de Boom
P. van Wensveen
Risbo, Erasmus Universiteit

A. L. Roode
P. A. de Graaf
OBI, gemeente Rotterdam

Basisonderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2015

J. de Boom

A.L. Roode

P. van Wensveen

P.A. de Graaf

Risbo, Erasmus Universiteit

OBI, gemeente Rotterdam

Risbo, Erasmus Universiteit

OBI, gemeente Rotterdam

Januari 2016

Inhoudsopgave

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2015	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
1.1 De sociaal-economische positie van de bevolking van Rotterdam Zuid	7
Hoofdstuk 2 Data en methode	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Benodigde databestanden	11
Hoofdstuk 3 Basisonderwijs	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Leerlingen in het basisonderwijs	13
3.3 Prestaties van leerlingen in het basisonderwijs	15
3.4 Advies vervolgonderwijs	20
Hoofdstuk 4 Voortgezet onderwijs	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs	23
4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs	24
4.4 Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs	25
4.5 Diploma's in het voortgezet onderwijs	28
4.6 Doorstroom van vo gediplomeerden	29
4.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs	30
Hoofdstuk 5 Voortgezette opleidingen	33
5.1 Inleiding	33
5.2 Deelnemers en studenten	33
5.3 Deelnemers mbo naar niveau	34
5.4 Deelnemers mbo naar sector	37
5.5 Diploma's mbo naar niveau	40
5.6 Doorstroom van mbo gediplomeerden	41
5.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo	42
Hoofdstuk 6 Arbeidsmarkt	43
6.1 Inleiding	43
6.2 Onderwijs naar de arbeidsmarkt	43
Bijlage 1 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden	49
Bijlage 2 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs	51
Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3	53

Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4	59
Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5	69
Definities en afkortingen	79

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2015

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is een langjarig programma voor de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde ("Rotterdam Zuid") dat zich richt op het wegwerken van achterstanden op het gebied van wonen, werk en scholing. Het uitgangspunt van het NPRZ is dat school en werk de beste garanties zijn voor een beter leven. De voorliggende Basismonitor Onderwijs beschrijft de ontwikkeling in de pijler 'onderwijs', waarbinnen alle vormen van onderwijs een plek vinden. In de monitor wordt de onderwijspositie van de schoolgaande op Rotterdam Zuid wonende jongeren gevolgd. Dit gebeurt met data uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) die via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikbaar is en waarin personen in de tijd gevolgd kunnen worden. De gebieden die in de monitor vergeleken worden, zijn de zeven focuswijken¹, Rotterdam Zuid, overig Rotterdam, Rotterdam, de vier grote steden en Nederland.

Basisonderwijs

- In het basisonderwijs is er in elk van de gebieden een lichte afname van het aantal kinderen in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs.
- De ongecorrigeerde scores van leerlingen in groep 8 van het regulier basisonderwijs op de Cito eindtoets liggen bij leerlingen uit Rotterdam Zuid en uit de focuswijken duidelijk lager dan gemiddeld in Nederland. In de afgelopen jaren is dit verschil voor Rotterdam Zuid kleiner geworden. In de focuswijken neemt het verschil met het landelijk gemiddelde de afgelopen twee schooljaren juist toe.
- De schooladviezen aan groep 8 kinderen liggen bij leerlingen uit Rotterdam Zuid en uit de focuswijken lager dan gemiddeld. In de afgelopen jaren stijgt het aandeel adviezen voor de laagste niveaus bij leerlingen uit Rotterdam Zuid; landelijk is dit niet het geval.
- Het aandeel schooladviezen voor havo/vwo-niveau daalt; dit is over de hele linie het geval.

Voortgezet onderwijs

- Het aandeel leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) is de afgelopen jaren op een vergelijkbaar niveau gebleven. Het aandeel mannen is in het vso ongeveer duidelijk groter dan het aandeel vrouwen.

¹ De zeven focuswijken zijn de CBS-buurtten Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof.

- In het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs zit bij leerlingen uit Rotterdam Zuid 25 procent op de havo of het vwo; landelijk is dit 45 procent. De afgelopen jaren wordt het verschil groter.
- Leerlingen uit Rotterdam Zuid volgen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs vaker dan gemiddeld een lagere opleiding dan hen geadviseerd werd door de basisschool.
- Het overgrote deel van de examenkandidaten in het voortgezet onderwijs slaagt. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het percentage geslaagden op de havo en het vwo iets lager dan gemiddeld.

Voortgezette opleidingen

- De landelijke ontwikkeling is dat er minder mbo-ers en meer hbo-ers en wo-ers komen; dit is ook in Rotterdam Zuid en de focuswijken het geval.
- Het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid dat de mbo-opleiding op niveau 4 volgt is kleiner dan gemiddeld in andere gebieden. Tegelijkertijd groeit in Rotterdam Zuid het deel dat een mbo-opleiding op dit hoogste niveau volgt; dit is ook in Nederland het geval.
- In de mbo-sector 'zorg' is het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid de afgelopen jaar stabiel en vergelijkbaar met het gemiddelde aandeel in Nederland.
- In de mbo-sector 'techniek' is het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid lager dan gemiddeld in Nederland en neemt de deelname onder mannen de laatste jaren af; de deelname van vrouwen neemt wél toe.
- In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het deel van de mbo-ers dat doorstroomt naar een vervolgopleiding groter dan gemiddeld in Nederland. Dit is op elk van de vier mbo-niveaus het geval.

Arbeidsmarkt

- Leerlingen die in het voortgezet onderwijs een diploma halen, zijn het jaar erop voor het grootste gedeelte onderwijsvolgend. Verschillen tussen de gebieden zijn gering.
- Van de studenten uit de focuswijken en Rotterdam Zuid volgt een jaar na het behalen van hun mbo-1 en -2 diploma een relatief groter deel (vervolg) onderwijs dan in de vier grote steden en in Nederland.
- Ten opzichte van de vier grote steden en Nederland hebben meer studenten uit Rotterdam Zuid na het behalen van een mbo-diploma het jaar erop geen werk én volgen ze geen opleiding.
- Geslaagden van het hbo en het wetenschappelijk onderwijs uit de focuswijken volgen het jaar erop vaker (vervolg)onderwijs dan studenten uit

overig Rotterdam en de vier grote steden. Zij stromen iets minder vaak de arbeidsmarkt op.

- Geslaagden met een mbo-opleiding richting 'zorg' uit de focuswijken of Rotterdam Zuid hebben een jaar na slagen minder vaak werk in de bedrijfssector 'zorg' dan geslaagden met een diploma richting 'zorg' uit de vier grote steden of Nederland.
- Geslaagden met een diploma mbo-techniek op niveau 1 en 2 uit de focuswijken zijn een jaar na slagen minder vaak werkzaam in de bedrijfssector 'techniek' dan geslaagden uit de vier grote steden of Nederland. Voor de geslaagden met een diploma mbo-techniek op niveau 3 en 4 is dit anders: geslaagden uit Rotterdam Zuid zijn vaker werkzaam in de bedrijfssector 'techniek' dan gemiddeld in de vier grote steden, maar minder vaak dan gemiddeld in Nederland.

De monitor in 2016

- De eerste meting van deze monitor is vooral gericht op het verkennen en opzetten van een kader waarbinnen en waaraan in de toekomst uitbreidingen mogelijk zijn. In overleg met de Werkgroep Monitoring is al een aantal vervolgstappen voor het onderzoek in het jaar 2016 gepland.
- De huidige monitor wordt volgend jaar geactualiseerd. Hierbij is het mogelijk de monitor nog iets uit te breiden met bijvoorbeeld een analyse van het (on)vertraagd doorlopen van het onderwijs en het switchen van onderwijsinstelling op hetzelfde onderwijsniveau.
- Cohortanalyse: er wordt gestart met het volgen van drie cohorten, namelijk leerlingen uit groep 8, leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs en geslaagden in voortgezette opleidingen. Deze analyse wordt begin 2016 opgestart.
- Het betrekken van contextvariabelen in de analyse. Door middel van een samenhangende meervoudige analyse wordt de samenhang van contextvariabelen met bijvoorbeeld de hoogte van de Cito-eindscore bepaald.
- Analyse van aanvullende data die nu niet opgenomen zijn in het SSB van het CBS. Het betreft data zoals gegevens over nieuwe voortijdige schoolverlaters volgens de DUO definitie en data uit het leerlingvolgsysteem (taal- en rekentoetsen).

Hoofdstuk 1 Inleiding

Rotterdam Zuid kent een stapeling van achterstanden op het gebied van scholing, werk en wonen. Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) heeft als doel deze achterstanden in de komende decennia weg te werken zodat Rotterdam Zuid in 2030 op het niveau komt van de vier grote Nederlandse steden. Het uitgangspunt van het NPRZ is dat school en werk de beste garanties zijn voor een beter leven. De Basismonitor Onderwijs richt zich op de ontwikkeling in de pijler 'onderwijs' waarbinnen alle vormen van onderwijs een plek vinden. Het verbeteren van de onderwijs-situatie heeft naar verwachting ook positief effect op de andere pijlers. Daarom wordt in de Basismonitor ook aandacht besteed aan de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt.

Een belangrijk onderdeel uit het uitvoeringsplan is het creëren van gebieden waarin kinderen en leerlingen beter en meer onderwijs krijgen: Children's Zones in de zeven zogeheten focuswijken. Scholen zijn 'het kloppend hart' in deze gebieden. Kinderen gaan op jongere leeftijd naar school, de scholen zijn langer open en bieden extra leertijd. Dit wordt aangevuld met praktische zorg en ondersteuning aan kinderen en gezinnen door wijkteams en studenten, die werken volgens de frontlijnaanpak. Met deze praktische hulp voor gezinnen, een extra inzet op Nederlandse taal en algemene ontwikkeling krijgen de kinderen een aanzet in de goede richting en vergroten zij daarmee naar verwachting hun kansen in het vervolgonderwijs en later op de arbeidsmarkt.

Om een indicatie te krijgen of de beleidsinterventies het gewenste effect sorteren, is het wenselijk om de resultaten van deze maatregelen zo goed mogelijk in kaart te brengen. Een belangrijke eerste stap in zo'n effectonderzoek is dat er brede informatie beschikbaar is over de doelgroep waarop de interventies zijn gericht: de (schoolgaande) jongeren. Dat kan door de schoolloopbaan van deze schoolgaande op Rotterdam Zuid wonende jongeren te monitoren. De ontwikkeling van een goed monitor-systeem op basis waarvan representatieve, valide en betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan over onder andere de targets die zijn geformuleerd in het uitvoerings-plan NPRZ is complex. Daarom is er een verkenning/haalbaarheidsstudie gedaan waarin is geïnventariseerd wat het bereik van de monitor moet zijn, op welk niveau de monitorgegevens moeten worden verzameld, welke gegevens noodzakelijk/wenselijk zijn, uit welke bron deze gegevens idealiter afkomstig zullen zijn, et cetera. Het resultaat van deze studie 'Verkenning Basismonitor Onderwijs' is in mei 2014 besproken in de Werkgroep Monitoring. Besloten is, om het advies op te volgen om een monitor op te zetten op basis van data van het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Parallel hieraan

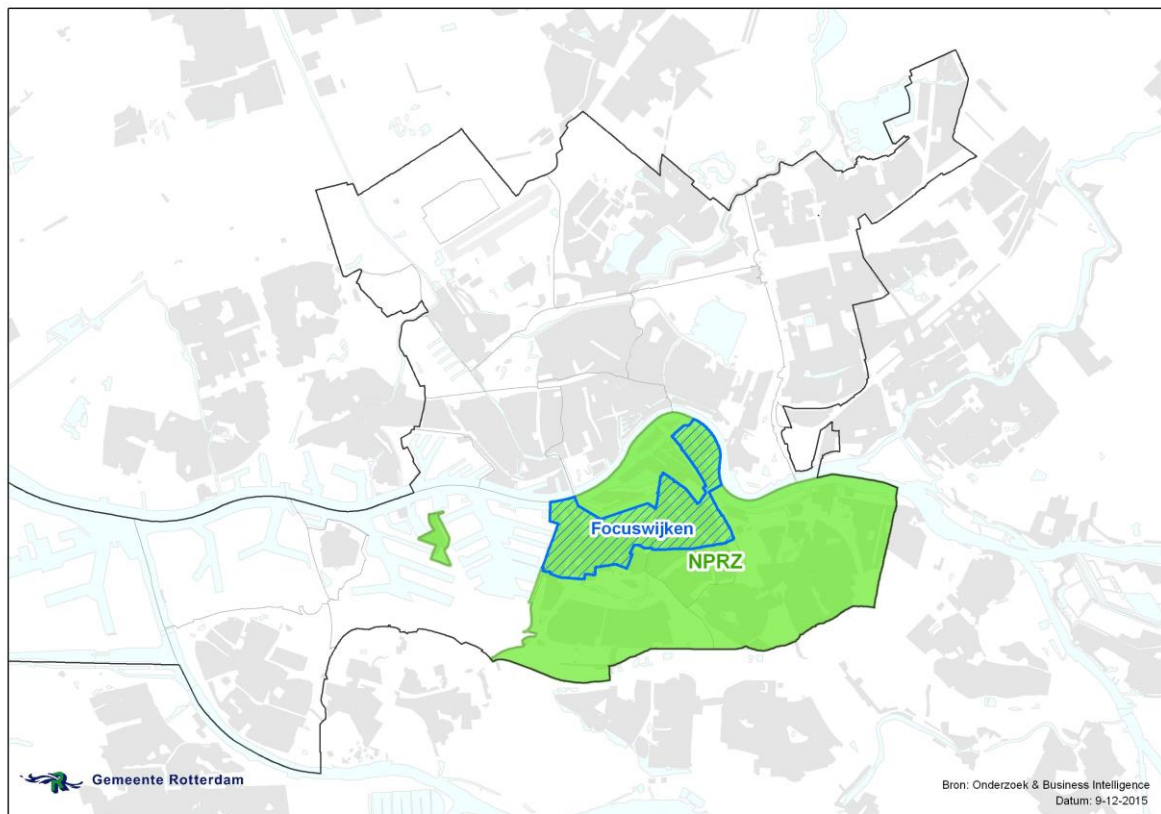
wordt gepoogd om additionele gegevens van de scholen en mogelijk van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) beschikbaar te krijgen.

Na dit inleidende hoofdstuk gaan we in hoofdstuk 2 kort in op de onderzoeksmethoden, de gehanteerde definities en de beperkingen van het onderzoek. In de daarop volgende hoofdstukken 3 tot en met 5 staat de onderwijsloopbaan van kinderen in de diverse onderscheiden gebieden centraal. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Hoofdstuk 4 gaat in op het voortgezet onderwijs en in hoofdstuk 5 staat de onderwijsloopbaan in het mbo, hbo en wo centraal. Het uiteindelijke streven is om de gehele onderwijsloopbaan (de voor- en voegschoolse educatie, het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroeps- en hoger onderwijs) in kaart te brengen. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk. Zo beschikken we nog niet over gegevens over de deelname aan voor- en voegschoolse voorzieningen, en kunnen we ook nog geen uitspraken doen over eventuele achterstanden aan het begin en gedurende de loopbaan in het basisonderwijs omdat we nog niet beschikken over gegevens uit het Cito Leerlingvolgsysteem. Hoofdstuk 6 van het rapport gaat ten slotte in op de overgang van onderwijs naar werk.

De geografische aanduidingen in deze rapportage hebben betrekking op het woongebied. Dat wil zeggen dat waar in de tabellen of figuren wordt gesproken over bijvoorbeeld de focuswijken of Rotterdam Zuid de analyses betrekking hebben op kinderen en/of jongeren die wonen in het betreffende gebied.

De resultaten worden gepresenteerd voor alle kinderen en/of jongeren in het onderwijs in de betreffende gebieden. Daarnaast worden de resultaten ook uitgesplitst naar geslacht en etnische herkomst. Waar relevant wordt ook een onderverdeling gemaakt naar leeftijdsgroepen. Deze uitsplitsingen zijn in het algemeen opgenomen in een bijlage bij de betreffende hoofdstukken.

De zeven focuswijken zijn Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof. In deze wijken zijn de achterstanden nog groter dan in de andere wijken van Rotterdam Zuid ten opzichte van het gemiddelde in de vier grote steden. De focus van het NPRZ ligt daarom op deze zeven wijken. Dit betekent niet dat de andere wijken in Rotterdam Zuid geen aandacht krijgen. Voor deze wijken geldt ook dat achterstand onder de bewoners moet worden verkleind en dat moet worden voorkomen dat deze wijken een focuswijk worden. Zie figuur 1.1 voor een kaart van Rotterdam Zuid en de focuswijken.

Figuur 1.1 Het NPRZ gebied en de focuswijken

In de hoofdstukken 3 tot en met 6 zijn de voorlopige resultaten van de analyse op de data die binnen het SSB beschikbaar is gepresenteerd.

1.1 De sociaal-economische positie van de bevolking van Rotterdam Zuid

Voordat we uitgebreider ingaan op de stand van zaken in het onderwijs schetsen we hierna aan de hand van enkele kernindicatoren uit diverse bronnen, de sociaal-economische context van de diverse gebieden (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Sociaal-economische indicatoren bevolking

	Focuswijken	Rotterdam Zuid	Rotterdam	Vier grote steden	Nederland
Stand bevolking 1 januari (2015)	77.609	197.327	623.967	2.294.441	16.900.726
Aantal inwoners tot 23 jaar in % van totale bevolking (2015)	30,3%	27,7%	26,5%	26,4%	26,4%
% één-ouder huishoudens met tenminste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar op alle huishoudens met ten minste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar (1 jan. 2014)	37,1%	38,2%	32,7%	27,8%	17,8%
Gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen, gestandaardiseerd (2012)	€ 17.400	€ 19.300	€ 21.900	€ 23.400	€ 24.200
% huishoudens met een WWB-AO- of WW-uitkering (2012)	23%	19%	15%	14%	9%
% huishoudens met een WWB of WW-uitkering (2012)	17%	15%	12%	9%	5%
% huishoudens met een AO-uitkering (2012)	5%	4%	4%	4%	4%
% huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (2012)	30%	25%	21%	19%	12%
Werkzoekenden zonder baan in % van de potentiële beroepsbevolking 15-64 jaar (2014)	21%	19%	16%	10%	7%
Kinderen tot 18 jaar in een huishouden met inkomens tot 110% van het sociaal minimum in % van alle kinderen tot 18 jaar in een huishouden (2012)	32%	30%	23%	19%	10%
% jongeren met startkwalificatie, 18 t/m 22 jaar (2015)	47%	48%	57%	x	x
% kinderen op de basisschool met laag opgeleide ouders (2013/2014)	39%	32%	25%	21%	11%
% kwetsbare meergezinswoningen t.o.v. de woningvoorraad (2013)	51%	35%	24%	x	x
Gemiddelde WOZ-waarde van de woningen	€ 89.519	€ 112.802	€ 146.885	.	€ 211.000

Bron: CBS,OBI, UWV en DUO

In Rotterdam Zuid wonen op 1 januari 2015 bijna tweehonderdduizend personen; bijna een derde deel van het inwonersaantal van geheel Rotterdam. Van deze bewoners uit Rotterdam Zuid wonen er bijna tachtigduizend in de zeven focuswijken. Het aandeel kinderen en jongeren onder de 23 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan in Rotterdam, in de vier grote steden en Nederland. In de focuswijken is dit aandeel nog hoger. Het percentage één-oudergezinnen met een kind onder de 18 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden.

De indicatoren die de sociaal-economische positie van huishoudens in kaart brengen, laten zien dat het gemiddelde huishoudinkomen in Rotterdam Zuid lager is dan in Rotterdam en nog lager dan gemiddeld in de vier grote steden. Het aandeel huishoudens met een uitkering is hoger en het aandeel huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden. De focuswijken scoren op deze indicatoren minder dan geheel Rotterdam Zuid. Ook het percentage niet-werkende werkzoekenden is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden.

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat woont in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is in Rotterdam Zuid beduidend hoger dan gemiddeld in Rotterdam en hoger dan in de vier grote steden. In de focuswijken is dit percentage nóg hoger. Het percentage jongeren dat een startkwalificatie heeft en

geen opleiding meer volgt, is lager in Rotterdam Zuid en in de focuswijken dan gemiddeld in Rotterdam.

Het aandeel leerlingen in het basisonderwijs met laagopgeleide ouders is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken hoger dan in gemiddeld in Rotterdam. In de vier grote steden en op landelijk niveau is dit percentage lager.

Kijkend naar de woningvoorraad in Rotterdam Zuid zien we een hoger percentage kwetsbare meergezinswoningen in Rotterdam Zuid dan gemiddeld in Rotterdam. In de focus-wijken is zelfs de helft van de woningen kwetsbaar te noemen. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de focuswijken is lager dan in geheel Rotterdam Zuid, en in Rotterdam Zuid is deze lager dan gemiddeld in Rotterdam.

Hoofdstuk 2 Data en methode

2.1 Inleiding

Voor de Basismonitor Onderwijs wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)². Het CvB beschikt onder de noemer 'Sociaal Statistisch Bestand' (SSB) over een groot aantal databestanden. Zo is er bijvoorbeeld een registratie van alle personen die in de periode 1995-2015 in het bevolkingsregister (de BRP (voorheen GBA)) geregistreerd staan (of hebben gestaan) aanwezig en zijn bestanden beschikbaar waarin onderwijsgegevens en gegevens over de arbeidsmarktpositie van alle personen staan geregistreerd. Al deze bestanden zijn op persoonsniveau via unieke persoonsgebonden sleutels te koppelen aan het bevolkingsregister. Daarmee wordt het mogelijk een beeld te schetsen van de onderwijs- en arbeidsmarktpositie van alle in het bevolkingsregister opgenomen personen op een bepaald moment en wordt het ook mogelijk om deze situatie per persoon in de tijd te volgen. Omdat de gegevens voor alle personen in Nederland beschikbaar zijn is het mogelijk de leerlingen ook als zij uit Rotterdam naar een andere Nederlandse gemeente verhuizen, te blijven volgen. Omgekeerd is het ook mogelijk om de loopbaan van leerlingen die hun schoolcarrière elders in Nederland zijn begonnen in kaart te brengen.

2.2 Gebruikte databestanden

Om de voor deze Basismonitor noodzakelijke analyses te kunnen verrichten, is een omvangrijk aantal databestanden nodig. Enerzijds omdat elk van de bestanden slechts een beperkt aantal variabelen omvat en er dan veel verschillende bestanden nodig zijn. Anderzijds omdat een deel van de bestanden gegevens over één jaar bevatten en voor de monitor gegevens over meerdere jaren nodig zijn. Er zijn bijvoorbeeld bestanden nodig die een beeld geven van de persoonskenmerken en daarnaast bestanden die de onderwijssituatie en de onderwijsloopbaan in beeld brengen. Ten derde zijn er bestanden nodig die inzicht geven in de positie op de arbeidsmarkt na afronding van het onderwijs; het gaat dan om bestanden die betrekking hebben op de arbeids- en uitkeringssituatie. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de gebruikte bestanden. In een afzonderlijke technische toelichting zullen de keuzes die bij de analyse gemaakt, worden uitgewerkt.

² Om met de gegevens van SSB te mogen werken is een machtiging nodig. Als deze machtiging wordt afgegeven kan tegen betaling van het SSB gebruik worden gemaakt. De bestanden komen echter niet in bezit van de uitvoerder, maar zijn alleen beschikbaar voor analyse. Fysiek blijven ze op de beveiligde servers van het CBS. Zowel OBI als Risbo hebben toegang tot de bestanden op de servers van het CBS middels Remote Acces (RA).

Hoofdstuk 3 Basisonderwijs

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en de ontwikkeling die zich hierin in de afgelopen jaren heeft voorgedaan. Vervolgens wordt aandacht besteed aan het niveau van leerlingen aan het eind van de basisschool. We kijken daarvoor naar de scores van leerlingen op de Cito eindtoets en het advies voor vervolgonderwijs van de leerkracht. Ook hierbij kijken we naar de ontwikkeling in de afgelopen jaren.

3.2 Leerlingen in het basisonderwijs

In de tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van leerlingen in het basisonderwijs. Er wordt een onderscheid gemaakt in drie groepen, het reguliere basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. De speciale scholen zijn bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een functiebeperking. Het gaat hier om kinderen met een visuele, auditieve of lichamelijke handicap. Daarnaast bieden deze scholen plaats aan zeer moeilijk lerende of moeilijk opvoedbare kinderen en langdurig zieken. In bijlage 2 wordt het verschil tussen het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs verder toegelicht.

Tabel 3.1 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs, naar type en woongebied in 2013/2014³

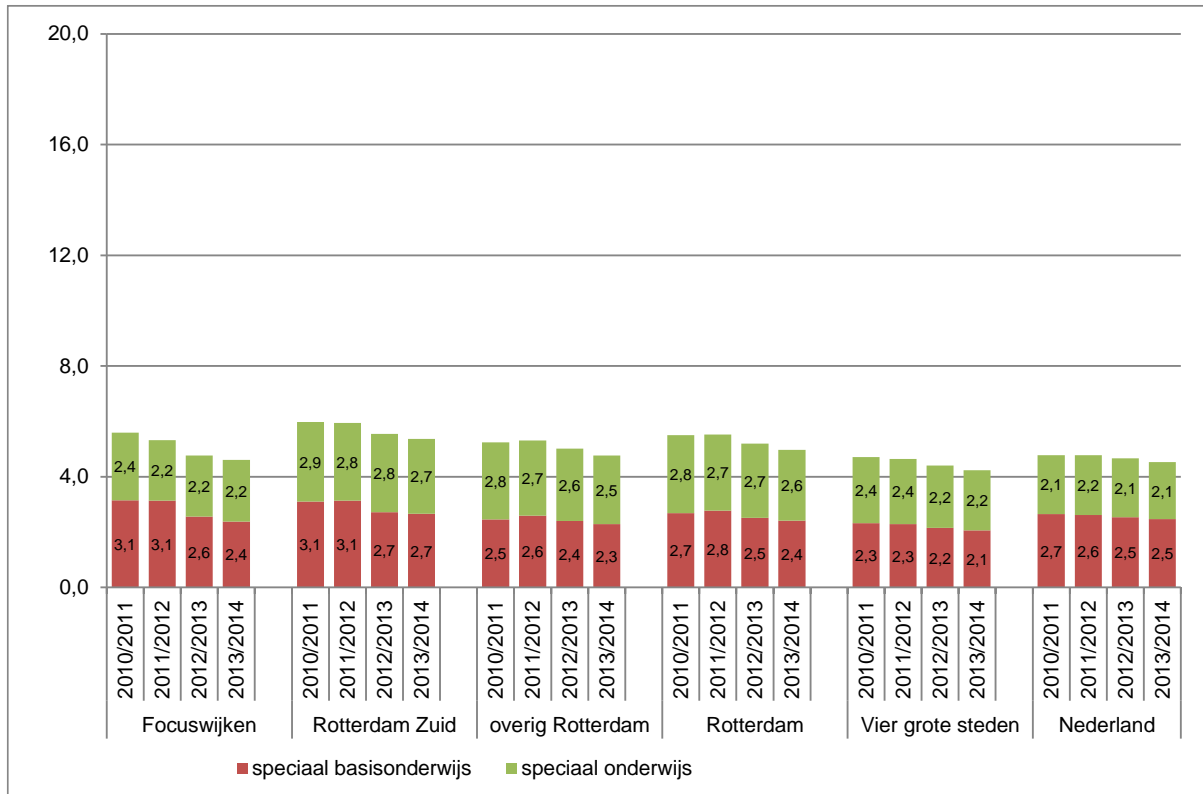
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
Type basisonderwijs												
Basisonderwijs	7.163	95,4%	17.023	94,6%	33.195	95,2%	50.218	95,0%	184.068	95,8%	1.468.234	95,5%
Speciaal basisonderwijs	179	2,4%	479	2,7%	797	2,3%	1.276	2,4%	3.974	2,1%	37.932	2,5%
Speciaal onderwijs	167	2,2%	487	2,7%	864	2,5%	1.351	2,6%	4.164	2,2%	31.687	2,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de basisschoolleerlingen die in Rotterdam Zuid wonen, volgt 2,7 procent speciaal basisonderwijs. Dat is vergelijkbaar met de situatie in Nederland (2,5 procent) en in geheel Rotterdam (2,4 procent). Ook in de focuswijken is het aandeel leerlingen vergelijkbaar, namelijk 2,4 procent. Het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs ligt voor Rotterdam Zuid eveneens op 2,7 procent. Dit is iets hoger dan gemiddeld in Nederland (2,1 procent) en vergelijkbaar met het gemiddelde in Rotterdam (2,6 procent). In de focuswijken is het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs met 2,2 procent iets lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid.

³ Meest actuele beschikbare data

In figuur 3.1 is de ontwikkeling van de deelname in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs voor de hele basisschool in de afgelopen jaren weergegeven. In alle onderscheiden gebieden is een daling te zien in het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs.

Figuur 3.1 Percentage leerlingen in het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Leerlingen in groep 8

Gedurende de basisschoolperiode kunnen kinderen worden overgeplaatst van het basisonderwijs naar het speciaal basisonderwijs en vice versa. In tabel 3.2 is naast de situatie voor alle kinderen in het basisonderwijs ook de verhouding in groep 8 opgenomen. Hier is te zien dat het aandeel in speciaal basisonderwijs in groep 8 hoger is dan gemiddeld over alle groepen. Het speciaal onderwijs is niet in verdeling in groep 8 opgenomen. Voor de kinderen in het speciaal onderwijs wordt geen onderscheid naar leerjaar gemaakt, daarin is sprake van verblijfsjaren.

Tabel 3.2 Leerlingen in het speciaal basisonderwijs in groep 8 naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
In groep 8, zonder speciaal onderwijs 2013/2014												
basisonderwijs	772	94,5%	1.812	93,1%	3.976	93,6%	5.788	93,4%	21.137	94,7%	168.088	95,3%
speciaal basisonderwijs	45	5,5%	135	6,9%	271	6,4%	406	6,6%	1.177	5,3%	8.330	4,7%
Aandeel in speciaal basisonderwijs in groep 8												
2010/2011	54	6,1%	132	6,4%	293	7,2%	425	7,0%	1.273	6,0%	9.400	5,3%
2011/2012	63	7,2%	137	6,5%	318	7,5%	455	7,2%	1.311	6,0%	9.535	5,3%
2012/2013	57	6,5%	138	6,7%	324	7,8%	462	7,4%	1.240	5,6%	9.240	5,1%
2013/2014	45	5,5%	135	6,9%	271	6,4%	406	6,6%	1.177	5,3%	8.330	4,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In groep 8 is er wel een verschil in het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs in Rotterdam Zuid in vergelijking met het landelijke gemiddelde. In Rotterdam Zuid is de deelname met 6,9 procent hoger dan gemiddeld in Nederland (4,7 procent). De deelname in Rotterdam Zuid is wel vergelijkbaar met het gemiddelde in Rotterdam (6,6 procent). In de focuswijken is het aandeel leerlingen in het speciaal basisonderwijs (5,5 procent) iets lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid, en ook lager dan het gemiddelde in Rotterdam.

In de afgelopen jaren is het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs in groep 8 in Rotterdam Zuid iets toegenomen, van 6,4 procent in 2010/2011 tot 6,9 procent in 2013/2014. In Nederland als geheel en in Rotterdam is een kleine afname te zien en ook in de focuswijken is het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs afgenomen.

3.3 Prestaties van leerlingen in het basisonderwijs

In deze paragraaf gaan we in op de prestaties van leerlingen in het basisonderwijs. Het uiteindelijke streven is om de prestaties van leerlingen gedurende hun loopbaan in het basisonderwijs te volgen. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk, omdat we nog niet beschikken over gegevens uit het Cito Leerlingvolgsysteem. De prestaties van leerlingen in het basisonderwijs worden in dit hoofdstuk daarom vooralsnog alleen afgemeten aan de scores van de leerlingen die in groep 8 van het regulier basisonderwijs een score hebben voor de Cito eindtoets. De toets is gebaseerd op de leerstof die leerlingen in het basisonderwijs krijgen aangeboden en wordt onder meer gebruikt om aanvullende, objectieve informatie te krijgen over de potentiële mogelijkheden van leerlingen in het vervolgonderwijs. De CBS-bestanden bevatten ook een beperkt aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs die een score hebben op de Cito-eindtoets én leerlingen die in een ander leerjaar dan leerjaar 8 een score hebben op de Cito-eindtoets. Deze beide groepen zijn (vooralsnog) niet in de analyses opgenomen.

De scores zijn weergegeven als gemiddelden per woongebied van de leerlingen. Om een goed beeld te krijgen van de kinderen die in deze gebieden wonen is gebruik gemaakt van de ruwe, ongecorrigeerde scores.

Tabel 3.3 Score Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar

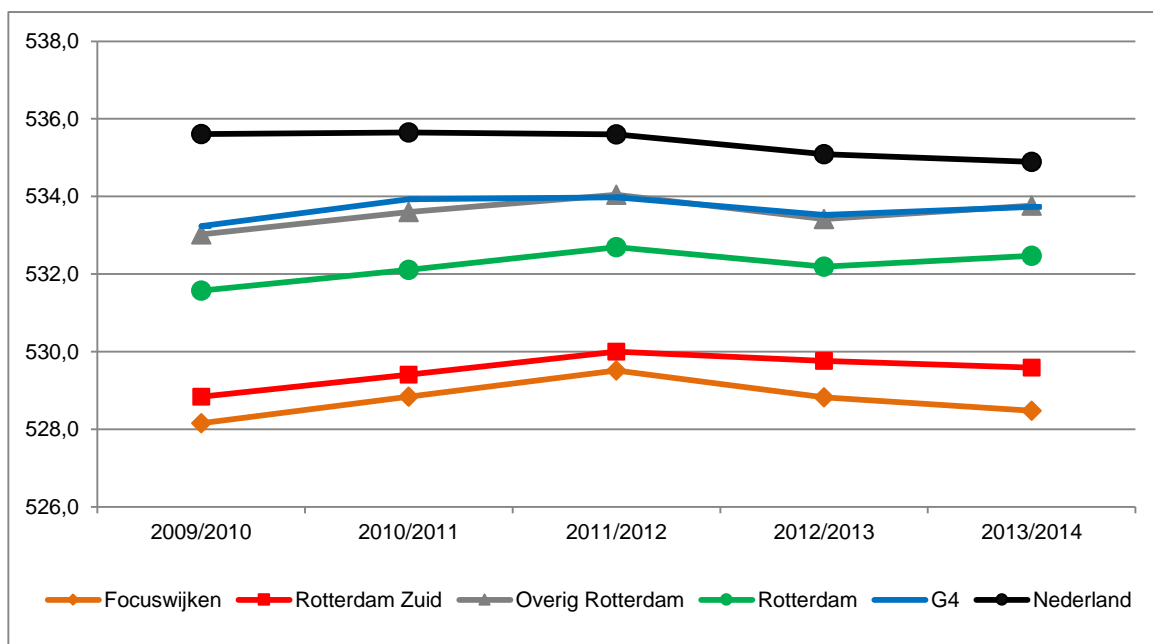
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	Score	n	score	n	score
2009/2010	680	528,2	1.523	528,8	2.881	533,0	4.404	531,6	15.282	533,2	131.172	535,6
2010/2011	737	528,8	1.666	529,4	3.006	533,6	4.672	532,1	16.346	533,9	138.583	535,7
2011/2012	724	529,5	1.668	530,0	3.317	534,0	4.985	532,7	17.013	534,0	145.246	535,6
2012/2013	741	528,8	1.710	529,8	3.388	533,4	5.098	532,2	18.003	533,5	152.161	535,1
2013/2014	676	528,5	1.549	529,6	3.465	533,8	5.014	532,5	18.119	533,7	151.060	534,9

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

De gemiddelde score op de Cito eindtoets in de focuswijken is in elk van de in de tabel opgenomen schooljaren lager dan het gemiddelde in Rotterdam Zuid. De score van de leerlingen uit Rotterdam Zuid is weer lager dan het Rotterdams gemiddelde, terwijl Rotterdam steeds gemiddeld lager scoort dan het gemiddelde in de vier grote steden en in Nederland.

Intermezzo Relatie tot eerdere Cito rapportage

In eerdere rapportages voor het NPRZ zijn ook Cito-scores gepresenteerd. Deze zijn gebaseerd op cijfers die door Cito rechtstreeks aan de gemeente zijn geleverd. De hier gepresenteerde scores op de Cito-eindtoets wijken enigszins af van deze eerder gepresenteerde scores. Hier zijn meerdere redenen voor. Voor het Rotterdamse gemiddelde berekent Cito de scores waarin ook de leerlingen uit speciaal basisonderwijs zijn opgenomen. Ten tweede is Cito uitgegaan van alle leerlingen die op een Rotterdamse school de eindtoets hebben afgelegd. Dit kunnen ook leerlingen zijn die buiten Rotterdam wonen of niet geregistreerd zijn bij de gemeente als inwoner. In dit rapport gaan we uit van leerlingen die volgens het BRP woonachtig zijn in Rotterdam en zijn de scores van leerlingen in het speciaal basisonderwijs buiten beschouwing gebleven. Ten derde waren de cijfers die eerder zijn gepresenteerd voor Rotterdamse buurten, voor Rotterdam Zuid en voor de focusbuurten gebaseerd op schattingen waarbij is gekeken op welke vestigingen van basisscholen de leerlingen voor een groot deel woonachtig zijn in de buurt (of combinatie van buurten) van de schoolbuurt. Met deze scholen is een gemiddelde score per buurt (of combinatie van buurten) berekend. Dit was destijds de enige methode om gemiddelde scores van de Cito-eindtoets te schatten naar woongebied van de leerlingen. De huidige methode is nauwkeuriger en te prefereren boven de schattingsmethode. Gevolg is wel dat de in dit rapport gepresenteerde scores anders zijn dan die die eerder zijn gebruikt binnen de gemeente Rotterdam. Hierbij geldt dat hoe kleiner het gebied waarnaar wordt gekeken wordt, hoe groter de afwijking kan zijn.

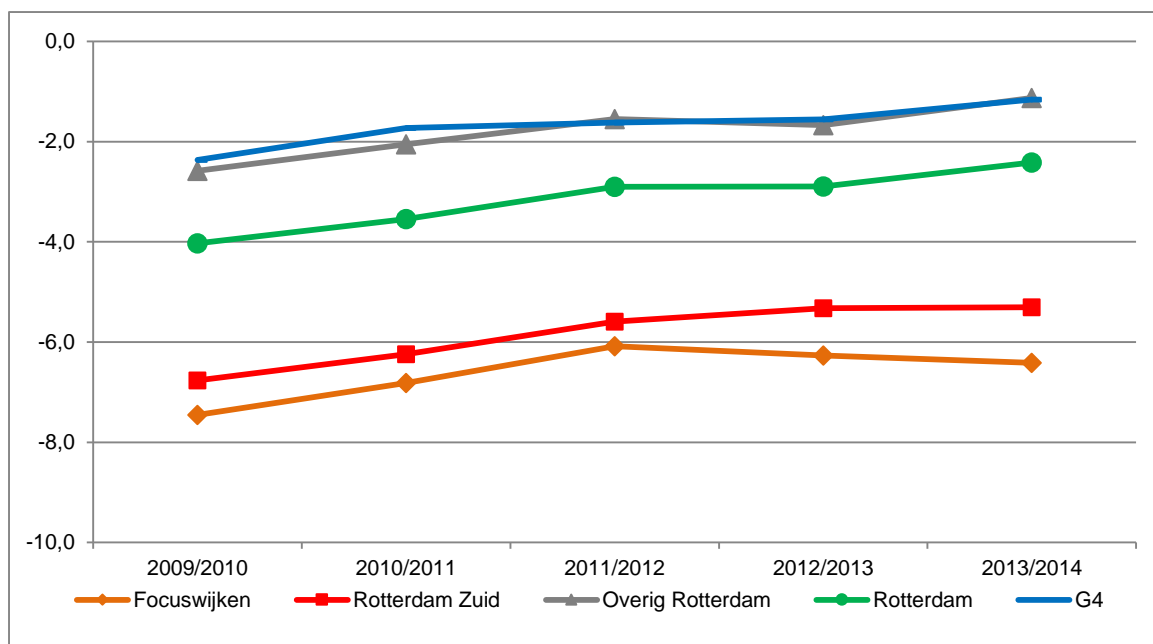

Figuur 3.2 Score Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bij het beoordelen van de ontwikkeling van de gemiddelde scores Cito eindtoets is het aan te bevelen de scores te relateren aan de landelijke score. De toets kan, hoewel die is gestandaardiseerd, per jaar enigszins verschillen waardoor de scores per jaar kunnen fluctueren. Een goede maatstaf voor de ontwikkeling van de gemiddelde score in een gebied ten opzichte van de landelijke score is daarom het verschil tussen de scores. Een ander aspect waarmee rekening gehouden moet worden, is de invoering van de papieren niveautoets in 2013. De niveautoets is de Cito eindtoets voor zwakkere leerlingen. Deze toets bestond al voor 2013 maar is sindsdien ook op papier beschikbaar. Volgens Cito heeft dit geleid tot een grotere deelname van zwakkere leerlingen. Het aandeel niveautoets steeg van 3 procent in 2011/2012 naar 15 procent in 2012/2013. Dit kan de reden zijn waarom in schooljaar 2012/2013 de scores lager zijn dan in het schooljaar ervoor. Het is evident dat in gebieden waar in verhouding meer zwakkere leerlingen wonen, de gemiddelde score meer is gedaald.

Het verschil met het landelijke gemiddelde in de gemiddelde score van de Cito-eindtoets is sinds het schooljaar 2009/2010 in Rotterdam en de vier grote steden kleiner geworden; zie figuur 3.2. Ook het gemiddelde van Rotterdam Zuid verschilt steeds minder van het landelijke. In het laatste jaar is het verschil nauwelijks veranderd. Het gemiddelde in de focuswijken is eerst kleiner geworden, maar sinds 2012/2013 weer groter. Dit valt samen met het moment dat de papieren niveautoets is ingevoerd.

Figuur 3.3 Verschil ten opzichte van het Nederlands gemiddelde score op de Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

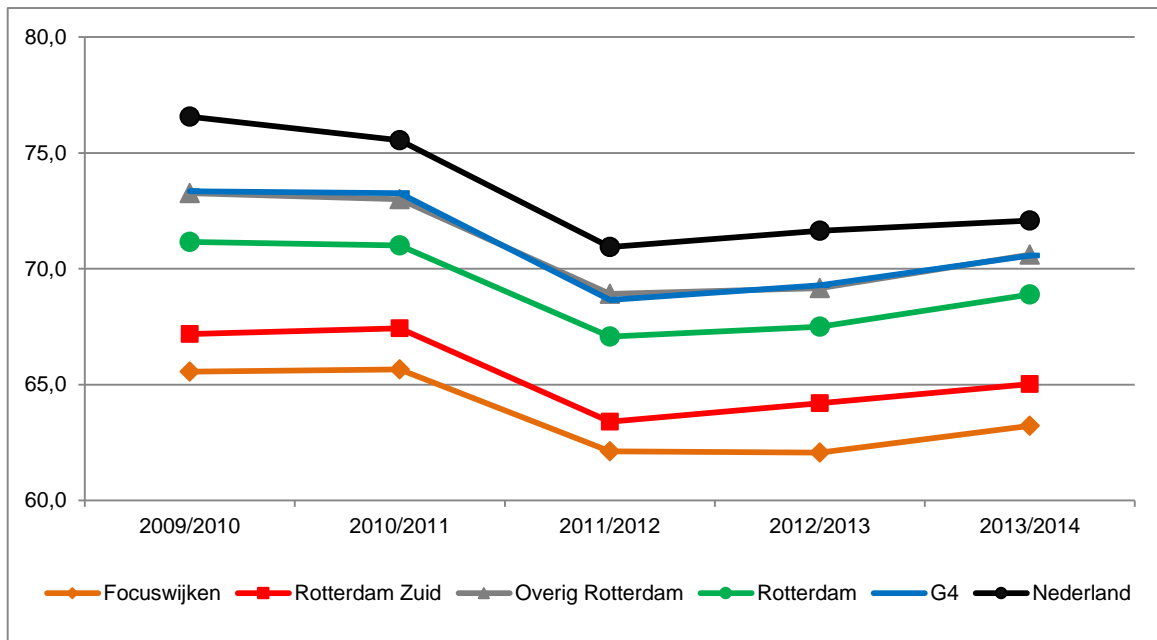
Tabel 3.4 Score Cito eindtoets basisonderwijs, naar geslacht, etnische herkomst en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score
Geslacht												
Mannen	337	528,1	765	529,5	1.706	533,7	2.471	532,4	9.034	533,9	75.258	535,0
Vrouwen	339	528,9	784	529,6	1.759	533,9	2.543	532,6	9.085	533,6	75.802	534,8
Etnische herkomst												
Autochtoon	101	530,8	366	531,6	1.634	536,8	2.000	535,8	7.599	537,0	118.002	535,6
Turks	202	526,9	293	527,2	285	528,1	578	527,7	1.800	528,7	4.923	528,5
Marokkaans	121	529,2	249	529,6	454	529,2	703	529,4	2.895	529,9	5.898	530,0
Surinaams	80	528,2	209	530,0	312	531,5	521	530,9	1.646	531,2	3.491	531,8
Antilliaans	37	525,3	114	527,0	94	528,1	208	527,5	419	528,9	1.451	530,7
Westers allochtoon	54	531,7	117	530,7	288	535,3	405	534,0	1.564	536,3	9.316	535,6
Niet-Westers allochtoon	81	528,0	201	529,8	398	532,5	599	531,6	2.196	532,8	7.979	533,7

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

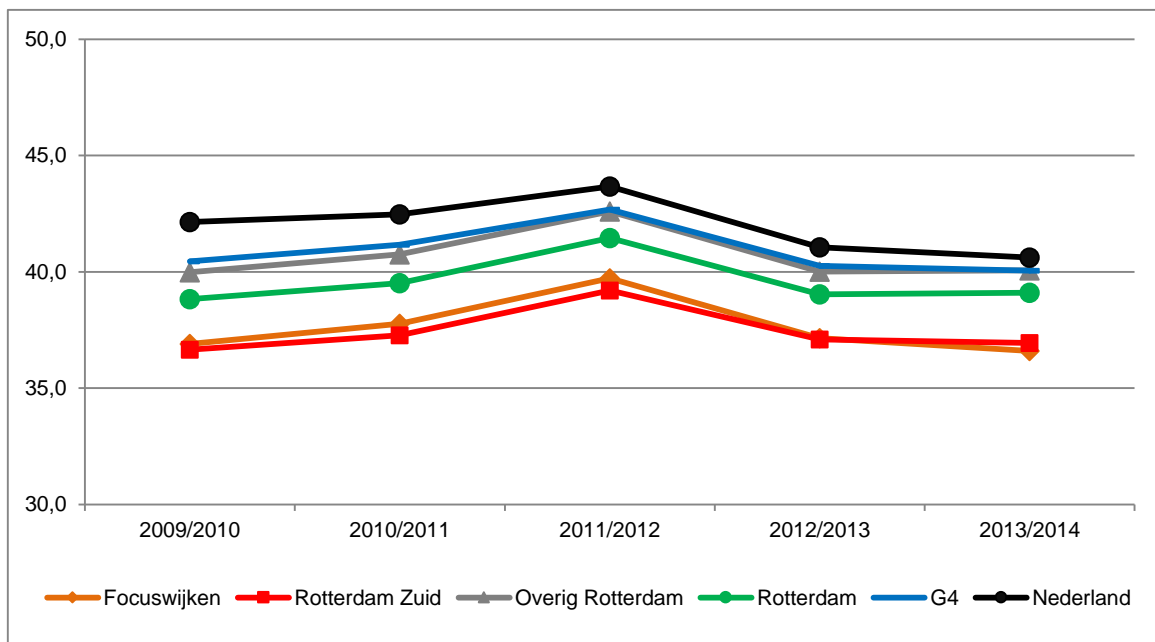
In de focuswijken is de score van meisjes iets hoger dan de score van jongens, in de overige gebieden is het verschil tussen de scores van jongens en meisjes klein. Voor alle etnische groepen is de score op de eindtoets in Rotterdam Zuid en de focuswijken lager dan gemiddeld.

In de volgende figuren zijn de scores van de drie onderwerpen die deel uitmaken van de verplichte toets gepresenteerd. Dit zijn 'Taal', 'Rekenen/Wiskunde' en 'Studievaardigheden'. In bijlage 3 zijn de onderliggende cijfers opgenomen.

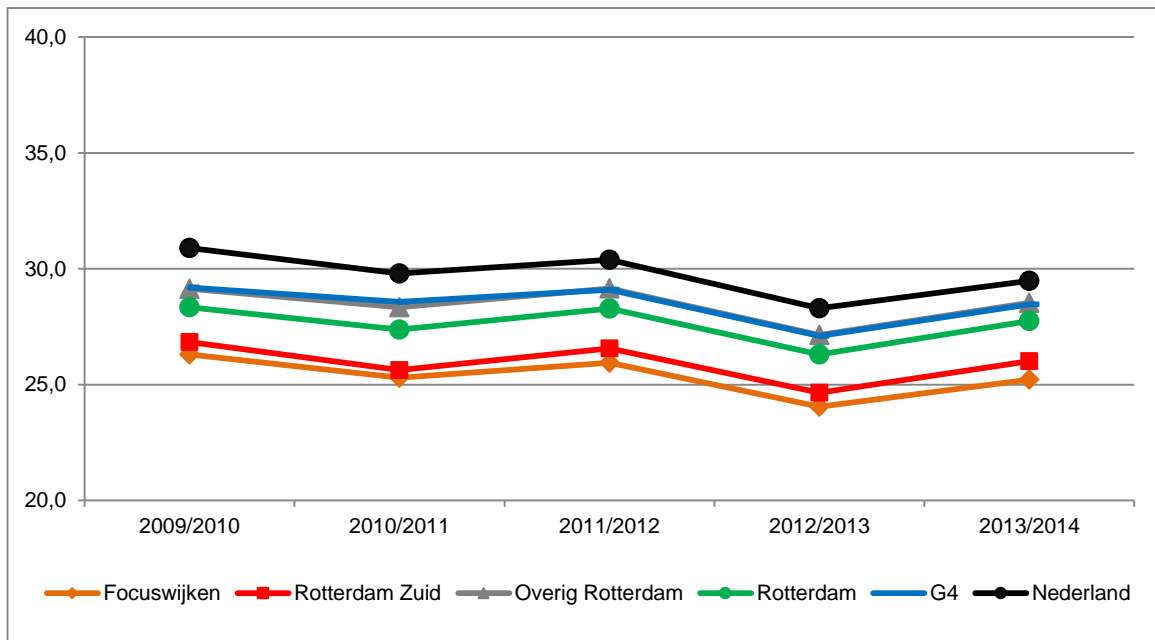
Figuur 3.4 Cito-deelscore Taal (groep 8), naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

De score van de taaltoets laat in alle gebieden sinds 2009/2010 een daling zien om vervolgens vanaf 2011/2012 weer enigszins te stijgen.

Figuur 3.5 Cito-deelscore Rekenen/Wiskunde (groep 8), naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

De ontwikkeling van de score op de toets 'Rekenen/Wiskunde' is in alle gebieden grofweg vergelijkbaar. Opvallend is dat de verschillen met de landelijke score kleiner zijn geworden in 2013/2014. Dit komt vooral omdat de landelijke gemiddelde score iets is gedaald.

Figuur 3.6 Cito-deelscore Studievaardigheden (groep 8), naar woongebied en jaar
 Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bij de deelttoets studievaardigheden is de ontwikkeling van de gemiddelde score van de gebieden ongeveer hetzelfde. De verschillen met de landelijke score zijn niet veel veranderd.

3.4 Advies vervolgonderwijs

In groep 8 van de basisschool krijgen de leerlingen een advies voor het vervolgonderwijs. Dit advies is niet bindend, maar geeft een indicatie van de mogelijkheden van de leerlingen. Een deel van de kinderen krijgt een advies voor meer dan één niveau. Als er een gecombineerd advies is gegeven met daarin twee niveaus, dan is de leerling voor deze rapportage ingedeeld bij het hoogste niveau. Als een leerling bijvoorbeeld een 'vmbo-tl/havo'-advies heeft, dan is deze leerling in tabel 3.5 opgenomen in de categorie 'gemengd advies t/m havo'. Als een leerling een advies krijgt met drie niveaus, dan is deze leerling ingedeeld bij het middelste advies. In sommige gevallen is het advies nog breder en omvat het meer dan drie niveaus; deze adviezen zijn in de tabel niet opgenomen. In tabel 3.5 zijn de adviezen van de groep 8-leerlingen van het schooljaar 2013/2014 opgenomen.

Tabel 3.5 Advies voor vervolgonderwijs (groep 8), naar advies en woongebied in 2013/2014

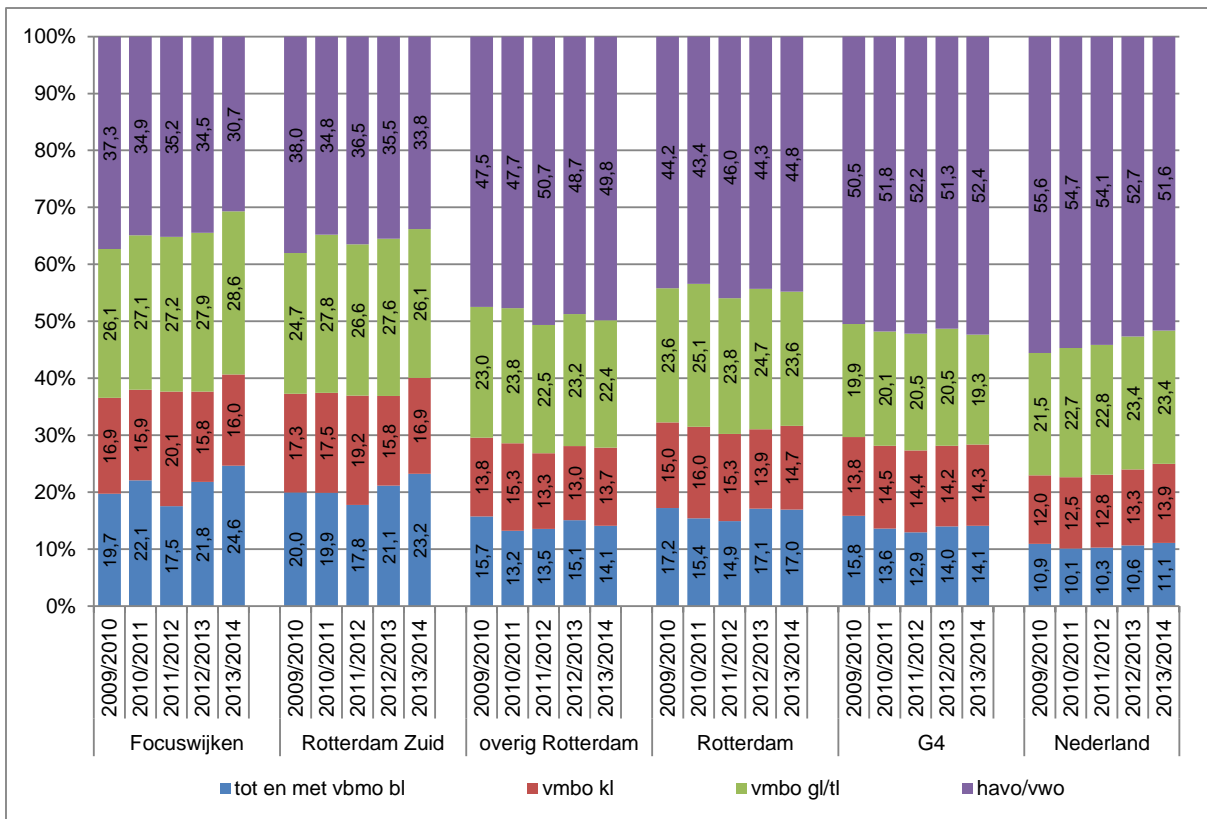
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Advies vervolgonderwijs												
vso / praktijk	44	5,7%	115	6,2%	125	3,1%	240	4,1%	779	3,6%	4.711	2,4%
vmbo-bl	147	19,0%	316	17,0%	448	11,0%	764	12,9%	2.245	10,5%	16.733	8,7%
gem. advies t/m vmbo-kl	21	2,7%	66	3,6%	128	3,1%	194	3,3%	792	3,7%	7.339	3,8%
vmbo-kl	103	13,3%	247	13,3%	429	10,6%	676	11,4%	2.266	10,6%	19.520	10,1%
gem. advies t/m vmbo-gl/tl	41	5,3%	67	3,6%	123	3,0%	190	3,2%	573	2,7%	9.010	4,7%
vmbo-gl/tl	181	23,4%	418	22,5%	788	19,4%	1.206	20,4%	3.570	16,6%	36.261	18,7%
gemengd advies t/m havo	32	4,1%	68	3,7%	242	6,0%	310	5,2%	1.542	7,2%	12.533	6,5%
havo	113	14,6%	309	16,6%	747	18,4%	1.056	17,8%	3.586	16,7%	37.542	19,4%
gemengd advies t/m vwo	16	2,1%	45	2,4%	290	7,1%	335	5,7%	1.965	9,2%	14.609	7,6%
vwo	77	9,9%	205	11,0%	746	18,3%	951	16,1%	4.141	19,3%	35.138	18,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is 'vmbo gl/tl' het meest voorkomende advies; daarna volgt het 'vmbo-bl'-advies. In Nederland als geheel liggen de adviezen hoger; landelijk is het aandeel adviezen voor vmbo gl/tl, havo en vwo vergelijkbaar.

Bij de vergelijking van het advies over de jaren is voor de overzichtelijkheid een indeling gemaakt in vier categorieën van advies, zie figuur 3.7. Hierbij zijn de adviezen verdeeld over de categorieën 'tot en met vmbo-bl', 'vmbo-kl', 'vmbo-gl/tl' en 'havo/vwo'. Als een advies meer dan één niveau omvat, is het hoogste advies bepalend voor de indeling; iemand met een 'vmbo-tl/havo'-advies is hier ingedeeld bij de categorie 'havo/vwo'.

De afgelopen jaren is het aandeel adviezen tot en met 'vmbo-bl' in Rotterdam Zuid en in de focuswijken iets toegenomen. Dit gaat samen met een afname van het aandeel 'havo/vwo'-adviezen. Ook in Nederland als geheel is een afname te zien van het aandeel 'havo/vwo'-adviezen. Landelijk verandert het aandeel adviezen 'tot en met vmbo-bl' niet; er is wel een lichte stijging in het aandeel 'vmbo-kl' en 'vmbo-gl/tl'-adviezen.

Figuur 3.7. Advies voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar
 Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Hoofdstuk 4 Voortgezet onderwijs

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de onderwijspositie van de leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo) beschreven. In de tweede paragraaf komt het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs en het speciaal voortgezet onderwijs aan bod. De derde paragraaf zoomt in op het derde leerjaar van het reguliere voortgezet onderwijs en beschrijft welke opleidingen de leerlingen volgen. In de vierde paragraaf wordt bekeken of de verwachting die er van de leerling op de basisschool was, overeenkomt met de plek in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. Paragraaf 4.5 beschrijft de examenresultaten van de diverse opleidingen in het voortgezet onderwijs en paragraaf 4.6 gaat in op de voortijdige schooluitval vanuit het voortgezet onderwijs.

4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs

In tabel 4.1 wordt een overzicht gegeven van de aantallen leerlingen in het voortgezet onderwijs over de periode 2010/2011 – 2014/2015. Naast het regulier voortgezet onderwijs is ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso) opgenomen. De gegevens van het vso zijn afkomstig uit een andere basisregistratie dan het regulier voortgezet onderwijs. Op dit moment zijn de gegevens van het regulier voortgezet onderwijs één jaar recenter dan de gegevens van het vso.

Tabel 4.1 Leerlingen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
voortgezet onderwijs												
2010/2011	4.059	95,4%	9.418	95,0%	19.605	96,6%	29.023	96,1%	96.612	96,2%	933.347	96,4%
2011/2012	4.092	95,2%	9.559	94,8%	19.828	96,2%	29.387	95,8%	98.614	96,1%	941.976	96,3%
2012/2013	4.108	95,6%	9.630	95,0%	20.003	96,2%	29.633	95,8%	100.899	96,2%	954.341	96,3%
2013/2014	4.089	95,4%	9.670	94,6%	20.053	95,8%	29.723	95,4%	103.423	96,0%	967.581	96,1%
2014/2015	4.107	.	9.663	.	20.357	.	30.020	.	105.921	.	978.375	.
voortgezet speciaal onderwijs												
2010/2011	196	4,6%	494	5,0%	690	3,4%	1.184	3,9%	3.791	3,8%	34.424	3,6%
2011/2012	205	4,8%	521	5,2%	777	3,8%	1.298	4,2%	4.018	3,9%	35.721	3,7%
2012/2013	190	4,4%	510	5,0%	794	3,8%	1.304	4,2%	3.964	3,8%	36.850	3,7%
2013/2014	197	4,6%	548	5,4%	874	4,2%	1.422	4,6%	4.296	4,0%	39.210	3,9%
2014/2015

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel leerlingen in het vso is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken iets hoger dan gemiddeld in Nederland. In Nederland is het aandeel leerlingen in het vso in de periode 2010/2011 – 2013/2014 iets opgelopen. Ook in Rotterdam zien we deze trend. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken fluctueert het aandeel leerlingen in het vso. We zien in deze gebieden geen duidelijke stijgende of dalende trend.

In tabel 4.2 is het aandeel leerlingen in het vso uitgesplitst naar geslacht. Daarvoor zijn gegevens gebruikt over 2013/2014, het meest recente jaar waarover zowel gegevens over het regulier voortgezet onderwijs als het voortgezet speciaal onderwijs beschikbaar zijn.

Tabel 4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar geslacht en woongebied, 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Voortgezet onderwijs	2.027	93,9%	4.823	92,5%	10.146	94,3%	14.969	93,7%	51.943	94,5%	486.766	94,5%
Voortgezet speciaal ond.	131	6,1%	393	7,5%	615	5,7%	1.008	6,3%	3.027	5,5%	28.074	5,5%
Vrouwen												
Voortgezet onderwijs	2.062	96,9%	4.847	96,9%	9.907	97,5%	14.754	97,3%	51.480	97,6%	480.815	97,7%
Voortgezet speciaal ond.	66	3,1%	155	3,1%	259	2,5%	414	2,7%	1.269	2,4%	11.136	2,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel mannen is in het vso duidelijk groter dan het aandeel vrouwen. Dit geldt voor alle onderscheiden gebieden in tabel 4.2.

4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf is de situatie in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs het onderwerp. De keuze voor het derde leerjaar is gemaakt omdat dit een goed beeld geeft van de verdeling van leerlingen over de verschillende niveaus. In de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs is dit beeld niet te geven omdat veel leerlingen nog een gemengde brugklas volgen waarin meerdere niveaus samen les krijgen. De leerlingen zijn ingedeeld in vijf categorieën, 'praktijkonderwijs', 'vmbo-bl', 'vmbo-kl', 'vmbo-gl/tl' en 'havo/vwo'.

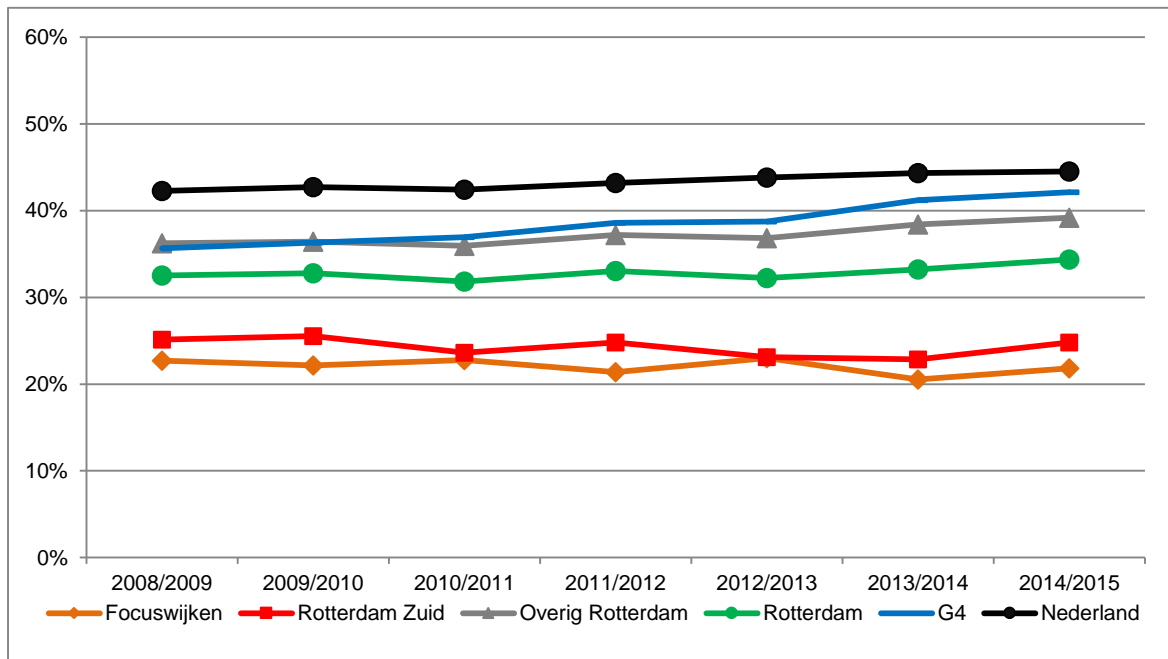
Tabel 4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar niveau en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Type voortgezet onderwijs												
praktijkonderwijs	63	6,8%	132	5,9%	168	3,8%	300	4,5%	915	4,0%	5.923	2,8%
vmbo-bl	202	21,7%	471	21,1%	580	13,1%	1.051	15,8%	3.185	14,0%	22.410	10,7%
vmbo-kl	188	20,2%	453	20,3%	657	14,8%	1.110	16,7%	3.420	15,0%	30.575	14,5%
vmbo-gl/tl	274	29,5%	619	27,8%	1.288	29,1%	1.907	28,7%	5.644	24,8%	57.711	27,5%
havo/vwo	203	21,8%	552	24,8%	1.735	39,2%	2.287	34,4%	9.584	42,1%	93.607	44,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt een groter deel van de leerlingen een opleiding op een lager niveau dan gemiddeld in Nederland. Dit geldt ook voor de focuswijken. Het aandeel leerlingen in het praktijkonderwijs ligt rond de 6 procent; gemiddeld in Nederland is dit 2,8 procent. Ook de deelname aan de laagste niveaus van het vmbo is groter dan in Nederland gemiddeld. Het aandeel havo/vwo-leerlingen is in Rotterdam Zuid twintig procentpunten lager dan gemiddeld in Nederland. In figuur 4.1 is de ontwikkeling van het aandeel leerlingen in havo/vwo vanaf het schooljaar 2008/2009 weergegeven. Het verschil in het aandeel leerlingen dat havo/vwo volgt tussen Rotterdam Zuid en

de focuswijken enerzijds en Nederland anderzijds is in deze periode iets groter geworden.

Figuur 4.1 Percentage leerlingen havo/vwo in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

4.4 Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs

Om een indicatie te krijgen van de prestaties van de leerlingen in het voortgezet onderwijs is een analyse uitgevoerd waarbij het niveau van een leerling in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gelegd naast het advies voor het vervolgonderwijs dat hij of zij op de basisschool heeft gekregen. Bekeken wordt of het niveau in leerjaar 3 overeenkomt met het advies.

De positie in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gepresenteerd in tabel 4.3. Eerder zijn in hoofdstuk 3 de adviezen van de basisschool opgenomen (zie tabel 3.5). In tabel 4.3 is ook vermeld voor welk deel van de leerlingen geen vergelijking gemaakt kan worden omdat er geen advies bepaald kan worden.

In tabel 4.4 zijn de adviezen en de posities in leerjaar 3 naast elkaar gelegd. Voor een deel van de leerlingen is er geen advies bepaald op de basisschool; dit is in de bovenste regel van de tabel opgenomen. De leerlingen waar wél een vergelijking voor gemaakt is, tellen in het vervolg van de tabel op tot 100 procent. Als een leerling op de basisschool een 'gemengd' advies heeft gekregen, is besloten dat het advies voor beide delen passend is. Bijvoorbeeld: als een leerling in het derde leerjaar 'vmbo-gt' volgt en het advies op de basisschool was 'vmbo-gt/havo', dan is het niveau gelijk aan het advies; ook als deze leerling in het derde jaar de havo volgt is het

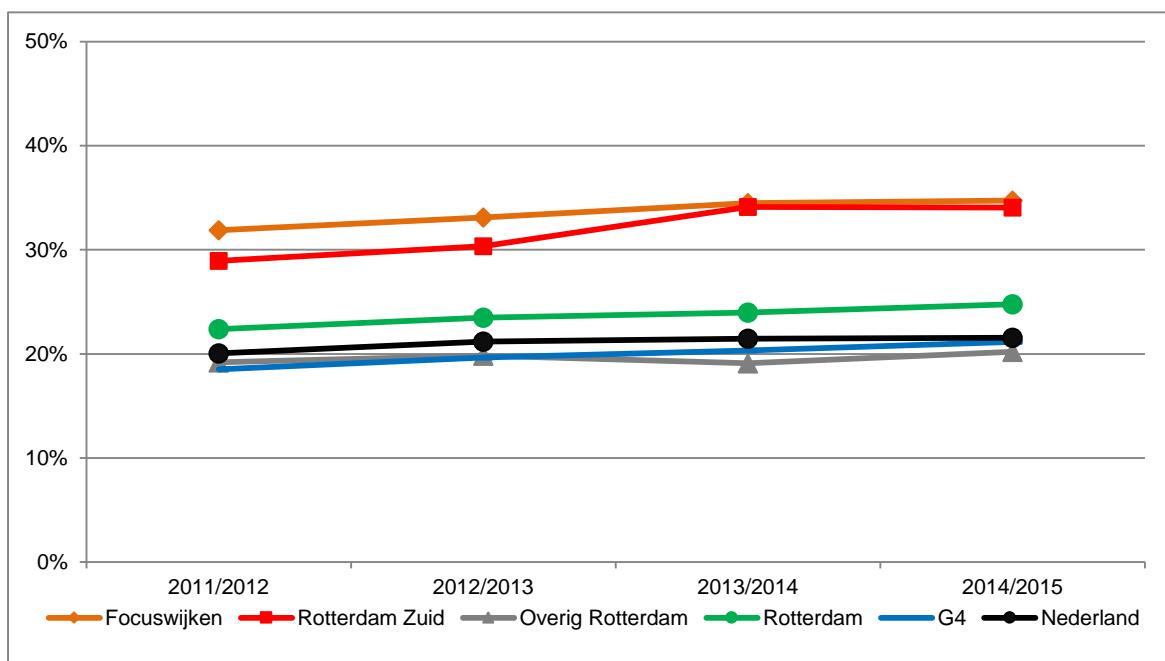
niveau gelijk aan het advies. In sommige gevallen omvat het advies van de school méér dan twee niveaus. Wanneer dit het geval is, is deze leerling niet meegenomen in de analyses.

Tabel 4.4 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied, 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vo-niveau naar advies vo												
Geen advies bepaald	89	9,6%	239	10,7%	363	8,2%	602	9,0%	2.595	11,4%	22.298	10,6%
Lager dan advies	292	34,7%	677	34,1%	822	20,2%	1.499	24,8%	4.263	21,2%	40.500	21,6%
Gelijk aan advies	495	58,9%	1.187	59,7%	2.913	71,7%	4.100	67,7%	14.243	70,7%	131.553	70,0%
Hoger dan advies	54	6,4%	124	6,2%	330	8,1%	454	7,5%	1.647	8,2%	15.820	8,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van ongeveer 90 procent van de leerlingen in het derde leerjaar is een basisschooladvies bekend. Voor het grootste deel van de leerlingen komt de plaats in leerjaar 3 overeen met het eerdere advies. Een klein deel volgt nu een opleiding die hoger is dan het advies. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt een groter dan gemiddeld deel een opleiding op een lager niveau dan was geadviseerd. Het gaat om een derde deel van de leerlingen; voor heel Nederland volgt iets meer dan een vijfde deel een lagere opleiding dan geadviseerd was. In figuur 4.2 is het percentage leerlingen dat een lagere positie in leerjaar 3 heeft dan geadviseerd was over de jaren weergegeven.

Figuur 4.2 Percentage leerlingen met een lagere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het basisschooladvies in groep 8 naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de afgelopen jaren is het verschil tussen Rotterdam Zuid en de focuswijken enerzijds en Nederland en de rest van Rotterdam anderzijds gelijk gebleven.

Naast het advies van de school kan een advies bepaald worden op basis van de score op Cito eindtoets. Voor de bepaling van het niveau van het advies op basis van de eindtoetsscore is de volgende norm gehanteerd. De score op de Eindtoets Basisonderwijs wordt weergegeven als een standaardscore die over de jaren heen vergelijkbaar is, lopend van 501 tot en met 550. Het gemiddelde ligt ieder jaar rond de 535. Bij elke standaardscore wordt een bepaald schooltype geadviseerd:

- 501–523 vmbo beroepsgerichte leerweg
- 524–528 vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
- 529–536 vmbo theoretisch / gemengde leerweg
- 537–544 havo
- 545–550 vwo⁴.

In tabel 4.5 wordt deze score op de Cito eindtoets gelegd naast de positie in leerjaar 3. De positie in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gepresenteerd in tabel 4.3. Voor een deel van de leerlingen is geen advies te bepalen op basis van de Cito eindtoets, dit is in de bovenste regel van tabel 4.5 opgenomen. De leerlingen waar wél een vergelijking voor gemaakt is, tellen in het vervolg van de tabel op tot 100 procent.

Tabel 4.5 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar woongebied 2014/2015

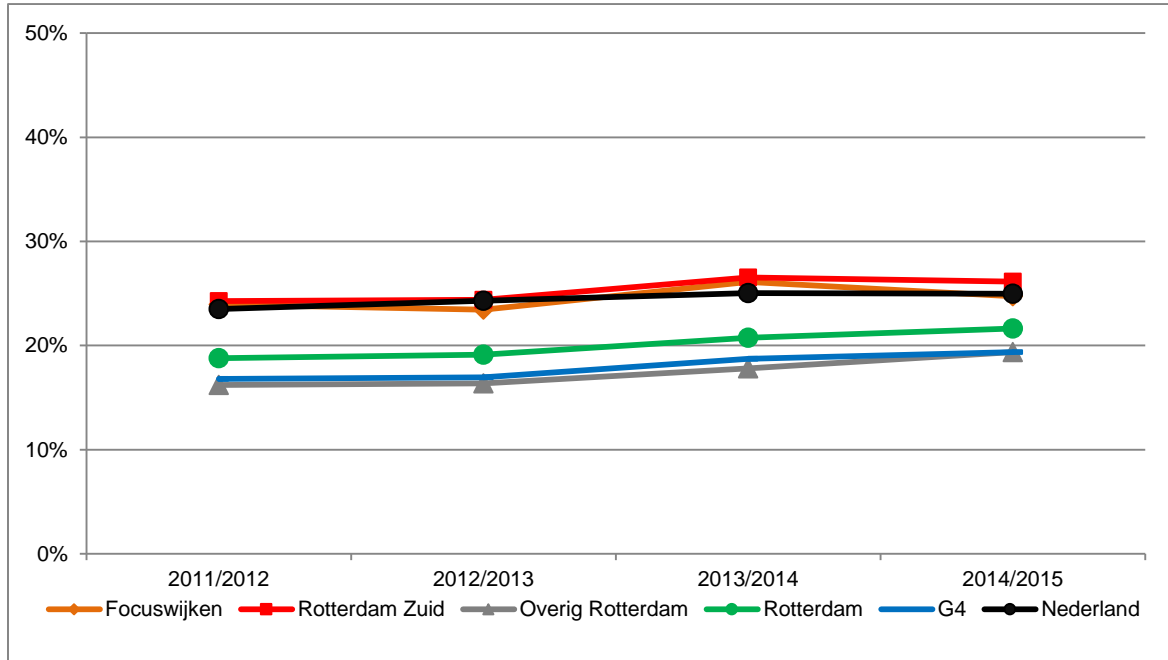
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vo-niveau naar Cito eindtoets												
Geen advies bepaald	210	22,6%	539	24,2%	1.121	25,3%	1.660	24,9%	5.719	25,1%	63.682	30,3%
Lager dan advies	178	24,7%	441	26,1%	640	19,4%	1.081	21,6%	3.300	19,4%	36.599	25,0%
Gelijk aan advies	389	54,0%	865	51,2%	1.815	54,9%	2.680	53,7%	9.337	54,8%	76.483	52,2%
Hoger dan advies	153	21,3%	382	22,6%	852	25,8%	1.234	24,7%	4.392	25,8%	33.407	22,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Op basis van de Cito-eindtoets kan voor 70% van de leerlingen een vergelijking worden gemaakt. Dit is minder dan bij de vergelijking met het schooladvies. Dat wordt grotendeels veroorzaakt door het niet afnemen van de Cito-eindtoets door een deel van de scholen. Iets meer dan de helft van de leerlingen waarvoor een advies bepaald kan worden heeft een plek in het derde leerjaar die overeenkomt met het Cito-advies. Ruim een vijfde volgt een opleiding hoger dan het Cito-advies en ongeveer een kwart zit in het derde leerjaar op een lager niveau dan het Cito-advies op basis van de eindtoets. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is de verdeling vergelijkbaar met de gemiddelde in Nederland. In de rest van Rotterdam en in de vier grote steden is het aandeel leerlingen dat een opleiding volgt die lager is dan het

⁴ Indeling gebaseerd op de indeling uit Van Cito-toets naar brugklas en door naar diploma. Hakkenes, de Wijs Sociaaleconomische trends 2012

advies kleiner dan in Rotterdam Zuid en in de focuswijken. In figuur 4.3 is het percentage leerlingen dat een lagere positie in leerjaar 3 heeft dan geadviseerd was over de jaren weergegeven. Het verschil tussen Rotterdam Zuid, de focuswijken en Nederland als geheel en de overige woongebieden is in de afgelopen jaren kleiner geworden.

Figuur 4.3. Percentage leerlingen met een lagere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het Cito-advies in groep 8 naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

4.5 Diploma's in het voortgezet onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs zijn in het SSB gegevens bekend over examen-deelnemers en het deel van de kandidaten dat slaagt voor het examen. In tabel 4.6 is een overzicht gemaakt van de examens in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2013/2014.

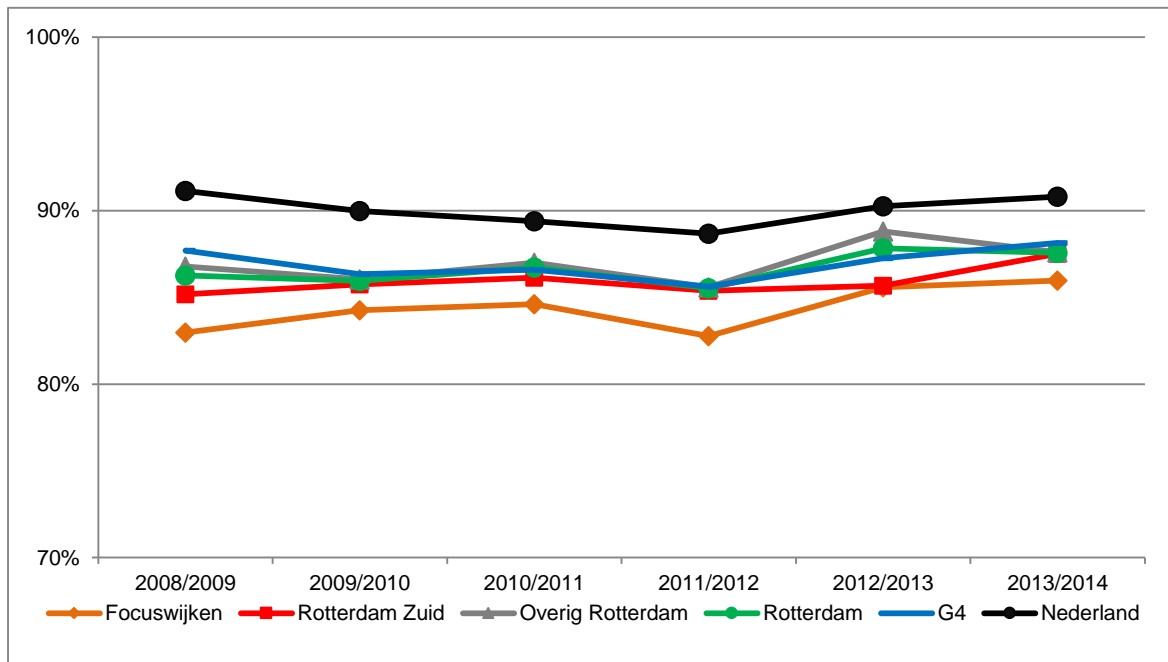
Tabel 4.6 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs, aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, woongebied schooljaar 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Niveau van de opleiding												
vmbo-bl	168	92%	379	93%	534	92%	913	92%	2.716	92%	20.994	95%
vmbo-kl	142	92%	367	93%	571	92%	938	92%	2.793	92%	27.210	94%
vmbo-gl/tl	262	86%	613	87%	1.226	89%	1.839	88%	5.296	88%	54.768	92%
havo	127	73%	330	79%	825	83%	1.155	82%	4.097	84%	51.149	87%
vwo	49	80%	154	81%	667	85%	821	84%	3.698	87%	35.546	89%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Voor Nederland ligt het percentage kandidaten met een diploma voor alle opleidingen boven de 85 procent. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het percentage geslaagden lager; met name voor de havo.

In figuur 4.4 is het gemiddelde percentage geslaagde kandidaten per jaar voor elk van de gebieden opgenomen.

Figuur 4.4 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs, percentage examenkandidaten met een diploma naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Voor Nederland ligt het percentage geslaagden in het voortgezet onderwijs de rond de 90 procent. Het percentage geslaagde leerlingen uit de focuswijken en Rotterdam Zuid neemt iets toe.

4.6 Doorstroom van vo gediplomeerden

Van de leerlingen die in 2013/2014 geslaagd zijn voor het examen in het voortgezet onderwijs is later nagegaan of ze het schooljaar na slagen een vervolgopleiding in Nederland volgen. Hierbij is ook onderzocht welk niveau de vervolgopleiding heeft. In tabel 4.7 zijn voor de verschillende vmbo niveaus, de havo en het vwo de meest gekozen vervolgopleidingen opgenomen.

Tabel 4.7 Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014 plek in 2014/2015												
vmbo-bl	154	100,0%	352	100,0%	490	100,0%	842	100,0%	2.509	100,0%	19.849	100,0%
mbo	141	91,6%	326	92,6%	463	94,5%	789	93,7%	2.286	91,1%	18.169	91,5%
waarvan niveau 2	133	86,4%	309	87,8%	452	92,2%	761	90,4%	2.198	87,6%	17.574	88,5%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	26	1,0%	490	2,5%
geen onderwijs*	12	7,8%	22	6,3%	27	5,5%	49	5,8%	197	7,9%	1.190	6,0%
vmbo kl	131	100,0%	341	100,0%	523	100,0%	864	100,0%	2.562	100,0%	25.516	100,0%
mbo	121	92,4%	324	95,0%	500	95,6%	824	95,4%	2.410	94,1%	24.456	95,8%
waarvan niveau 3	47	35,9%	157	46,0%	219	41,9%	376	43,5%	1.076	42,0%	11.315	44,3%
waarvan niveau 4	66	50,4%	135	39,6%	225	43,0%	360	41,7%	1.086	42,4%	9.139	35,8%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	x	.	139	0,5%
geen onderwijs*	10	7,6%	16	4,7%	21	4,0%	37	4,3%	147	5,7%	921	3,6%
vmbo-gl/tl	226	100,0%	535	100,0%	1.087	100,0%	1.622	100,0%	4.641	100,0%	50.659	100,0%
mbo	202	89,4%	470	87,9%	914	84,1%	1.384	85,3%	3.743	80,7%	42.365	83,6%
waarvan niveau 3	27	11,9%	55	10,3%	98	9,0%	153	9,4%	368	7,9%	5.300	10,5%
waarvan niveau 4	174	77,0%	400	74,8%	798	73,4%	1.198	73,9%	3.268	70,4%	35.325	69,7%
andere opleiding	22	9,7%	57	10,7%	137	12,6%	194	12,0%	719	15,5%	7.001	13,8%
geen onderwijs*	x	.	x	.	36	3,3%	44	2,7%	179	3,9%	1.293	2,6%
havo	93	100,0%	261	100,0%	685	100,0%	946	100,0%	3.454	100,0%	44.463	100,0%
hbo	81	87,1%	217	83,1%	536	78,2%	753	79,6%	2.612	75,6%	36.809	82,8%
andere opleiding	x	.	17	6,5%	66	9,6%	83	8,8%	270	7,8%	3.380	7,6%
geen onderwijs*	10	10,8%	27	10,3%	83	12,1%	110	11,6%	572	16,6%	4.274	9,6%
vwo	39	100,0%	124	100,0%	564	100,0%	688	100,0%	3.227	100,0%	31.754	100,0%
hbo	x	.	x	.	24	4,3%	33	4,8%	151	4,7%	3.222	10,1%
wo	35	89,7%	108	87,1%	482	85,5%	590	85,8%	2.521	78,1%	25.693	80,9%
andere opleiding	x	.	x	.	0	0,0%	1	0,1%	8	0,2%	83	0,3%
geen onderwijs*	x	.	x	.	58	10,3%	64	9,3%	547	17,0%	2.756	8,7%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

De doorstroom van leerlingen met een 'vmbo-bl'-diploma is vergelijkbaar met die in de andere gebieden die in de tabel worden onderscheiden. Van de leerlingen in de focuswijken met een 'vmbo-kl'-diploma stroomt een groter deel dan gemiddeld door naar een mbo-opleiding op het hogere niveau 4. Leerlingen met een 'vmbo-gl/tl'-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken vervolgen iets vaker dan gemiddeld in Nederland hun loopbaan via het mbo-niveau 4. Ook de leerlingen met een havo-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken kiezen vaker voor een vervolgopleiding dan gemiddeld in Nederland.

4.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs

Leerlingen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) worden aangeduid als nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). De landelijke en gemeentelijke overheden zijn al geruime tijd bezig voortijdig schoolverlaten te

voorkomen. Onderdeel van dit beleid is dat voortijdig schoolverlaten nauwgezet wordt gemonitord. De monitoring van het aantal vsv-ers en de afbakening van de populatie is in handen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het CBS gebruikt deze cijfers van DUO vooralsnog niet. Het CBS publiceert zelf wel een bestand op basis waarvan het aantal vsv-ers in kaart kan worden gebracht, maar vanwege de enigszins afwijkende definitie liggen de cijfers van het CBS beduidend hoger dan de cijfers van DUO. Er is overleg geweest met het CBS omdat in deze Basismonitor behoefte is aan vsv-cijfers die overeen komen met elders gepresenteerde cijfers. De conclusie is dat het CBS eraan werkt om de vsv-cijfers aan te passen en ook aan klanten de mogelijkheid te geven om cijfers die overeenkomen met de DUO definitie te produceren. Het is echter nog niet duidelijk op welke termijn dit mogelijk zal zijn.

Als indicatie zijn in tabel 4.8 het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in het voortgezet onderwijs voor de afgelopen jaren opgenomen. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en vermenigvuldigd met 100.

Tabel 4.8 Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, woongebied en schooljaar *

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2008/2009, leerlingen	3.768		8.837		18.255		27.092		89.069		899.331	
nieuw vsv-ers	77	2,0%	167	1,9%	307	1,7%	474	1,7%	1643	1,8%	10.576	1,2%
2009/2010, leerlingen	3.674		8.638		17.882		26.520		90.410		900.147	
nieuw vsv-ers	64	1,7%	149	1,7%	312	1,7%	461	1,7%	1.654	1,8%	10.022	1,1%
2010/2011, leerlingen	3.734		8.724		17.966		26.690		91.068		903.927	
nieuw vsv-ers	72	1,9%	155	1,8%	319	1,8%	474	1,8%	1.716	1,9%	9.817	1,1%
2011/2012, leerlingen	3.766		8.870		18.790		27.660		93.657		912.330	
nieuw vsv-ers	64	1,7%	163	1,8%	256	1,4%	419	1,5%	1.651	1,8%	10.133	1,1%
2012/2013, leerlingen	3.747		8.880		19.010		27.890		95.881		923.554	
nieuw vsv-ers	66	1,8%	148	1,7%	239	1,3%	387	1,4%	1.592	1,7%	9.422	1,0%
2013/2014, leerlingen	3.739		8.913		18.966		27.879		97.963		935.178	
nieuw vsv-ers	62	1,7%	126	1,4%	218	1,1%	344	1,2%	1.553	1,6%	9.216	1,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* De cijfers voor 2013/2014 zijn voorlopige cijfers

Hoofdstuk 5 Voortgezette opleidingen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de onderwijspositie van de deelnemers en studenten in opleidingen na het voortgezet onderwijs. In de tweede paragraaf wordt het onderscheid gemaakt tussen het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). In het vervolg van het hoofdstuk ligt de nadruk op de deelnemers in het mbo. In paragraaf 5.3 wordt de verdeling van de mbo-deelnemers over de verschillende niveaus in het mbo gepresenteerd. De deelnemers aan opleidingen in 'zorg' en 'techniek' staan centraal in paragraaf 5.4. Paragraaf 5.5 geeft een overzicht van de examens in het mbo en in paragraaf 5.6 wordt een aanzet gedaan om de positie van de gediplomeerden een jaar later te beschrijven. In paragraaf 5.7 komt het nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo kort aan bod.

5.2 Deelnemers en studenten

In tabel 5.1 is een overzicht opgenomen van de deelnemers en studenten in het mbo, het hbo en het wo. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen deelnemers tot en met 22 jaar en oudere deelnemers. In veel onderwijsstatistieken wordt een zelfde leeftijdsgrens gehanteerd.

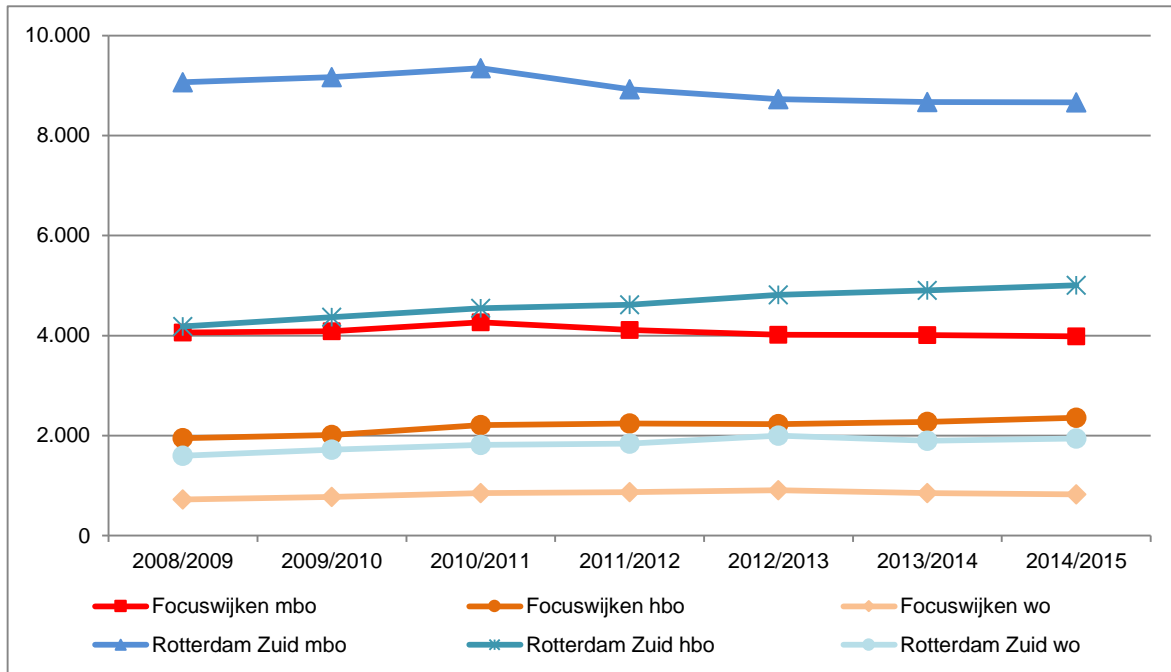
Tabel 5.1 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
mbo	2.765	72,5%	6.055	71,8%	9.403	47,6%	15.458	54,8%	43.068	42,9%	389.007	54,3%
hbo	759	19,9%	1.685	20,0%	5.026	25,4%	6.711	23,8%	28.570	28,5%	215.429	30,1%
wo	290	7,6%	697	8,3%	5.337	27,0%	6.034	21,4%	28.752	28,6%	111.576	15,6%
Deelnemers 23 jaar of ouder												
mbo	1.218	36,3%	2.606	36,3%	3.330	17,9%	5.936	23,0%	15.248	14,7%	101.467	23,0%
hbo	1.595	47,6%	3.320	46,3%	8.323	44,8%	11.643	45,2%	45.369	43,7%	212.737	48,2%
wo	538	16,1%	1.246	17,4%	6.940	37,3%	8.186	31,8%	43.275	41,7%	127.174	28,8%
Deelnemers totaal												
mbo	3.983	55,6%	8.661	55,5%	12.733	33,2%	21.394	39,6%	58.316	28,5%	490.474	42,4%
hbo	2.354	32,9%	5.005	32,1%	13.349	34,8%	18.354	34,0%	73.939	36,2%	428.166	37,0%
wo	828	11,6%	1.943	12,4%	12.277	32,0%	14.220	26,3%	72.027	35,3%	238.750	20,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt een meerderheid van de onderwijs-deelnemers een mbo-opleiding. Ongeveer een derde van de deelnemers volgt een hbo-opleiding en iets meer dan tien procent van de deelnemers een wo-opleiding. Deze verdeling wijkt af van de situatie in Rotterdam als geheel, waar het aandeel studenten in het wetenschappelijk onderwijs ruim een kwart is. Voor heel Nederland is het aandeel studenten in het wetenschappelijk onderwijs lager dan in geheel Rotterdam, namelijk een vijfde.

Van de deelnemers tot en met 22 jaar volgt een groter deel een mbo-opleiding. Onder de oudere deelnemers is het aandeel mbo-ers kleiner. Dit is logisch, omdat een mbo-opleiding doorgaans op jongere leeftijd wordt gestart.

Figuur 5.1 Aantallen deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo in de Focuswijken en Rotterdam Zuid naar jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de afgelopen jaren is het aantal mbo-ers in Rotterdam Zuid met ongeveer 400 personen afgenomen. Het aantal hbo-ers is sinds 2008/2009 met ruim 800 gegroeid en ook het aantal studenten aan het wetenschappelijk onderwijs neemt toe: in de afgelopen jaren met ruim 400. In de focuswijken is het aantal mbo-ers stabiel rond de 4.000 deelnemers en is in het hbo en het wo net als in Rotterdam Zuid als geheel een stijging in het aantal deelnemers te zien (van respectievelijk 300 en 100 deelnemers).

5.3 Deelnemers mbo naar niveau

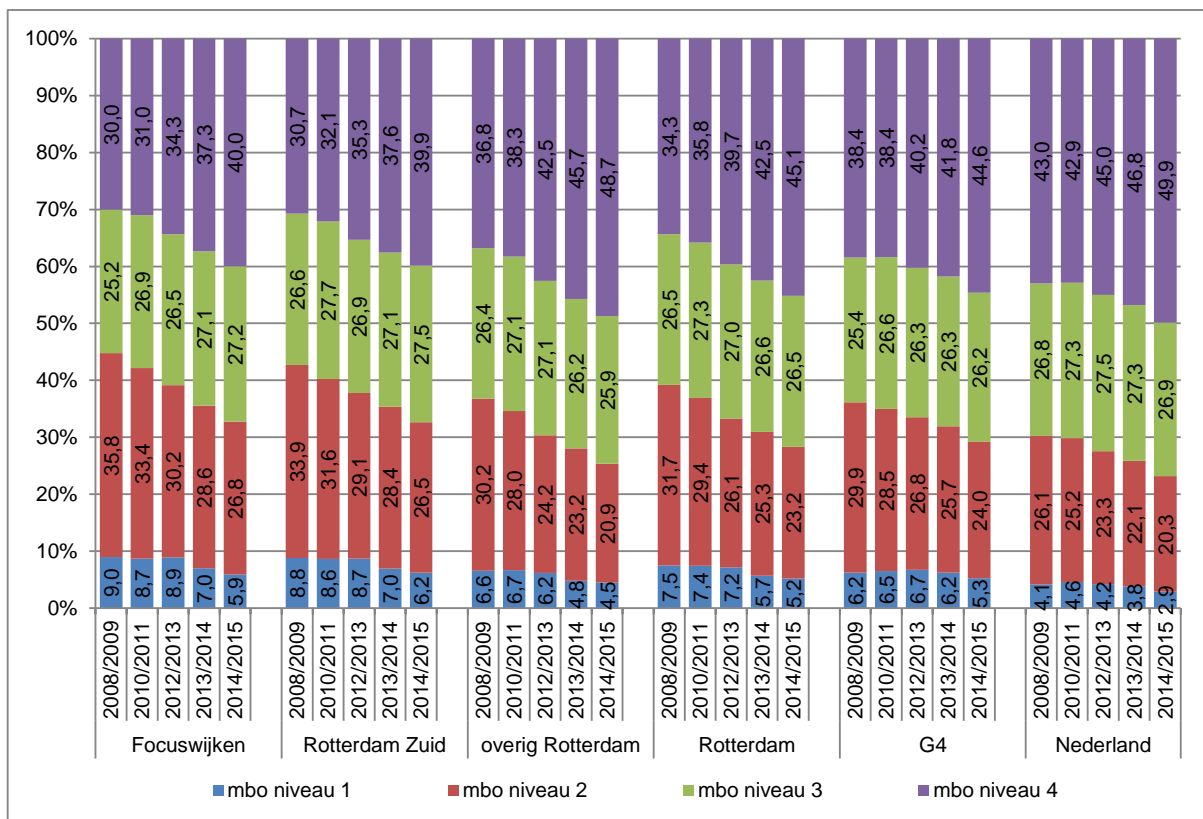
Binnen het mbo bestaan vier niveaus: niveau 1 (de assistentopleiding), niveau 2 (de basisberoepsopleiding), niveau 3 (de vakopleiding) en niveau 4 (de middenkader of specialistenopleiding).

Tabel 5.2 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
niveau 1	190	6,9%	420	6,9%	451	4,8%	871	5,6%	2.401	5,6%	10.622	2,7%
niveau 2	782	28,3%	1.679	27,7%	2.038	21,7%	3.717	24,0%	10.670	24,8%	81.908	21,1%
niveau 3	645	23,3%	1.439	23,8%	2.122	22,6%	3.561	23,0%	9.912	23,0%	94.545	24,3%
niveau 4	1.148	41,5%	2.517	41,6%	4.792	51,0%	7.309	47,3%	20.085	46,6%	201.932	51,9%
Deelnemers van 23 jaar of ouder												
niveau 1	46	3,8%	118	4,5%	118	3,5%	236	4,0%	661	4,3%	3.529	3,5%
niveau 2	287	23,6%	612	23,5%	625	18,8%	1.237	20,8%	3.303	21,7%	17.733	17,5%
niveau 3	440	36,1%	939	36,0%	1.175	35,3%	2.114	35,6%	5.366	35,2%	37.440	36,9%
niveau 4	445	36,5%	937	36,0%	1.412	42,4%	2.349	39,6%	5.918	38,8%	42.765	42,1%
Deelnemers totaal												
niveau 1	236	5,9%	538	6,2%	569	4,5%	1.107	5,2%	3.062	5,3%	14.151	2,9%
niveau 2	1.069	26,8%	2.291	26,5%	2.663	20,9%	4.954	23,2%	13.973	24,0%	99.641	20,3%
niveau 3	1.085	27,2%	2.378	27,5%	3.297	25,9%	5.675	26,5%	15.278	26,2%	131.985	26,9%
niveau 4	1.593	40,0%	3.454	39,9%	6.204	48,7%	9.658	45,1%	26.003	44,6%	244.697	49,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt ongeveer 6 procent van alle deelnemers een assistentopleiding (niveau 1). Verder zien we dat iets meer dan een kwart van de deelnemers de basisberoepsopleiding (niveau 2) volgt. Eveneens iets meer dan een kwart volgt de vakopleiding (niveau 3). Het aandeel deelnemers dat een middenkader of specialistenopleiding (niveau 4) volgt is het grootst en ligt rond de 40 procent. Landelijk zien we een iets ander beeld. Het aandeel deelnemers op niveau 1 is lager (2,9 procent). Ook het deel dat een opleiding op niveau 2 volgt is met 20,3 procent kleiner. Een vergelijkbaar aandeel als in Rotterdam Zuid volgt een vakopleiding (26,9 procent). Op niveau 4 is het percentage mbo-deelnemers in Nederland (49,9 procent) hoger dan in Rotterdam Zuid.

Figuur 5.2 Deelnemers in het mbo, naar niveau, woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.2 is te zien dat de verdeling van de deelnemers over de verschillende niveaus in het mbo in alle gebieden een vergelijkbare ontwikkeling doormaakt. In de afgelopen jaren is er een groei van het aandeel deelnemers dat een middenkader of specialistenopleiding (niveau 4) volgt. Het aandeel deelnemers aan een assistent-opleiding (niveau 1) en een vakopleiding (niveau 3) is redelijk stabiel, en het deel dat een basisberoepsopleiding (niveau 2) neemt langzaam af.

5.4 Deelnemers mbo naar sector

Eén van de doelstellingen van het NPRZ is het vergroten van het aantal deelnemers in de sector 'techniek' en 'zorg'. In tabel 5.3 wordt de deelname in deze twee sectoren gepresenteerd⁵.

Tabel 5.3 Deelnemers en studenten in het mbo, naar sector en woongebied in 2014/2015

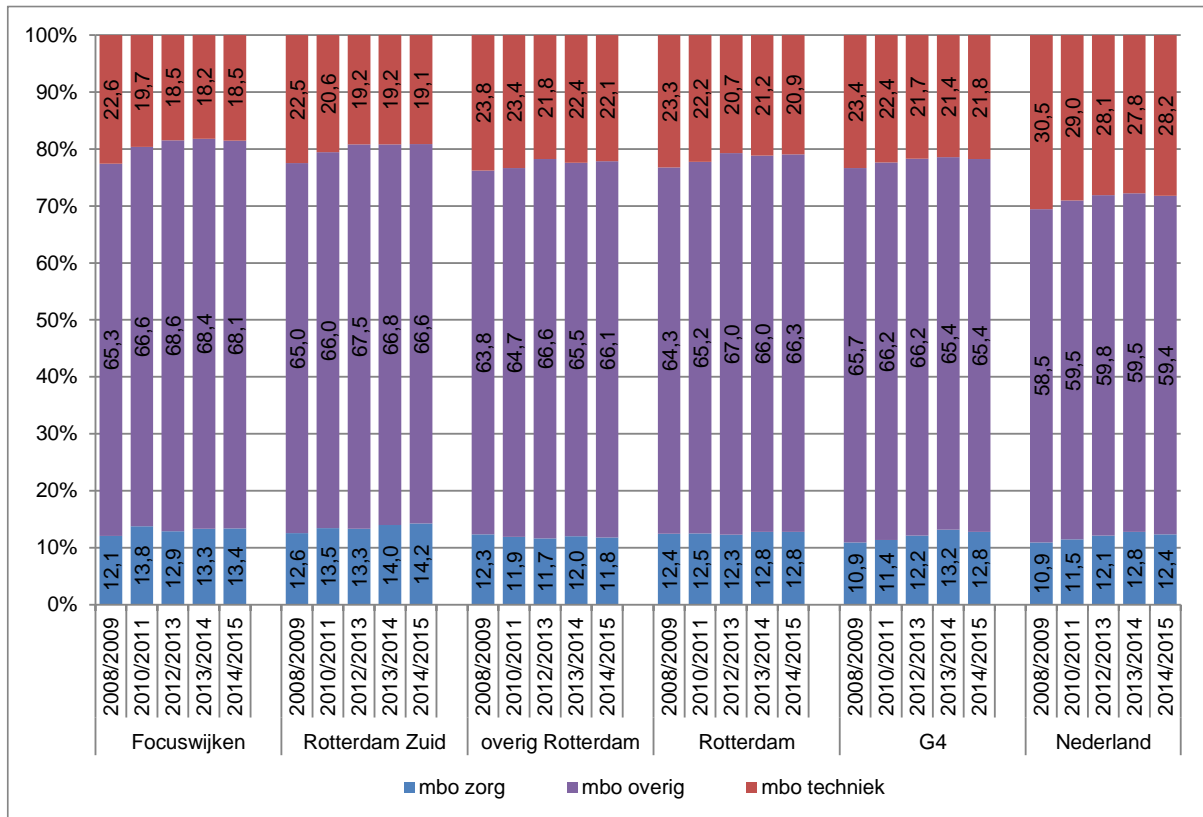
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
zorg	290	10,5%	669	11,0%	780	8,3%	1.449	9,4%	3.962	9,2%	36.195	9,3%
techniek	501	18,1%	1.149	19,0%	2.071	22,1%	3.220	20,8%	9.424	21,9%	108.481	27,9%
overig	1.974	71,4%	4.237	70,0%	6.541	69,6%	10.778	69,8%	29.671	68,9%	244.316	62,8%
Deelnemers 23 jaar of ouder												
zorg	244	20,0%	565	21,7%	724	21,7%	1.289	21,7%	3.497	22,9%	24.693	23,9%
techniek	237	19,5%	509	19,5%	744	22,3%	1.253	21,1%	3.266	21,4%	30.365	29,5%
overig	737	60,5%	1.532	58,8%	1.862	55,9%	3.394	57,2%	8.485	55,6%	48.047	46,6%
Deelnemers totaal												
zorg	534	13,4%	1.234	14,2%	1.504	11,8%	2.738	12,8%	7.459	12,8%	60.888	12,4%
techniek	738	18,5%	1.658	19,1%	2.815	22,1%	4.473	20,9%	12.690	21,8%	138.846	28,2%
overig	2.711	68,1%	5.769	66,6%	8.403	66,1%	14.172	66,3%	38.156	65,4%	292.363	59,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt 14,2 procent van de mbo-deelnemers een opleiding in de zorg-sector, en volgt 19,1 procent een techniekopleiding. In de focuswijken is de deelname vergelijkbaar. Landelijk is de deelname in de 'zorg' iets lager (12,4 procent) en de deelname in de sector 'techniek' beduidend hoger (28,2 procent) dan in Rotterdam Zuid.

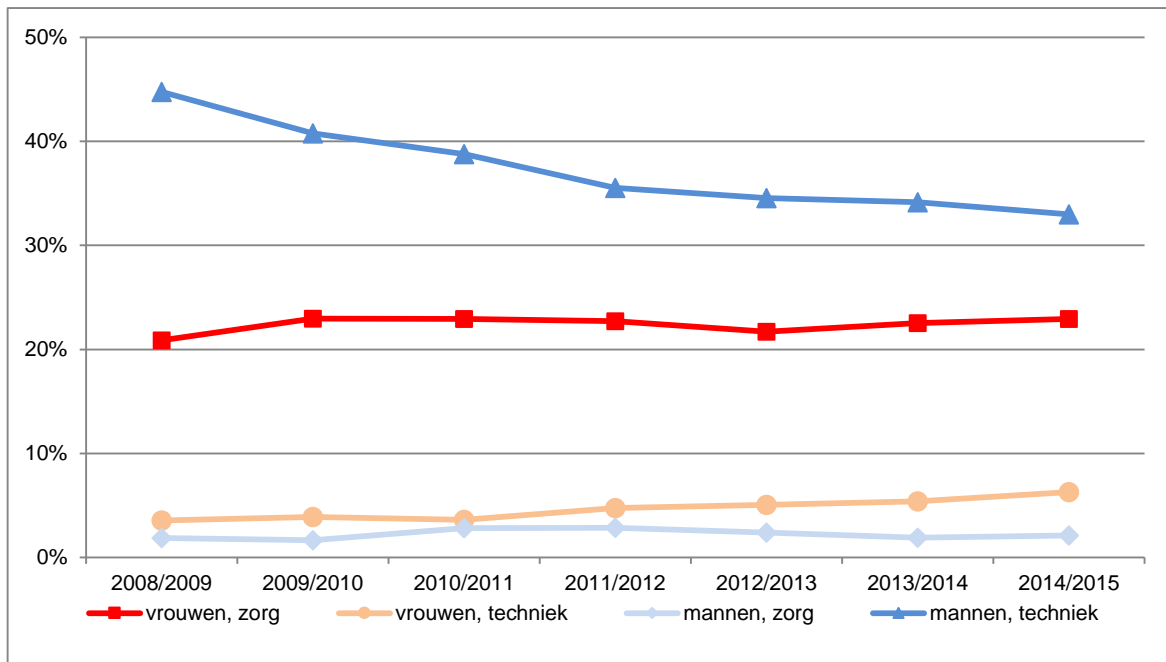
⁵ In de sector zorg zijn de volgende mbo-opleidingen opgenomen: verpleging, verzorging en medische ondersteuning. In de sector techniek gaat het om de opleidingen: Kunst, ruimtelijke presentatie en communicatie, Grafische vormgeving, Audiovisuele productie, OnderwijsVormgeving en audiovisuele productie; ongedeelde, ICT, ICT; ongedeelde, Werktuigbouwkunde, Productietechniek, Metaalproductie, Elektrotechniek, Installatietechniek, Proces- en chemische laboratoriumtechniek, Auto-, vliegtuig- en scheepvaartindustrie, Hout- en meubelindustrie, Bouw, Grond-, weg-, en waterbouw en Techniek, industrie en bouw; ongedeelde.

In figuur 5.3 wordt de ontwikkeling van de sectoren 'zorg' en 'techniek' binnen het mbo over de jaren weergegeven.

Figuur 5.3 Deelnemers en studenten in de mbo-sectoren 'zorg' en 'techniek' naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Binnen het mbo is de deelname in de sector 'zorg' in de afgelopen jaren in alle onderscheiden gebieden redelijk constant. In de sector 'techniek' is een lichte afname zichtbaar.

Figuur 5.4 Deelnemers en studenten in de mbo-sectoren 'zorg' en 'techniek' in de focuswijken naar geslacht en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.4 is de ontwikkeling van de deelname in de focuswijken in de sector 'zorg' en 'techniek' naar geslacht afgebeeld. In beide sectoren is een groot verschil tussen de deelname van mannen en vrouwen. In de sector 'zorg' is de deelname in de focuswijken de afgelopen jaren redelijk constant. In de sector 'techniek' is een afname zichtbaar: in 2008/2009 volgde 44 procent van de mannen een techniekopleiding, en in 2014/2015 is dat gedaald naar 33 procent. In dezelfde periode is de deelname van vrouwen in de 'techniek' gestegen van 4 naar 6 procent. Voor de overige gebieden zijn deze gegevens opgenomen in bijlage 5.10.

5.5 Diploma's mbo naar niveau

Binnen het SSB is een bestand beschikbaar met mbo-gediplomeerden. In tabel 5.4 is een overzicht van deze gediplomeerden naar leeftijd opgenomen. De cijfers hebben betrekking op het schooljaar 2013/2014.

Tabel 5.4 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
niveau 1	148	19,4%	283	17,5%	272	10,7%	555	13,4%	1.739	13,9%	9.065	7,8%
niveau 2	264	34,7%	578	35,8%	797	31,5%	1.375	33,2%	3.891	31,1%	33.590	29,0%
niveau 3	150	19,7%	321	19,9%	545	21,5%	866	20,9%	2.530	20,2%	28.526	24,6%
niveau 4	199	26,1%	433	26,8%	918	36,3%	1.351	32,6%	4.367	34,9%	44.745	38,6%
Deelnemers van 23 jaar of ouder												
niveau 1	43	9,6%	102	9,8%	154	9,8%	256	9,8%	932	12,2%	5.490	9,9%
niveau 2	129	28,7%	308	29,5%	416	26,4%	724	27,6%	2.277	29,7%	14.670	26,5%
niveau 3	143	31,8%	316	30,3%	468	29,7%	784	29,9%	2.027	26,5%	17.074	30,8%
niveau 4	134	29,8%	317	30,4%	538	34,1%	855	32,6%	2.421	31,6%	18.221	32,9%
Deelnemers totaal												
niveau 1	191	15,8%	385	14,5%	426	10,4%	811	12,0%	2.671	13,2%	14.555	8,5%
niveau 2	393	32,5%	886	33,3%	1.213	29,5%	2.099	31,0%	6.168	30,6%	48.260	28,2%
niveau 3	293	24,2%	637	24,0%	1.013	24,7%	1.650	24,4%	4.557	22,6%	45.600	26,6%
niveau 4	333	27,5%	750	28,2%	1.456	35,4%	2.206	32,6%	6.788	33,6%	62.966	36,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) dit gaat om deelnemers die voorkomen in het inschrijvingbestand van het SSB.

Ongeveer 15 procent van de gediplomeerde mbo-ers in Rotterdam Zuid en in de focuswijken haalt een diploma op mbo niveau 1. Het mbo niveau 2 is het grootste van de vier niveaus in Rotterdam Zuid en de focuswijken: een derde van de mbo-gediplomeerden haalt een diploma op mbo-niveau 2. Ongeveer een kwart van de gediplomeerden behaalt een diploma op niveau 3 en ongeveer 28 procent een diploma op niveau 4. Landelijk is de verdeling iets anders: het aandeel gediplomeerden met een diploma op niveau 1 is lager dan in Rotterdam Zuid, en het aandeel niveau 4 diploma's is met ongeveer 37 procent het grootst.

5.6 Doorstroom van mbo gediplomeerden

Voor de deelnemers die in 2013/2014 een mbo-diploma hebben behaald, is per niveau nagegaan of ze een jaar later nog een opleiding volgen. Als dit een mbo-opleiding is, is gekeken welk niveau die vervolgopleiding heeft. In de tabel is ook vermeld welk deel van de deelnemers het schooljaar na het behalen van het diploma geen bekostigd onderwijs volgt.

Tabel 5.5. Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014, plek in 2014/2015												
mbo 1	191	100,0%	385	100,0%	426	100,0%	811	100,0%	2.671	100,0%	14.555	100,0%
naar												
mbo	132	69,1%	252	65,5%	228	53,5%	480	59,2%	1.341	50,2%	6.811	46,8%
niveau 2	130	68,1%	245	63,6%	219	51,4%	464	57,2%	1.287	48,2%	6.489	44,6%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	x	.	27	1,0%	316	2,2%
geen onderwijs*	59	30,9%	133	34,5%	198	46,5%	331	40,8%	1.330	49,8%	7.744	53,2%
mbo 2	393	100,0%	886	100,0%	1.213	100,0%	2.099	100,0%	6.168	100,0%	48.260	100,0%
naar												
mbo	202	51,4%	438	49,4%	624	51,4%	1.062	50,6%	2.764	44,8%	22.036	45,7%
niveau 3	169	43,0%	356	40,2%	469	38,7%	825	39,3%	2.241	36,3%	18.265	37,8%
niveau 4	27	6,9%	63	7,1%	123	10,1%	186	8,9%	398	6,5%	2.579	5,3%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	16	0,8%	72	1,2%	311	0,6%
geen onderwijs*	186	47,3%	439	49,5%	582	48,0%	1.021	48,6%	3.332	54,0%	25.913	53,7%
mbo 3	293	100,0%	637	100,0%	1.013	100,0%	1.650	100,0%	4.557	100,0%	45.600	100,0%
naar												
mbo	144	49,1%	285	44,7%	400	39,5%	685	41,5%	1.833	40,2%	15.211	33,4%
niveau 4	135	46,1%	270	42,4%	378	37,3%	648	39,3%	1.746	38,3%	14.047	30,8%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	11	0,7%	32	0,7%	333	0,7%
geen onderwijs*	149	50,9%	350	54,9%	604	59,6%	954	57,8%	2.692	59,1%	30.056	65,9%
mbo 4	333	100,0%	750	100,0%	1.456	100,0%	2.206	100,0%	6.788	100,0%	62.966	100,0%
naar												
hbo	158	47,4%	337	44,9%	621	42,7%	958	43,4%	2.936	43,3%	25.284	40,2%
overig onderwijs	x	.	13	1,7%	15	1,0%	28	1,3%	70	1,0%	1.272	2,0%
geen onderwijs*	171	51,4%	400	53,3%	820	56,3%	1.220	55,3%	3.782	55,7%	36.410	57,8%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

*) dit gaat om deelnemers die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het deel van mbo-ers dat doorstroomt naar een vervolgopleiding groter dan gemiddeld in Nederland. Dit is op elk van de vier mbo-niveaus het geval.

5.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo

Voortijdig schoolverlaten komt in het mbo veel vaker voor dan in het voortgezet onderwijs. Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten in het mbo is daarom een speerpunt van het vsv-beleid. Zoals eerder in paragraaf 4.6 is aangegeven, wijken de gegevens van het CBS af van de landelijk gehanteerde DUO-cijfers. In tabel 5.6 is de ontwikkeling van de CBS-cijfers in de afgelopen jaren ter indicatie opgenomen. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal deelnemers in het mbo en vermenigvuldigd met 100. De in tabel 5.6 gepresenteerde resultaten laten zien dat het aandeel nieuwe vsv-ers in alle onderscheiden gebieden fors is gedaald.

Tabel 5.6. Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het mbo naar aantal deelnemers, woongebied en schooljaar*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2008/2009, deelnemers	2.732		6.098		9.272		15.370		43.853		393.839	
nieuw vsv-ers	371	13,6%	804	13,2%	1.241	13,4%	2.045	13,3%	5.167	11,8%	30.499	7,7%
2009/2010, deelnemers	2.920		6.400		9.632		16.032		46.002		413.445	
nieuw vsv-ers	396	13,6%	831	13,0%	1.199	12,4%	2.030	12,7%	5.134	11,2%	30.155	7,3%
2010/2011, deelnemers	2.830		6.124		9.262		15.386		44.061		393.818	
nieuw vsv-ers	405	14,3%	856	14,0%	1.184	12,8%	2.040	13,3%	5.108	11,6%	29.332	7,4%
2011/2012, deelnemers	2.729		5.907		9.433		15.340		43.664		392.294	
nieuw vsv-ers	325	11,9%	698	11,8%	1.030	10,9%	1.728	11,3%	4.602	10,5%	27.536	7,0%
2012/2013, deelnemers	2.710		5.872		9.195		15.067		42.937		388.121	
nieuw vsv-ers	300	11,1%	609	10,4%	857	9,3%	1.466	9,7%	4.277	10,0%	24.672	6,4%
2013/2014, deelnemers	2.751		5.911		9.297		15.208		42.837		387.129	
nieuw vsv-ers	291	10,6%	602	10,2%	862	9,3%	1.464	9,6%	4.195	9,8%	22.554	5,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* De cijfers voor 2013/2014 zijn voorlopige cijfers

Hoofdstuk 6 Arbeidsmarkt

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de overgang vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt besproken. Hier wordt gekeken of leerlingen en studenten die een diploma halen het jaar erop doorgestroomd zijn naar de arbeidsmarkt of dat zij doorgestroomd zijn in het onderwijs. Daarnaast is er een groep “overig”: degenen die niet werken én geen opleiding volgen. Ook is van degenen die zonder diploma het onderwijs verlaten én geen startkwalificatie hebben bepaald of zij doorstromen naar de arbeidsmarkt.

6.2 Onderwijs naar de arbeidsmarkt

Uitgangspunt zijn alle leerlingen en studenten die in de schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 een diploma hebben gehaald of het onderwijs hebben verlaten zonder een diploma en een startkwalificatie te halen. Van deze leerlingen en studenten is bepaald of zij respectievelijk op 1 oktober 2012 (uitstromers schooljaar 2010/2011), op 1 oktober 2013 (uitstromers schooljaar 2011/2012) en op 1 oktober 2014 (uitstromers schooljaar 2012/2013) betaald werk verrichten, onderwijs volgen of geen van beide. Mensen die onderwijs volgen én betaald werk verrichten worden geteld bij de onderwijsvolgenden. Ook van degenen die zonder diploma én zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, is bepaald of zij na ruim een jaar weer onderwijs volgen of betaald werk hebben of geen van beide.

Gezien de kleine aantallen in met name de focusgebieden is er in de analyse voor gekozen om de gegevens over de drie schooljaren bij elkaar opgeteld te presenteren. Ook dan komen in enkele gevallen nog aantallen onder de 10 voor. Deze aantallen zijn om mogelijke herkenbaarheid van individuele personen te voorkomen in de tabel vervangen door een kruisje.

In de tabel is onderscheiden naar het woongebied op 1 oktober in het schooljaar waarin het diploma is behaald. Er is geen leeftijdselectie toegepast: alle geslaagden zijn opgenomen in de tabel, behalve degenen die een jaar later niet meer in het bevolkingsbestand zijn opgenomen.⁶

⁶ Dit zijn degenen die bijvoorbeeld zijn geëmigreerd of overleden.

Tabel 6.1 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt naar woongebied: schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar positie oktober 2012 resp. 2013 resp. 2014.

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo basis												
arbeidsmarkt	21	4%	53	5%	69	5%	122	5%	428	6%	3.685	6%
vervolgonderwijs	448	89%	983	89%	1.153	86%	2.136	87%	6.131	87%	52.763	89%
overig	36	7%	69	6%	118	9%	187	8%	478	7%	3.056	5%
vmbo kader												
arbeidsmarkt	11	3%	32	3%	66	4%	98	4%	348	5%	2.925	4%
vervolgonderwijs	381	93%	873	92%	1.378	90%	2.251	91%	6.655	91%	68.762	93%
overig	19	5%	40	4%	85	6%	125	5%	350	5%	2.092	3%
vmbo gl/tl												
arbeidsmarkt	10	2%	21	2%	85	3%	106	2%	406	3%	3.710	3%
vervolgonderwijs	561	94%	1.301	95%	2.812	94%	4.113	94%	11.485	93%	133.937	95%
overig	23	4%	43	3%	102	3%	145	3%	406	3%	2.755	2%
havo												
arbeidsmarkt	13	5%	43	6%	172	8%	215	7%	965	10%	9.946	8%
vervolgonderwijs	241	≥ 92%	628	90%	1.958	88%	2.586	88%	8.590	85%	116.589	89%
overig	x	≤ 3%	23	3%	104	5%	127	4%	500	5%	3.978	3%
vwo												
arbeidsmarkt	x	≤ 7%	16	4%	57	3%	73	3%	393	4%	3.067	3%
vervolgonderwijs	122	≥ 87%	378	92%	1.623	94%	2.001	94%	8.419	92%	91.851	94%
overig	x	≤ 7%	15	4%	43	2%	58	3%	310	3%	2.421	2%
mbo 1 en 2												
arbeidsmarkt	547	29%	1.318	32%	1.969	36%	3.287	34%	11.365	39%	104.337	49%
vervolgonderwijs	924	49%	1.912	46%	2.372	44%	4.284	45%	12.477	43%	81.765	38%
overig	416	22%	906	22%	1.058	20%	1.964	21%	5.446	19%	28.293	13%
mbo 3 en 4												
arbeidsmarkt	812	45%	2.031	49%	3.390	51%	5.421	50%	16.152	50%	186.205	60%
vervolgonderwijs	713	40%	1.562	38%	2.531	38%	4.093	38%	12.303	38%	105.002	34%
overig	279	15%	531	13%	752	11%	1.283	12%	3.821	12%	21.737	7%
HBO												
arbeidsmarkt	606	37%	1.390	38%	4.682	41%	6.072	40%	25.953	41%	163.736	41%
vervolgonderwijs	942	57%	1.983	55%	6.052	53%	8.035	53%	32.625	52%	221.624	55%
overig	111	7%	238	7%	768	7%	1.006	7%	4.181	7%	17.969	4%
WO												
arbeidsmarkt	299	46%	763	50%	5.903	53%	6.666	52%	36.579	53%	104.301	44%
vervolgonderwijs	272	42%	604	40%	4.141	37%	4.745	37%	26.390	38%	112.439	48%
overig	74	11%	160	10%	1.132	10%	1.292	10%	6.250	9%	19.348	8%
zonder dipl., geen SK												
arbeidsmarkt	514	32%	1.119	33%	1.668	34%	2.787	33%	8.846	37%	66.315	46%
vervolgonderwijs	386	24%	855	25%	1.229	25%	2.084	25%	5.865	25%	32.644	23%
overig	711	44%	1.463	43%	2.050	41%	3.513	42%	9.135	38%	44.239	31%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo / gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10. Door de geheimhouding van zulke kleine aantallen kan voor sommige percentages alleen een onder- of bovengrens worden aangeven.

Leerlingen die een diploma halen in het voortgezet onderwijs zijn het jaar erop voor het merendeel wederom onderwijsvolgend. Verschillen tussen de gebieden zijn er nauwelijks. Vanuit het mbo stromen er verhoudingsgewijs meer studenten door naar de arbeidsmarkt dan vanuit het voortgezet onderwijs. Van de studenten uit de focuswijken en die uit Rotterdam Zuid stromen er vanuit het mbo-1 en -2 relatief

minder studenten naar de arbeidsmarkt en meer naar vervolgonderwijs en naar 'overig' (geen werk én geen opleiding) dan van de studenten uit de andere gebieden. Ten opzichte van Nederland en in iets mindere mate de vier grote steden hebben meer studenten na het behalen van een mbo-diploma het jaar erop geen werk én volgen ze geen opleiding.

Studenten die een hbo- of wo-diploma halen, kunnen na het behalen van een propedeuse- of bachelor-diploma verder studeren voor een bachelor- of mastersdiploma. Dit verklaart waarom rond de helft van de geslaagden op deze niveaus ook na een jaar nog onderwijsvolgend is. Personen met een hbo-diploma zijn vaker dan de wo-geslaagden het jaar erop onderwijsvolgend, stromen minder vaak de arbeidsmarkt op en horen minder vaak bij de groep 'overig'. Geslaagden in het hbo en wo uit de focuswijken zijn het jaar erop vaker onderwijsvolgend dan studenten uit overig Rotterdam of de vier grote steden. Zij stromen iets minder vaak de arbeidsmarkt op.

Tot slot is de groep onderscheiden die zonder een diploma uit het onderwijs stroomt en geen startkwalificatie heeft gehaald. Een kwart van hen is het jaar erop weer onderwijsvolgend. In de focuswijken en in Rotterdam Zuid is te zien dat 44 respectievelijk 43 procent het jaar erop geen werk heeft én geen opleiding volgt. In Rotterdam is dit percentage met 42 procent vergelijkbaar, en in de vier grote steden iets lager (38 procent). Landelijk is dit percentage 31 procent. Het aandeel personen dat het jaar erop werk heeft, is in de focuswijken en Rotterdam Zuid lager dan in Nederland en de vier grote steden gemiddeld.

In de volgende tabellen zijn degenen onderscheiden die geslaagd zijn met een mbo-diploma in de richtingen 'zorg', 'techniek' en 'overig'. Hierbij zijn de definities voor de bepaling van de richtingen 'zorg' en 'techniek' in de algemene monitor NPRZ zo goed mogelijk gevolgd.⁷ Als de geslaagden de arbeidsmarkt zijn ingestroomd, is gekeken naar de bedrijfssector waar zij werken na één jaar. De sectoren 'zorg' en 'techniek' resulteren overwegend in werk in de betreffende sector. Omdat de bestanden van het CBS geen informatie bevatten over kenmerken van banen maar alleen kenmerken van het betreffende bedrijf, kan niet worden bepaald of iemand ook daadwerkelijk een functie in de 'zorg' of de 'techniek' vervult.

⁷ De variabelen waarmee de definiëring is gemaakt, zijn afkomstig uit DUO-bestanden. Deze zijn gebruikt voor de algemene monitor. De variabelen gebruikt voor deze rapportage (uit de CBS-bestanden) zijn anders van opzet.

Tabel 6.2 Uitstroom uit vmbo (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo zorg												
arbeidsmarkt zorg	x	≤ 3%	x	≤ 1%	x	≤ 2%	x	≤ 1%	x	0%	108	0%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 3%	21	3%	21	4%	42	3%	174	5%	1.707	4%
vervolgonderwijs	306	≥ 89%	695	≥ 91%	499	≥ 89%	1.194	≥ 91%	3.180	90%	37.441	92%
overig	19	6%	36	5%	30	5%	66	5%	172	5%	1.383	3%
vmbo techniek												
arbeidsmarkt techniek	x	≤ 5%	16	4%	19	2%	35	3%	93	3%	918	2%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 5%	11	3%	23	2%	34	3%	85	3%	958	2%
vervolgonderwijs	168	≥ 85%	372	89%	831	89%	1.203	89%	2.740	89%	35.314	92%
overig	12	≤ 7%	19	5%	61	7%	80	6%	173	6%	1.257	3%
vmbo overig												
arbeidsmarkt (totaal)	25	3%	56	2%	157	4%	213	3%	824	4%	6.629	3%
vervolgonderwijs	916	93%	2.090	93%	4.013	92%	6.103	92%	18.351	91%	182.707	94%
overig	47	5%	97	4%	214	5%	311	5%	889	4%	5.263	3%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

In tabel 6.2 zijn de geslaagden uit het vmbo te zien. De geslaagden met een diploma in de richtingen 'zorg' en 'techniek' volgen in het jaar erop voor het grootste deel wederom onderwijs. In de landelijke cijfers is dit beeld ook te zien. Slechts enkele procenten hebben in de "eigen sector" werk, en eveneens slechts enkele procenten in overige sectoren. De categorie 'arbeidsmarkt overig' bevat ook uitzendkrachten; van hen is de sector waarin zij werken niet bekend.

Tabel 6.3 Uitstroom uit mbo 1 en 2 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 1 en 2 zorg												
arbeidsmarkt zorg	61	12%	157	14%	264	18%	421	16%	1.603	20%	11.944	24%
arbeidsmarkt overig	87	18%	214	19%	261	18%	475	18%	1.401	18%	10.523	21%
vervolgonderwijs	226	46%	471	42%	592	41%	1.063	41%	3.118	39%	17.580	35%
overig	121	24%	291	26%	326	23%	617	24%	1.782	23%	9.745	20%
mbo 1 en 2 techniek												
arbeidsmarkt techniek	90	29%	222	32%	410	35%	632	34%	2.137	38%	27.234	42%
arbeidsmarkt overig	56	18%	112	16%	183	16%	295	16%	866	16%	9.513	15%
vervolgonderwijs	106	34%	263	38%	417	36%	680	36%	1.872	34%	23.431	36%
overig	56	18%	102	15%	160	14%	262	14%	688	12%	4.204	7%
mbo 1 en 2 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	253	23%	613	27%	851	31%	1.464	29%	5.358	34%	45.123	45%
vervolgonderwijs	592	55%	1.178	51%	1.363	49%	2.541	50%	7.487	47%	40.754	41%
overig	239	22%	513	22%	572	21%	1.085	21%	2.976	19%	14.344	14%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI).

Geslaagden op het mbo-niveau 1 en 2 met de richting 'zorg' uit de focuswijken zijn het jaar erop vaker weer onderwijsvolgend dan gemiddeld in Rotterdam, de vier grote steden en Nederland. Zij hebben minder vaak werk in de bedrijfssector 'zorg' en hebben iets vaker geen werk dan de geslaagden uit de vier grote steden en Nederland. Voor de geslaagden uit Rotterdam Zuid geldt dit ook, maar hier zijn de verschillen iets kleiner.

De geslaagden uit de focuswijken en uit Rotterdam Zuid met hetzelfde mbo-niveau maar dan met de richting 'techniek' volgen het jaar erop in ongeveer dezelfde mate een vervolgopleiding als de geslaagden uit de vier grote steden en Nederland. Zij hebben echter minder vaak werk in de technische bedrijfssector. Vaker zijn zij te vinden in de groep zonder werk én zonder opleiding.

Tabel 6.4 Uitstroom uit mbo 3 en 4 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 3 en 4 zorg												
arbeidsmarkt zorg	208	29%	532	32%	867	35%	1.399	34%	4.234	37%	49.056	43%
arbeidsmarkt overig	138	19%	340	21%	523	21%	863	21%	2.347	20%	24.867	22%
vervolgonderwijs	236	33%	517	32%	806	32%	1.323	32%	3.372	29%	31.808	28%
overig	139	19%	250	15%	314	13%	564	14%	1.514	13%	7.669	7%
mbo 3 en 4 techniek												
arbeidsmarkt techniek	115	39%	312	41%	581	40%	893	40%	2.051	36%	31.896	43%
arbeidsmarkt overig	71	24%	180	23%	313	22%	493	22%	1.357	24%	15.504	21%
vervolgonderwijs	82	28%	210	27%	439	30%	649	29%	1.795	31%	21.962	30%
overig	26	9%	68	9%	121	8%	189	8%	539	9%	4.023	5%
mbo 3 en 4 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	280	35%	667	39%	1.106	41%	1.773	40%	6.163	41%	64.882	51%
vervolgonderwijs	395	50%	835	49%	1.286	47%	2.121	48%	7.136	47%	51.232	41%
overig	114	14%	213	12%	317	12%	530	12%	1.768	12%	10.045	8%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI),

Op mbo-niveau 3 en 4 zijn de geslaagden uit de richting 'zorg' uit de focuswijken het jaar erop minder vaak aan het werk in de bedrijfssector 'zorg' dan de geslaagden uit de vier grote steden en Nederland. Dit geldt in iets minder mate voor de geslaagden uit Rotterdam Zuid. Vaker zijn zij niet aan het werk én volgen zij geen opleiding. Ook dit geldt sterker voor de geslaagden uit de focuswijken dan voor die uit heel Rotterdam Zuid.

Van de geslaagden uit de focuswijken met een mbo-diploma 'techniek' werkt 39 procent in de bedrijfssector 'techniek': iets meer dan gemiddeld in de vier grote steden (36 procent), maar minder vaak dan landelijk (43 procent). In heel Rotterdam Zuid is dit percentage (41 procent) hoger dan in de focuswijken.

Bijlage 1 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden

Persoongegevens

SSB Gbapersoontab: Demografische achtergronden van personen in de GBA

SSB Gbaberlijkestaatbus: Burgerlijke staat van personen in de GBA

Gbaadresobjectbus: Adreskenmerken van personen in de GBA.

Vslgwbtap: Rinobjectnummer met gemeente, wijk en buurtcode.

Onderwijsgegevens

SSB Inschrwptab: Inschrijvingen in het basisonderwijs

SSB Inschrwectab: Inschrijvingen in het speciaal onderwijs

SSB Citotab: Deelnemers aan de Cito Eindtoets Basisonderwijs

SSB Onderwijsdeelnemerstab: Deelnemers in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Onderwijsinschrtab: Inschrijvingen in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Examvotab: Examenuitslagen in het voortgezet onderwijs

SSB Diplomamotab: Diploma's in het middelbaar beroepsonderwijs

SSB Vsvtab: Voortijdig schoolverlater

SSB Brintab: Vestigingen van onderwijsinstellingen (2003 t/m 2012)

Arbeidmarktgegevens

SSB Baanprsjaarbedragtab: Banen van personen

SSB Baankenmerkenbus: Kenmerken van banen

SSB polisikobus1: Kwantitatieve gegevens van banen

SSB Poliskibus: Kwalitatieve gegevens van banen

SSB zelfstandigentab: Personen met winst uit onderneming

SSB Vrlwusuitkering1atab: Uitkeringen aan personen op grond van de Werkloosheidswet

SSB wwuitkeringint: Werkloosheidswet uitkeringen

SSB Vrlwuspersoonbus: Personen met een werkloosheidsuitkering

SSB Vrlbijstanduitkeringtab: Bijstandsuitkeringen

SSB aototjaarbedragtab: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB aototpersoonbus: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB Ovuitkpersoonbus: Overige uitkeringen

SSB Cwitab: Personen die staan ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen

Bijlage 2 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs

Wat is speciaal onderwijs?

Speciaal onderwijs is onderwijs voor kinderen met een handicap, chronische ziekte of stoornis. Deze kinderen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het gewone onderwijs.

Het speciaal onderwijs bestaat uit 4 clusters:

Cluster 1: blinde, slechtziende kinderen. Dit zijn scholen voor visueel gehandicapte kinderen of meervoudig gehandicapte kinderen die slechtziend of blind zijn. De meeste van deze kinderen gaan met speciale begeleiding naar het gewone onderwijs. De overige bezoeken speciale scholen.

Cluster 2: dove, slechthorende kinderen. Dit cluster bestaat uit scholen voor dove en slechthorende kinderen en voor kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden of taalmoeilijkheden. De scholen zijn er ook voor kinderen met communicatieve problemen, zoals bij bepaalde vormen van autisme.

Cluster 3: gehandicapte en langdurig zieke kinderen. Dit zijn scholen voor leerlingen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen. En voor langdurig zieke kinderen en leerlingen met epilepsie.

Cluster 4: kinderen met stoornissen en gedragsproblemen. Dit cluster bestaat uit scholen voor kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen. Ook scholen die verbonden zijn aan pedologische (kinderkundige) instituten vallen onder dit cluster.

Voortgezet speciaal onderwijs

Leerlingen in het speciaal onderwijs gaan meestal na hun 12e naar het voortgezet speciaal onderwijs. Hier kunnen ze blijven tot hun 20e verjaardag. Het voortgezet speciaal onderwijs werkt met dezelfde clusters.

Speciaal basisonderwijs

Naast het speciaal onderwijs is er het speciaal basisonderwijs. Speciale basisscholen zijn bedoeld voor:

- moeilijk lerende kinderen;
- kinderen met opvoedingsmoeilijkheden;
- alle andere kinderen die speciale ondersteuning en aandacht nodig hebben.

Deze scholen hebben dezelfde kerndoelen als gewone basisscholen, maar de leerlingen krijgen meer tijd om deze te bereiken. De scholen hebben kleinere groepen en meer deskundigen. Leerlingen kunnen tot hun 14e jaar op een school voor speciaal basisonderwijs terecht.

Na het speciaal basisonderwijs gaan leerlingen naar het vmbo, het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.

Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3

Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs

Tabel b3.1 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Type basisonderwijs												
Basisonderwijs												
2010/2011	7.380	94,4%	17.118	94,0%	32.092	94,8%	49.210	94,5%	177.542	95,3%	1.527.286	95,2%
2011/2012	7.360	94,7%	17.106	94,1%	33.061	94,7%	50.167	94,5%	180.190	95,4%	1.509.253	95,2%
2012/2013	7.301	95,2%	17.050	94,4%	33.055	95,0%	50.105	94,8%	181.839	95,6%	1.489.734	95,3%
2013/2014	7.163	95,4%	17.023	94,6%	33.195	95,2%	50.218	95,0%	184.068	95,8%	1.468.234	95,5%
Speciaal basisonderwijs												
2010/2011	246	3,1%	565	3,1%	835	2,5%	1.400	2,7%	4.322	2,3%	42.624	2,7%
2011/2012	244	3,1%	570	3,1%	906	2,6%	1.476	2,8%	4.326	2,3%	41.568	2,6%
2012/2013	196	2,6%	491	2,7%	838	2,4%	1.329	2,5%	4.100	2,2%	39.731	2,5%
2013/2014	179	2,4%	479	2,7%	797	2,3%	1.276	2,4%	3.974	2,1%	37.932	2,5%
Speciaal onderwijs												
2010/2011	191	2,4%	524	2,9%	939	2,8%	1.463	2,8%	4.449	2,4%	34.078	2,1%
2011/2012	170	2,2%	511	2,8%	948	2,7%	1.459	2,7%	4.442	2,4%	34.095	2,2%
2012/2013	170	2,2%	511	2,8%	909	2,6%	1.420	2,7%	4.278	2,2%	33.191	2,1%
2013/2014	167	2,2%	487	2,7%	864	2,5%	1.351	2,6%	4.164	2,2%	31.687	2,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.2 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar geslacht en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
basis onderwijs	3.643	93,8%	8.630	93,0%	16.686	93,6%	25.316	93,4%	92.854	94,3%	741.162	93,9%
speciaal basisonderwijs	116	3,0%	304	3,3%	493	2,8%	797	2,9%	2.584	2,6%	24.915	3,2%
speciaal onderwijs	124	3,2%	349	3,8%	649	3,6%	998	3,7%	3.045	3,1%	23.378	3,0%
Vrouwen												
basis onderwijs	3.520	97,1%	8.393	96,4%	16.509	97,0%	24.902	96,8%	91.214	97,3%	727.072	97,2%
speciaal basisonderwijs	63	1,7%	175	2,0%	304	1,8%	479	1,9%	1.390	1,5%	13.017	1,7%
speciaal onderwijs	43	1,2%	138	1,6%	215	1,3%	353	1,4%	1.119	1,2%	8.309	1,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.3 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
Basis onderwijs	1.166	95,2%	4.529	94,6%	16.018	96,0%	20.547	95,7%	80.187	96,5%	1.119.974	95,7%
Speciaal basisonderwijs	20	1,6%	108	2,3%	285	1,7%	393	1,8%	1.411	1,7%	27.625	2,4%
Speciaal onderwijs	39	3,2%	148	3,1%	390	2,3%	538	2,5%	1.499	1,8%	22.936	2,0%
Turks												
Basis onderwijs	1.716	96,2%	2.655	95,6%	2.476	93,9%	5.131	94,7%	16.358	95,0%	45.848	94,2%
Speciaal basisonderwijs	37	2,1%	68	2,4%	78	3,0%	146	2,7%	440	2,6%	1.585	3,3%
Speciaal onderwijs	31	1,7%	55	2,0%	84	3,2%	139	2,6%	427	2,5%	1.254	2,6%
Marokkaans												
Basis onderwijs	1.207	95,6%	2.398	95,7%	4.278	95,4%	6.676	95,5%	27.277	95,2%	59.692	94,6%
Speciaal basisonderwijs	26	2,1%	51	2,0%	118	2,6%	169	2,4%	666	2,3%	1.895	3,0%
Speciaal onderwijs	29	2,3%	58	2,3%	90	2,0%	148	2,1%	702	2,5%	1.501	2,4%
Surinaams												
Basis onderwijs	657	96,1%	1.669	95,0%	2.405	94,2%	4.074	94,5%	13.330	94,8%	30.637	94,6%
Speciaal basisonderwijs	16	2,3%	45	2,6%	91	3,6%	136	3,2%	389	2,8%	1.019	3,1%
Speciaal onderwijs	11	1,6%	43	2,4%	56	2,2%	99	2,3%	335	2,4%	721	2,2%
Antilliaans												
Basis onderwijs	489	93,0%	1.465	90,3%	1.073	89,1%	2.538	89,8%	4.760	90,9%	16.380	91,3%
Speciaal basisonderwijs	23	4,4%	93	5,7%	71	5,9%	164	5,8%	273	5,2%	966	5,4%
Speciaal onderwijs	14	2,7%	65	4,0%	60	5,0%	125	4,4%	205	3,9%	604	3,4%
Westers allochtoon												
Basis onderwijs	849	95,9%	1.761	96,4%	3.155	96,6%	4.916	96,5%	19.656	97,1%	102.919	96,0%
Speciaal basisonderwijs	20	2,3%	32	1,8%	57	1,7%	89	1,7%	252	1,2%	2.140	2,0%
Speciaal onderwijs	16	1,8%	34	1,9%	55	1,7%	89	1,7%	343	1,7%	2.170	2,0%
Niet-westers allochtoon												
Basis onderwijs	1.079	94,4%	2.546	93,9%	3.790	94,4%	6.336	94,2%	22.500	95,0%	92.784	94,7%
Speciaal basisonderwijs	37	3,2%	82	3,0%	97	2,4%	179	2,7%	543	2,3%	2.702	2,8%
Speciaal onderwijs	27	2,4%	84	3,1%	129	3,2%	213	3,2%	653	2,8%	2.501	2,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Cito eindtoetsgegevens

Tabel b3.4 Score Cito eindtoetsbasisonderwijs (groep 8) onderdeel Taal, naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score
2009/2010	680	65,6	1.523	67,2	2.881	73,3	4.404	71,2	15.282	73,3	131.172	76,6
2010/2011	737	65,7	1.666	67,4	3.006	73,0	4.672	71,0	16.346	73,3	138.583	75,5
2011/2012	724	62,1	1.668	63,4	3.317	68,9	4.985	67,1	17.013	68,7	145.246	70,9
2012/2013	741	62,1	1.710	64,2	3.388	69,2	5.098	67,5	18.003	69,3	152.161	71,6
2013/2014	676	63,2	1.549	65,0	3.465	70,6	5.014	68,9	18.119	70,6	151.060	72,1

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.5 Score Cito eindtoetsbasisonderwijs (groep 8) onderdeel Rekenen/Wiskunde, naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score
2009/2010	680	36,9	1.523	36,7	2.881	40,0	4.404	38,8	15.282	40,5	131.172	42,1
2010/2011	737	37,8	1.666	37,3	3.006	40,8	4.672	39,5	16.346	41,2	138.583	42,5
2011/2012	724	39,7	1.668	39,2	3.317	42,6	4.985	41,5	17.013	42,7	145.246	43,7
2012/2013	741	37,1	1.710	37,1	3.388	40,0	5.098	39,0	18.003	40,3	152.161	41,1
2013/2014	676	36,6	1.549	36,9	3.465	40,1	5.014	39,1	18.119	40,1	151.060	40,6

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.6 Score Cito eindtoetsbasisonderwijs (groep 8) onderdeel Studievaardigheden, naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score
2009/2010	680	26,3	1.523	26,8	2.881	29,1	4.404	28,3	15.282	29,2	131.172	30,9
2010/2011	737	25,3	1.666	25,6	3.006	28,3	4.672	27,4	16.346	28,6	138.583	29,8
2011/2012	724	25,9	1.668	26,6	3.317	29,1	4.985	28,3	17.013	29,1	145.246	30,4
2012/2013	741	24,0	1.710	24,7	3.388	27,1	5.098	26,3	18.003	27,1	152.161	28,3
2013/2014	676	25,2	1.549	26,0	3.465	28,5	5.014	27,8	18.119	28,5	151.060	29,5

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Advies voor vervolgonderwijs

Tabel b3.7 Advies voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2009/2010												
tot en met vmbo basis	132	19,7%	318	20,0%	469	15,7%	787	17,2%	2.348	15,8%	15.909	10,9%
vmbo kader	113	16,9%	276	17,3%	412	13,8%	688	15,0%	2.055	13,8%	17.417	12,0%
vmbo gl/tl	175	26,1%	393	24,7%	685	23,0%	1.078	23,6%	2.948	19,9%	31.225	21,5%
havo/vwo	250	37,3%	606	38,0%	1.415	47,5%	2.021	44,2%	7.494	50,5%	80.790	55,6%
2010/2011												
tot en met vmbo basis	167	22,1%	363	19,9%	490	13,2%	853	15,4%	2.560	13,6%	18.007	10,1%
vmbo kader	120	15,9%	319	17,5%	568	15,3%	887	16,0%	2.737	14,5%	22.408	12,5%
vmbo gl/tl	205	27,1%	507	27,8%	881	23,8%	1.388	25,1%	3.784	20,1%	40.531	22,7%
havo/vwo	264	34,9%	634	34,8%	1.766	47,7%	2.400	43,4%	9.752	51,8%	97.751	54,7%
2011/2012												
tot en met vmbo basis	151	17,5%	356	17,8%	547	13,5%	903	14,9%	2.636	12,9%	19.223	10,3%
vmbo kader	173	20,1%	385	19,2%	538	13,3%	923	15,3%	2.936	14,4%	23.992	12,8%
vmbo gl/tl	234	27,2%	533	26,6%	909	22,5%	1.442	23,8%	4.180	20,5%	42.669	22,8%
havo/vwo	303	35,2%	731	36,5%	2.048	50,7%	2.779	46,0%	10.630	52,2%	101.354	54,1%
2012/2013												
tot en met vmbo basis	186	21,8%	423	21,1%	600	15,1%	1.023	17,1%	2.954	14,0%	20.802	10,6%
vmbo kader	135	15,8%	316	15,8%	516	13,0%	832	13,9%	3.001	14,2%	26.006	13,3%
vmbo gl/tl	238	27,9%	553	27,6%	924	23,2%	1.477	24,7%	4.348	20,5%	45.652	23,4%
havo/vwo	294	34,5%	711	35,5%	1.937	48,7%	2.648	44,3%	10.856	51,3%	102.879	52,7%
2013/2014												
tot en met vmbo basis	191	24,6%	431	23,2%	573	14,1%	1.004	17,0%	3.024	14,1%	21.444	11,1%
vmbo kader	124	16,0%	313	16,9%	557	13,7%	870	14,7%	3.058	14,3%	26.859	13,9%
vmbo gl/tl	222	28,6%	485	26,1%	911	22,4%	1.396	23,6%	4.143	19,3%	45.271	23,4%
havo/vwo	238	30,7%	627	33,8%	2.025	49,8%	2.652	44,8%	11.234	52,4%	99.822	51,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.8 Advies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen												
tot en met vmbo basis	93	23,4%	220	23,4%	311	15,5%	531	18,0%	1.607	14,9%	11.507	11,8%
vmbo kader	69	17,4%	165	17,6%	289	14,4%	454	15,4%	1.529	14,1%	13.510	13,9%
vmbo gl/tl	116	29,2%	240	25,6%	427	21,3%	667	22,7%	2.018	18,7%	22.295	22,9%
havo/vwo	119	30,0%	314	33,4%	977	48,8%	1.291	43,9%	5.654	52,3%	50.174	51,5%
vrouwen												
tot en met vmbo basis	98	25,9%	211	23,0%	262	12,7%	473	15,9%	1.417	13,3%	9.937	10,4%
vmbo kader	55	14,6%	148	16,1%	268	13,0%	416	14,0%	1.529	14,4%	13.349	13,9%
vmbo gl/tl	106	28,0%	245	26,7%	484	23,5%	729	24,5%	2.125	20,0%	22.976	24,0%
havo/vwo	119	31,5%	313	34,1%	1.048	50,8%	1.361	45,7%	5.580	52,4%	49.648	51,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.9 Advies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied in 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Allochtoon												
tot en met vmbo basis	16	14,4%	75	16,4%	167	8,8%	242	10,3%	753	8,3%	14.345	9,5%
vmbo kader	21	18,9%	83	18,2%	190	10,0%	273	11,6%	874	9,7%	19.923	13,2%
vmbo gl/tl	31	27,9%	114	25,0%	389	20,4%	503	21,3%	1.557	17,2%	35.244	23,4%
havo/vwo	43	38,7%	184	40,4%	1.158	60,8%	1.342	56,9%	5.859	64,8%	81.061	53,8%
Turks												
tot en met vmbo basis	57	25,6%	93	27,3%	81	24,5%	174	25,9%	523	23,9%	1.564	24,8%
vmbo kader	38	17,0%	61	17,9%	66	19,9%	127	18,9%	483	22,1%	1.335	21,2%
vmbo gl/tl	67	30,0%	95	27,9%	92	27,8%	187	27,8%	504	23,0%	1.652	26,2%
havo/vwo	61	27,4%	92	27,0%	92	27,8%	184	27,4%	680	31,1%	1.758	27,9%
Marokkaans												
tot en met vmbo basis	35	24,8%	65	22,9%	101	19,7%	166	20,9%	681	20,5%	1.490	20,5%
vmbo kader	16	11,3%	44	15,5%	99	19,3%	143	18,0%	667	20,1%	1.435	19,7%
vmbo gl/tl	45	31,9%	77	27,1%	126	24,6%	203	25,5%	714	21,5%	1.820	25,0%
havo/vwo	45	31,9%	98	34,5%	186	36,3%	284	35,7%	1.254	37,8%	2.530	34,8%
Surinaams												
tot en met vmbo basis	19	22,9%	46	20,3%	68	18,0%	114	18,8%	330	17,2%	750	16,6%
vmbo kader	13	15,7%	26	11,5%	65	17,2%	91	15,0%	344	17,9%	791	17,5%
vmbo gl/tl	26	31,3%	74	32,6%	106	28,0%	180	29,8%	444	23,2%	1.101	24,3%
havo/vwo	25	30,1%	81	35,7%	139	36,8%	220	36,4%	799	41,7%	1.882	41,6%
Antilliaans												
tot en met vmbo basis	19	38,8%	54	36,7%	38	31,1%	92	34,2%	151	28,4%	480	23,8%
vmbo kader	6	12,2%	30	20,4%	27	22,1%	57	21,2%	111	20,9%	402	20,0%
vmbo gl/tl	11	22,4%	30	20,4%	29	23,8%	59	21,9%	107	20,1%	439	21,8%
havo/vwo	13	26,5%	33	22,4%	28	23,0%	61	22,7%	163	30,6%	692	34,4%
Westers allochtoon												
tot en met vmbo basis	10	16,4%	29	20,3%	39	11,5%	68	14,1%	183	9,8%	1.223	10,2%
vmbo kader	13	21,3%	28	19,6%	35	10,3%	63	13,1%	181	9,7%	1.386	11,5%
vmbo gl/tl	15	24,6%	34	23,8%	69	20,4%	103	21,4%	314	16,8%	2.611	21,7%
havo/vwo	23	37,7%	52	36,4%	196	57,8%	248	51,5%	1.191	63,7%	6.815	56,6%
Niet-westers allochtoon												
tot en met vmbo basis	35	32,7%	69	26,7%	79	16,5%	148	20,1%	403	15,5%	1.592	14,9%
vmbo kader	17	15,9%	41	15,9%	75	15,6%	116	15,7%	398	15,4%	1.587	14,9%
vmbo gl/tl	27	25,2%	61	23,6%	100	20,8%	161	21,8%	503	19,4%	2.404	22,5%
havo/vwo	28	26,2%	87	33,7%	226	47,1%	313	42,4%	1.288	49,7%	5.084	47,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4

Voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Tabel b4.1 Leerlingen voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
voortgezet onderwijs	430	91,3%	2.205	92,6%	8.980	96,3%	11.185	95,5%	42.490	96,5%	754.166	96,3%
voortgezet speciaal ond.	41	8,7%	176	7,4%	347	3,7%	523	4,5%	1.561	3,5%	29.042	3,7%
Turks												
voortgezet onderwijs	1.254	96,4%	1.871	96,0%	2.002	96,5%	3.873	96,3%	11.147	95,9%	31.759	95,6%
voortgezet speciaal ond.	47	3,6%	78	4,0%	72	3,5%	150	3,7%	475	4,1%	1.452	4,4%
Marokkaans												
voortgezet onderwijs	669	97,1%	1.249	96,4%	2.487	95,7%	3.736	95,9%	14.365	95,4%	31.056	95,0%
voortgezet speciaal ond.	20	2,9%	46	3,6%	113	4,3%	159	4,1%	688	4,6%	1.631	5,0%
Surinaams												
voortgezet onderwijs	473	95,7%	1.232	95,2%	1.863	95,9%	3.095	95,6%	10.189	95,4%	23.292	95,3%
voortgezet speciaal ond.	21	4,3%	62	4,8%	80	4,1%	142	4,4%	488	4,6%	1.150	4,7%
Antilliaans												
voortgezet onderwijs	262	91,6%	806	91,2%	629	89,6%	1.435	90,5%	2.749	91,4%	10.156	91,7%
voortgezet speciaal ond.	24	8,4%	78	8,8%	73	10,4%	151	9,5%	258	8,6%	915	8,3%
Westers allochtoon												
voortgezet onderwijs	397	96,8%	867	96,5%	1.755	96,4%	2.622	96,4%	9.617	97,3%	63.025	96,1%
voortgezet speciaal ond.	13	3,2%	31	3,5%	66	3,6%	97	3,6%	262	2,7%	2.563	3,9%
Niet-Westers allochtoon												
voortgezet onderwijs	604	95,1%	1.440	94,9%	2.337	95,0%	3.777	95,0%	12.866	95,8%	54.127	95,7%
voortgezet speciaal ond.	31	4,9%	77	5,1%	123	5,0%	200	5,0%	564	4,2%	2.457	4,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs

Tabel b4.2 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar geslacht en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
praktijkonderwijs	31	6,5%	69	6,0%	98	4,3%	167	4,9%	528	4,6%	3.407	3,2%
vmbo basis	116	24,2%	258	22,6%	300	13,1%	558	16,2%	1.696	14,8%	12.785	12,0%
vmbo kader	98	20,5%	234	20,5%	356	15,5%	590	17,2%	1.769	15,4%	16.369	15,3%
vmbo gl/tl	132	27,6%	314	27,5%	677	29,5%	991	28,8%	2.872	25,0%	29.203	27,3%
havo/vwo	102	21,3%	267	23,4%	863	37,6%	1.130	32,9%	4.631	40,3%	45.108	42,2%
Vrouwen												
praktijkonderwijs	32	7,1%	63	5,8%	70	3,3%	133	4,1%	387	3,4%	2.516	2,4%
vmbo basis	86	19,1%	213	19,6%	280	13,1%	493	15,3%	1.489	13,2%	9.625	9,3%
vmbo kader	90	20,0%	219	20,2%	301	14,1%	520	16,2%	1.651	14,7%	14.206	13,7%
vmbo gl/tl	142	31,5%	305	28,1%	611	28,6%	916	28,5%	2.772	24,6%	28.508	27,6%
havo/vwo	101	22,4%	285	26,3%	872	40,9%	1.157	35,9%	4.953	44,0%	48.499	46,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar jaar en woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
praktijkonderwijs	50	5,4%	136	6,1%	195	4,4%	331	5,0%	918	4,0%	5.543	2,6%
vmbo basis	265	28,5%	533	23,9%	702	15,9%	1.235	18,6%	3.634	16,0%	26.290	12,5%
vmbo kader	157	16,9%	410	18,4%	679	15,3%	1.089	16,4%	3.210	14,1%	29.291	13,9%
vmbo gl/tl	252	27,1%	545	24,5%	1.055	23,8%	1.600	24,0%	4.682	20,6%	51.167	24,3%
havo/vwo	211	22,7%	560	25,1%	1.604	36,2%	2.164	32,5%	8.111	35,7%	88.859	42,3%
2009/2010												
praktijkonderwijs	54	5,8%	119	5,3%	190	4,3%	309	4,6%	849	3,7%	5.542	2,6%
vmbo basis	211	22,7%	478	21,5%	615	13,9%	1.093	16,4%	3.269	14,4%	24.656	11,7%
vmbo kader	167	18,0%	378	17,0%	599	13,5%	977	14,7%	3.062	13,5%	28.143	13,4%
vmbo gl/tl	252	27,1%	566	25,4%	1.133	25,6%	1.699	25,5%	4.901	21,5%	50.719	24,1%
havo/vwo	206	22,2%	569	25,6%	1.612	36,4%	2.181	32,8%	8.264	36,3%	89.766	42,7%
2010/2011												
praktijkonderwijs	58	6,2%	114	5,1%	175	4,0%	289	4,3%	830	3,6%	5.263	2,5%
vmbo basis	242	26,0%	512	23,0%	565	12,8%	1.077	16,2%	3.293	14,5%	23.437	11,1%
vmbo kader	160	17,2%	390	17,5%	659	14,9%	1.049	15,8%	3.102	13,6%	27.902	13,3%
vmbo gl/tl	243	26,1%	547	24,6%	1.142	25,8%	1.689	25,4%	4.778	21,0%	50.498	24,0%
havo/vwo	212	22,8%	526	23,6%	1.591	35,9%	2.117	31,8%	8.404	36,9%	89.144	42,4%
2011/2012												
praktijkonderwijs	62	6,7%	136	6,1%	158	3,6%	294	4,4%	835	3,7%	5.109	2,4%
vmbo basis	227	24,4%	499	22,4%	632	14,3%	1.131	17,0%	3.240	14,2%	22.457	10,7%
vmbo kader	178	19,1%	407	18,3%	588	13,3%	995	15,0%	3.070	13,5%	28.392	13,5%
vmbo gl/tl	251	27,0%	555	24,9%	1.326	29,9%	1.881	28,3%	5.249	23,1%	52.756	25,1%
havo/vwo	199	21,4%	552	24,8%	1.647	37,2%	2.199	33,0%	8.781	38,6%	90.833	43,2%
2012/2013												
praktijkonderwijs	59	6,3%	132	5,9%	152	3,4%	284	4,3%	830	3,6%	5.281	2,5%
vmbo basis	188	20,2%	449	20,2%	595	13,4%	1.044	15,7%	3.174	14,0%	22.420	10,7%
vmbo kader	177	19,0%	430	19,3%	634	14,3%	1.064	16,0%	3.244	14,3%	28.746	13,7%
vmbo gl/tl	266	28,6%	601	27,0%	1.214	27,4%	1.815	27,3%	5.336	23,5%	53.685	25,5%
havo/vwo	214	23,0%	515	23,1%	1.630	36,8%	2.145	32,2%	8.815	38,8%	92.148	43,8%
2013/2014												
praktijkonderwijs	53	5,7%	114	5,1%	151	3,4%	265	4,0%	859	3,8%	5.570	2,6%
vmbo basis	212	22,8%	494	22,2%	564	12,7%	1.058	15,9%	3.094	13,6%	22.064	10,5%
vmbo kader	179	19,2%	416	18,7%	720	16,3%	1.136	17,1%	3.377	14,8%	29.943	14,2%
vmbo gl/tl	274	29,5%	629	28,2%	1.255	28,3%	1.884	28,3%	5.480	24,1%	56.251	26,8%
havo/vwo	191	20,5%	509	22,9%	1.701	38,4%	2.210	33,2%	9.375	41,2%	93.174	44,3%
2014/2015												
praktijkonderwijs	63	6,8%	132	5,9%	168	3,8%	300	4,5%	915	4,0%	5.923	2,8%
vmbo basis	202	21,7%	471	21,1%	580	13,1%	1.051	15,8%	3.185	14,0%	22.410	10,7%
vmbo kader	188	20,2%	453	20,3%	657	14,8%	1.110	16,7%	3.420	15,0%	30.575	14,5%
vmbo gl/tl	274	29,5%	619	27,8%	1.288	29,1%	1.907	28,7%	5.644	24,8%	57.711	27,5%
havo/vwo	203	21,8%	552	24,8%	1.735	39,2%	2.287	34,4%	9.584	42,1%	93.607	44,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.4 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
praktijkonderwijs	5	4,5%	20	3,9%	36	1,8%	56	2,2%	183	2,0%	3.615	2,2%
vmbo basis	24	21,6%	82	16,0%	177	8,8%	259	10,3%	718	8,0%	14.762	9,0%
vmbo kader	20	18,0%	105	20,5%	233	11,6%	338	13,4%	983	10,9%	22.920	14,0%
vmbo gl/tl	23	20,7%	135	26,4%	517	25,7%	652	25,8%	2.018	22,3%	45.172	27,7%
havo/vwo	39	35,1%	170	33,2%	1.051	52,2%	1.221	48,3%	5.128	56,8%	76.763	47,0%
Turks												
praktijkonderwijs	17	5,9%	25	5,7%	30	6,6%	55	6,2%	159	6,1%	458	6,3%
vmbo basis	65	22,4%	112	25,7%	99	21,7%	211	23,7%	628	24,0%	1.716	23,7%
vmbo kader	60	20,7%	84	19,3%	80	17,5%	164	18,4%	513	19,6%	1.432	19,8%
vmbo gl/tl	85	29,3%	124	28,4%	140	30,7%	264	29,6%	726	27,7%	2.020	28,0%
havo/vwo	63	21,7%	91	20,9%	107	23,5%	198	22,2%	591	22,6%	1.601	22,2%
Marokkaans												
praktijkonderwijs	14	7,8%	23	6,9%	31	5,1%	54	5,8%	183	5,2%	404	5,4%
vmbo basis	29	16,2%	59	17,7%	115	19,1%	174	18,6%	762	21,7%	1.643	21,9%
vmbo kader	43	24,0%	81	24,3%	126	20,9%	207	22,1%	675	19,3%	1.409	18,8%
vmbo gl/tl	59	33,0%	105	31,5%	216	35,9%	321	34,3%	1.038	29,6%	2.210	29,5%
havo/vwo	34	19,0%	65	19,5%	114	18,9%	179	19,1%	848	24,2%	1.834	24,5%
Surinaams												
praktijkonderwijs	6	5,8%	11	3,9%	11	2,7%	22	3,2%	99	4,3%	232	4,4%
vmbo basis	29	28,2%	74	26,1%	46	11,2%	120	17,3%	378	16,5%	787	14,9%
vmbo kader	19	18,4%	56	19,8%	82	19,9%	138	19,9%	492	21,4%	1.042	19,8%
vmbo gl/tl	35	34,0%	86	30,4%	154	37,4%	240	34,5%	669	29,1%	1.496	28,4%
havo/vwo	14	13,6%	56	19,8%	119	28,9%	175	25,2%	658	28,7%	1.718	32,6%
Antilliaans												
praktijkonderwijs	6	10,7%	24	13,0%	15	10,9%	39	12,1%	71	11,3%	211	9,1%
vmbo basis	16	28,6%	49	26,6%	28	20,3%	77	23,9%	132	21,1%	495	21,4%
vmbo kader	14	25,0%	47	25,5%	36	26,1%	83	25,8%	151	24,1%	472	20,4%
vmbo gl/tl	17	30,4%	46	25,0%	33	23,9%	79	24,5%	147	23,4%	555	24,0%
havo/vwo	3	5,4%	18	9,8%	26	18,8%	44	13,7%	126	20,1%	583	25,2%
Westers allochtoon												
praktijkonderwijs	9	13,4%	16	9,1%	16	4,5%	32	6,1%	69	3,5%	391	2,9%
vmbo basis	16	23,9%	32	18,3%	48	13,6%	80	15,2%	200	10,1%	1.457	11,0%
vmbo kader	10	14,9%	24	13,7%	37	10,5%	61	11,6%	197	10,0%	1.675	12,6%
vmbo gl/tl	13	19,4%	42	24,0%	84	23,8%	126	23,9%	387	19,6%	3.320	25,0%
havo/vwo	19	28,4%	61	34,9%	168	47,6%	229	43,4%	1.119	56,7%	6.412	48,4%
Niet-Westers allochtoon												
praktijkonderwijs	6	4,8%	13	4,3%	29	6,4%	42	5,5%	151	5,6%	612	5,4%
vmbo basis	23	18,5%	63	20,7%	67	14,8%	130	17,2%	367	13,6%	1.550	13,6%
vmbo kader	22	17,7%	56	18,4%	63	13,9%	119	15,7%	409	15,1%	1.625	14,2%
vmbo gl/tl	42	33,9%	81	26,6%	144	31,8%	225	29,7%	659	24,4%	2.938	25,7%
havo/vwo	31	25,0%	91	29,9%	150	33,1%	241	31,8%	1.114	41,3%	4.696	41,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Prestaties leerlingen in het voortgezet onderwijs

Tabel b4.5 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied en jaar*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Geen advies bepaald	572	62,4%	1.216	56,6%	2.414	55,5%	3.630	55,8%	12.615	59,6%	112.643	56,5%
Lager dan advies	110	31,9%	270	28,9%	372	19,2%	642	22,4%	1.586	18,5%	17.414	20,0%
Gelijk aan advies	194	56,2%	569	61,0%	1.371	70,8%	1.940	67,6%	6.006	70,2%	60.748	69,9%
Hoger dan advies	41	11,9%	94	10,1%	194	10,0%	288	10,0%	968	11,3%	8.702	10,0%
2012/2013												
Geen advies bepaald	264	29,2%	614	28,9%	1.380	32,7%	1.994	31,4%	7.571	35,4%	63.075	31,2%
Lager dan advies	212	33,1%	459	30,3%	564	19,8%	1.023	23,5%	2.716	19,6%	29.466	21,2%
Gelijk aan advies	378	59,1%	932	61,6%	2.017	70,9%	2.949	67,7%	9.814	71,0%	97.865	70,3%
Hoger dan advies	50	7,8%	122	8,1%	264	9,3%	386	8,9%	1.298	9,4%	11.824	8,5%
2013/2014												
Geen advies bepaald	158	17,4%	336	15,5%	593	13,5%	929	14,2%	3.780	17,0%	29.575	14,3%
Lager dan advies	259	34,5%	623	34,1%	726	19,1%	1.349	24,0%	3.741	20,3%	38.098	21,5%
Gelijk aan advies	438	58,3%	1.083	59,3%	2.732	71,9%	3.815	67,8%	13.078	71,1%	124.399	70,1%
Hoger dan advies	54	7,2%	120	6,6%	340	9,0%	460	8,2%	1.586	8,6%	14.881	8,4%
2014/2015												
Geen advies bepaald	89	9,6%	239	10,7%	363	8,2%	602	9,0%	2.595	11,4%	22.298	10,6%
Lager dan advies	292	34,7%	677	34,1%	822	20,2%	1.499	24,8%	4.263	21,2%	40.500	21,6%
Gelijk aan advies	495	58,9%	1.187	59,7%	2.913	71,7%	4.100	67,7%	14.243	70,7%	131.553	70,0%
Hoger dan advies	54	6,4%	124	6,2%	330	8,1%	454	7,5%	1.647	8,2%	15.820	8,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) De bestanden van het basisonderwijs voor 2008/2009 en 2009/2010 waren niet volledig gevuld. Het aandeel leerlingen waar geen advies voor bepaald kon worden is daarom beperkt voor de jaren 2011/2012 en 2012/2013. De resultaten liggen in lijn met de jaren erna, er zijn daarom wel in de rapportage opgenomen.

Tabel b4.6 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied, 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Geen advies bepaald	44	9,2%	128	11,2%	190	8,3%	318	9,3%	1.390	12,1%	11.674	10,9%
Lager dan advies	167	38,4%	397	39,2%	488	23,2%	885	28,4%	2.407	23,8%	23.705	24,9%
Gelijk aan advies	249	57,2%	572	56,4%	1.466	69,7%	2.038	65,4%	7.059	69,8%	65.285	68,6%
Hoger dan advies	19	4,4%	45	4,4%	150	7,1%	195	6,3%	640	6,3%	6.183	6,5%
Vrouwen												
Geen advies bepaald	45	10,0%	111	10,2%	173	8,1%	284	8,8%	1.205	10,7%	10.624	10,3%
Lager dan advies	125	30,8%	280	28,7%	334	17,0%	614	20,9%	1.856	18,5%	16.795	18,1%
Gelijk aan advies	246	60,6%	615	63,1%	1.447	73,8%	2.062	70,3%	7.184	71,5%	66.268	71,5%
Hoger dan advies	35	8,6%	79	8,1%	180	9,2%	259	8,8%	1.007	10,0%	9.637	10,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.7 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied, 2014/2015*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Allochtoon												
Geen advies bepaald	x	.	34	6,7%	133	6,6%	167	6,7%	762	8,5%	14.727	9,1%
Lager dan advies	37	.	181	38,1%	343	18,4%	524	22,4%	1.535	18,7%	31.822	21,6%
Gelijk aan advies	66	.	268	56,4%	1.390	74,4%	1.658	70,7%	6.062	73,9%	103.930	70,5%
Hoger dan advies	x	.	26	5,5%	136	7,3%	162	6,9%	606	7,4%	11.717	7,9%
Turks												
Geen advies bepaald	11	3,8%	27	6,2%	26	5,8%	53	6,0%	201	7,8%	663	9,3%
Lager dan advies	97	35,0%	135	33,3%	90	21,2%	225	27,1%	599	25,3%	1.582	24,5%
Gelijk aan advies	160	57,8%	245	60,3%	299	70,5%	544	65,5%	1.553	65,6%	4.213	65,2%
Hoger dan advies	20	7,2%	26	6,4%	35	8,3%	61	7,3%	215	9,1%	664	10,3%
Marokkaans												
Geen advies bepaald	x	.	17	5,2%	30	5,0%	47	5,1%	246	7,1%	636	8,6%
Lager dan advies	58	34,1%	109	34,9%	132	23,4%	241	27,5%	773	24,0%	1.608	23,7%
Gelijk aan advies	98	57,6%	179	57,4%	384	68,0%	563	64,2%	2.164	67,3%	4.519	66,7%
Hoger dan advies	14	8,2%	24	7,7%	49	8,7%	73	8,3%	280	8,7%	645	9,5%
Surinaams												
Geen advies bepaald	x	.	20	7,2%	26	6,4%	46	6,7%	231	10,2%	595	11,5%
Lager dan advies	37	.	89	34,6%	98	25,6%	187	29,2%	526	26,0%	1.083	23,6%
Gelijk aan advies	51	.	151	58,8%	250	65,3%	401	62,7%	1.333	65,9%	3.057	66,5%
Hoger dan advies	x	.	17	6,6%	35	9,1%	52	8,1%	164	8,1%	457	9,9%
Antilliaans												
Geen advies bepaald	x	.	17	10,2%	11	8,2%	28	9,2%	60	10,0%	264	11,9%
Lager dan advies	18	.	60	.	30	24,4%	90	32,5%	148	27,5%	468	24,0%
Gelijk aan advies	28	.	89	.	75	61,0%	164	59,2%	346	64,2%	1.331	68,2%
Hoger dan advies	x	.	x	.	18	14,6%	23	8,3%	45	8,3%	152	7,8%
Westers allochtoon												
Geen advies bepaald	13	23,6%	30	20,1%	36	10,7%	66	13,4%	224	12,4%	1.372	10,9%
Lager dan advies	12	.	33	.	55	18,3%	88	20,7%	249	15,7%	2.156	19,2%
Gelijk aan advies	30	.	86	.	226	75,3%	312	73,4%	1.215	76,8%	8.004	71,2%
Hoger dan advies	x	.	x	.	19	6,3%	25	5,9%	118	7,5%	1.083	9,6%
Niet-westers allochtoon												
Geen advies bepaald	x	.	26	9,1%	36	8,2%	62	8,6%	316	12,5%	1.376	12,8%
Lager dan advies	33	31,4%	70	27,0%	74	18,5%	144	21,8%	433	19,5%	1.781	19,0%
Gelijk aan advies	62	59,0%	169	65,3%	289	72,1%	458	69,4%	1.570	70,7%	6.499	69,3%
Hoger dan advies	10	9,5%	20	7,7%	38	9,5%	58	8,8%	219	9,9%	1.102	11,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) Volgens de regels van het CBS is het niet toegestaan om aantallen kleiner dan 10 in deze tabel op te nemen. De aantallen in deze cellen zijn vervangen door een 'x'. Voor de omliggende cellen is het dan niet mogelijk om percentages uit te rekenen; de aantallen in deze cellen zijn vervangen door een '.'.

Tabel b4.8 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Geen advies bepaald	269	29,3%	636	29,6%	1.141	26,2%	1.777	27,3%	5.767	27,2%	63.724	31,9%
Lager dan advies	155	23,9%	367	24,3%	520	16,2%	887	18,8%	2.588	16,8%	31.892	23,5%
Gelijk aan advies	299	46,1%	733	48,4%	1.710	53,3%	2.443	51,7%	8.275	53,7%	68.998	50,8%
Hoger dan advies	194	29,9%	413	27,3%	980	30,5%	1.393	29,5%	4.545	29,5%	34.893	25,7%
2012/2013												
Geen advies bepaald	221	24,4%	582	27,4%	1.238	29,3%	1.820	28,7%	5.889	27,5%	67.781	33,5%
Lager dan advies	160	23,4%	377	24,4%	489	16,4%	866	19,1%	2.630	17,0%	32.680	24,3%
Gelijk aan advies	307	44,9%	704	45,6%	1.603	53,7%	2.307	50,9%	8.364	53,9%	69.375	51,6%
Hoger dan advies	216	31,6%	464	30,0%	895	30,0%	1.359	30,0%	4.516	29,1%	32.394	24,1%
2013/2014												
Geen advies bepaald	208	22,9%	538	24,9%	1.220	27,8%	1.758	26,8%	5.881	26,5%	67.174	32,5%
Lager dan advies	183	26,1%	431	26,5%	564	17,8%	995	20,8%	3.054	18,7%	35.001	25,0%
Gelijk aan advies	334	47,6%	802	49,4%	1.708	53,9%	2.510	52,3%	8.977	55,1%	72.198	51,7%
Hoger dan advies	184	26,2%	391	24,1%	899	28,4%	1.290	26,9%	4.273	26,2%	32.580	23,3%
2014/2015												
Geen advies bepaald	210	22,6%	539	24,2%	1.121	25,3%	1.660	24,9%	5.719	25,1%	63.682	30,3%
Lager dan advies	178	24,7%	441	26,1%	640	19,4%	1.081	21,6%	3.300	19,4%	36.599	25,0%
Gelijk aan advies	389	54,0%	865	51,2%	1.815	54,9%	2.680	53,7%	9.337	54,8%	76.483	52,2%
Hoger dan advies	153	21,3%	382	22,6%	852	25,8%	1.234	24,7%	4.392	25,8%	33.407	22,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.9 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied, 2014/2015*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Geen advies bepaald	103	21,5%	285	25,0%	597	26,0%	882	25,7%	2.991	26,0%	33.403	31,3%
Lager dan advies	105	27,9%	261	30,5%	383	22,6%	644	25,2%	1.909	22,4%	21.114	28,7%
Gelijk aan advies	212	56,4%	450	52,5%	942	55,5%	1.392	54,5%	4.701	55,3%	38.012	51,8%
Hoger dan advies	59	15,7%	146	17,0%	372	21,9%	518	20,3%	1.895	22,3%	14.318	19,5%
Vrouwen												
Geen advies bepaald	107	23,7%	254	23,4%	524	24,6%	778	24,2%	2.728	24,2%	30.279	29,3%
Lager dan advies	73	21,2%	180	21,7%	257	16,0%	437	17,9%	1.391	16,3%	15.485	21,2%
Gelijk aan advies	177	51,5%	415	49,9%	873	54,2%	1.288	52,8%	4.636	54,4%	38.471	52,7%
Hoger dan advies	94	27,3%	236	28,4%	480	29,8%	716	29,3%	2.497	29,3%	19.089	26,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.10 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied, 2014/2015*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Allochtoon												
Geen advies bepaald	27	24,5%	124	24,4%	464	23,2%	588	23,4%	2.146	23,9%	46.978	29,0%
Lager dan advies	22	26,5%	125	32,5%	282	18,3%	407	21,2%	1.201	17,6%	29.529	25,6%
Gelijk aan advies	42	50,6%	177	46,0%	888	57,7%	1.065	55,4%	3.860	56,6%	60.278	52,3%
Hoger dan advies	19	22,9%	83	21,6%	368	23,9%	451	23,5%	1.758	25,8%	25.411	22,1%
Turks												
Geen advies bepaald	45	15,6%	79	18,2%	103	22,9%	182	20,6%	534	20,8%	1.951	27,4%
Lager dan advies	52	21,4%	81	22,9%	62	17,9%	143	20,4%	463	22,8%	1.369	26,5%
Gelijk aan advies	137	56,4%	194	54,8%	184	53,0%	378	53,9%	1.066	52,4%	2.595	50,2%
Hoger dan advies	54	22,2%	79	22,3%	101	29,1%	180	25,7%	505	24,8%	1.207	23,3%
Marokkaans												
Geen advies bepaald	39	22,0%	70	21,3%	132	22,2%	202	21,9%	701	20,2%	2.048	27,6%
Lager dan advies	43	31,2%	71	27,4%	97	21,0%	168	23,3%	616	22,3%	1.255	23,4%
Gelijk aan advies	67	48,6%	130	50,2%	250	54,0%	380	52,6%	1.500	54,3%	2.844	53,1%
Hoger dan advies	28	20,3%	58	22,4%	116	25,1%	174	24,1%	646	23,4%	1.261	23,5%
Surinaams												
Geen advies bepaald	15	14,9%	38	13,7%	84	20,5%	122	17,8%	483	21,4%	1.593	30,7%
Lager dan advies	25	29,1%	61	25,5%	77	23,7%	138	24,5%	391	22,1%	792	22,0%
Gelijk aan advies	43	50,0%	121	50,6%	148	45,5%	269	47,7%	922	52,1%	1.891	52,5%
Hoger dan advies	18	20,9%	57	23,8%	100	30,8%	157	27,8%	458	25,9%	916	25,5%
Antilliaans												
Geen advies bepaald	11	21,6%	51	29,8%	42	31,3%	93	30,5%	186	31,1%	786	35,5%
Lager dan advies	11	27,5%	41	34,2%	21	22,8%	62	29,2%	102	24,7%	363	25,4%
Gelijk aan advies	21	52,5%	58	48,3%	42	45,7%	100	47,2%	203	49,2%	719	50,3%
Hoger dan advies	8	20,0%	21	17,5%	29	31,5%	50	23,6%	108	26,2%	347	24,3%
Westers allochtoon												
Geen advies bepaald	18	40,9%	43	27,7%	102	30,4%	145	29,5%	475	26,3%	3.914	31,0%
Lager dan advies	x	.	19	17,0%	43	18,4%	62	17,9%	195	14,7%	1.880	21,6%
Gelijk aan advies	26	.	64	57,1%	135	57,7%	199	57,5%	748	56,2%	4.555	52,4%
Hoger dan advies	x	.	29	25,9%	56	23,9%	85	24,6%	388	29,2%	2.266	26,0%
Niet-westers allochtoon												
Geen advies bepaald	22	19,3%	66	23,2%	129	29,5%	195	27,0%	639	25,2%	3.747	34,8%
Lager dan advies	19	20,7%	43	19,6%	58	18,8%	101	19,2%	332	17,5%	1.411	20,1%
Gelijk aan advies	53	57,6%	121	55,3%	168	54,5%	289	54,8%	1.038	54,7%	3.601	51,4%
Hoger dan advies	20	21,7%	55	25,1%	82	26,6%	137	26,0%	529	27,9%	1.999	28,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) Volgens de regels van het CBS is het niet toegestaan om aantallen kleiner dan 10 in deze tabel op te nemen. De aantallen in deze cellen zijn vervangen door een 'x'. Voor de omliggende cellen is het dan niet mogelijk om percentages uit te rekenen; de aantallen in deze cellen zijn vervangen door een '.'.

Tabel b4.11 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009	740	83%	1.829	85%	3.804	87%	5.633	86%	17.835	88%	187.321	91%
2009/2010	800	84%	1.811	86%	3.746	86%	5.557	86%	17.550	86%	186.667	90%
2010/2011	747	85%	1.717	86%	3.559	87%	5.276	87%	17.358	87%	185.946	89%
2011/2012	760	83%	1.786	85%	3.787	86%	5.573	86%	17.531	86%	186.153	89%
2012/2013	749	86%	1.758	86%	3.899	89%	5.657	88%	17.895	87%	187.147	90%
2013/2014	748	86%	1.843	88%	3.823	88%	5.666	88%	18.600	88%	189.667	91%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.12 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
vmbo-bl	211	93%	464	93%	587	92%	1.051	93%	3.013	92%	24.327	93%
vmbo-kl	144	88%	374	92%	583	90%	957	91%	3.034	90%	28.058	93%
vmbo-gl/tl	218	82%	507	84%	1.033	89%	1.540	87%	4.425	88%	50.421	94%
havo	94	64%	286	71%	833	81%	1.119	79%	3.791	82%	47.044	86%
vwo	73	71%	198	77%	768	83%	966	82%	3.572	88%	37.471	91%
2009/2010												
vmbo-bl	214	94%	449	95%	555	91%	1.004	93%	2.861	91%	23.450	93%
vmbo-kl	141	90%	349	90%	603	89%	952	89%	2.929	88%	27.699	93%
vmbo-gl/tl	238	86%	517	87%	1.029	90%	1.546	89%	4.503	88%	50.388	93%
havo	137	72%	319	74%	886	78%	1.205	77%	3.950	80%	49.642	85%
vwo	70	61%	177	70%	673	84%	850	81%	3.307	86%	35.488	89%
2010/2011												
vmbo-bl	182	93%	396	94%	484	92%	880	93%	2.581	91%	21.823	93%
vmbo-kl	150	93%	329	92%	526	94%	855	94%	2.714	92%	26.647	93%
vmbo-gl/tl	227	81%	516	83%	1.043	88%	1.559	86%	4.650	87%	50.476	92%
havo	123	75%	296	78%	861	82%	1.157	81%	3.978	81%	50.103	84%
vwo	65	74%	180	79%	645	83%	825	82%	3.435	85%	36.897	88%
2011/2012												
vmbo-bl	195	91%	409	91%	455	92%	864	92%	2.448	92%	21.028	93%
vmbo-kl	156	81%	352	89%	586	89%	938	89%	2.743	89%	26.291	92%
vmbo-gl/tl	219	89%	514	89%	1.113	84%	1.627	85%	4.603	84%	50.688	89%
havo	127	71%	323	76%	940	83%	1.263	81%	4.061	82%	51.277	86%
vwo	63	63%	188	72%	693	85%	881	82%	3.676	84%	36.869	87%
2012/2013												
vmbo-bl	175	91%	396	92%	513	92%	909	92%	2.606	93%	20.691	94%
vmbo-kl	172	85%	385	85%	557	92%	942	89%	2.646	90%	26.641	92%
vmbo-gl/tl	243	88%	542	87%	1.335	86%	1.877	86%	5.122	84%	53.733	90%
havo	99	78%	267	78%	833	88%	1.100	85%	4.015	84%	50.195	87%
vwo	60	75%	168	77%	661	90%	829	88%	3.506	88%	35.887	91%
2013/2014												
vmbo-bl	168	92%	379	93%	534	92%	913	92%	2.716	92%	20.994	95%
vmbo-kl	142	92%	367	93%	571	92%	938	92%	2.793	92%	27.210	94%
vmbo-gl/tl	262	86%	613	87%	1.226	89%	1.839	88%	5.296	88%	54.768	92%
havo	127	73%	330	79%	825	83%	1.155	82%	4.097	84%	51.149	87%
vwo	49	80%	154	81%	667	85%	821	84%	3.698	87%	35.546	89%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.13 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, geslacht, woongebied en 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
vmbo-bl	86	88%	197	92%	277	91%	474	92%	1.444	92%	11.769	94%
vmbo-kl	61	92%	183	92%	279	89%	462	90%	1.407	91%	14.028	94%
vmbo-gl/tl	126	86%	297	88%	590	89%	887	88%	2.563	88%	27.476	93%
havo	63	75%	163	78%	368	86%	531	83%	1.950	85%	24.436	87%
vwo	28	75%	82	77%	333	85%	415	83%	1.734	88%	16.930	90%
Vrouwen												
vmbo-bl	82	95%	182	93%	257	92%	439	93%	1.272	93%	9.225	95%
vmbo-kl	81	93%	184	93%	292	94%	476	94%	1.386	93%	13.182	94%
vmbo-gl/tl	136	87%	316	87%	636	89%	952	88%	2.733	87%	27.292	92%
havo	64	72%	167	80%	457	81%	624	81%	2.147	83%	26.713	87%
vwo	21	86%	72	85%	334	84%	406	84%	1.964	87%	18.616	89%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.14 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar etnische herkomst, woongebied en 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Etnische herkomst												
Autochtoon	73	92%	451	94%	1.678	91%	2.129	91%	7.563	92%	149.475	92%
Turks	262	82%	393	84%	422	81%	815	82%	2.232	82%	6.786	82%
Marokkaans	125	82%	230	83%	480	85%	710	84%	2.668	86%	5.926	86%
Surinaams	95	89%	245	88%	377	84%	622	85%	2.032	85%	4.659	86%
Antilliaans	51	82%	139	85%	114	86%	253	85%	501	88%	1.958	89%
Westers allochtoon	37	92%	118	86%	291	88%	409	87%	1.461	88%	11.395	89%
Niet-Westers allochtoon	105	91%	267	87%	461	90%	728	89%	2.143	88%	9.468	86%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
mbo	4.064	60,3%	9.063	61,1%	13.211	37,1%	22.274	44,2%	63.170	33,4%	521.150	47,3%
hbo	1.947	28,9%	4.183	28,2%	11.825	33,2%	16.008	31,7%	63.782	33,7%	368.751	33,5%
wo	724	10,7%	1.596	10,8%	10.543	29,6%	12.139	24,1%	62.204	32,9%	211.361	19,2%
2009/2010												
mbo	4.084	59,4%	9.166	60,1%	13.148	35,9%	22.314	43,0%	63.756	32,4%	530.468	46,5%
hbo	2.014	29,3%	4.367	28,6%	12.360	33,7%	16.727	32,2%	66.993	34,1%	387.560	34,0%
wo	773	11,3%	1.718	11,3%	11.151	30,4%	12.869	24,8%	65.795	33,5%	222.766	19,5%
2010/2011												
mbo	4.268	58,3%	9.345	59,5%	13.891	36,1%	23.236	42,8%	65.522	32,2%	539.720	46,0%
hbo	2.210	30,2%	4.548	29,0%	12.902	33,5%	17.450	32,2%	68.937	33,9%	400.504	34,2%
wo	848	11,6%	1.816	11,6%	11.733	30,5%	13.549	25,0%	69.151	34,0%	232.021	19,8%
2011/2012												
mbo	4.110	56,9%	8.924	58,0%	13.365	34,6%	22.289	41,3%	63.388	31,2%	529.031	45,1%
hbo	2.242	31,0%	4.619	30,0%	13.067	33,8%	17.686	32,7%	69.995	34,4%	407.913	34,8%
wo	869	12,0%	1.839	12,0%	12.191	31,6%	14.030	26,0%	69.913	34,4%	236.649	20,2%
2012/2013												
mbo	4.014	56,2%	8.725	56,2%	13.125	34,6%	21.850	40,9%	62.004	31,0%	519.249	44,8%
hbo	2.229	31,2%	4.815	31,0%	12.792	33,7%	17.607	32,9%	69.549	34,8%	406.702	35,1%
wo	905	12,7%	1.998	12,9%	12.013	31,7%	14.011	26,2%	68.220	34,1%	234.162	20,2%
2013/2014												
mbo	4.012	56,2%	8.672	56,0%	13.045	33,7%	21.717	40,1%	60.901	29,7%	507.844	43,4%
hbo	2.274	31,9%	4.903	31,7%	13.248	34,3%	18.151	33,5%	73.020	35,6%	424.152	36,2%
wo	848	11,9%	1.899	12,3%	12.375	32,0%	14.274	26,4%	71.098	34,7%	239.371	20,4%
2014/2015												
mbo	3.983	55,6%	8.661	55,5%	12.733	33,2%	21.394	39,6%	58.316	28,5%	490.474	42,4%
hbo	2.354	32,9%	5.005	32,1%	13.349	34,8%	18.354	34,0%	73.939	36,2%	428.166	37,0%
wo	828	11,6%	1.943	12,4%	12.277	32,0%	14.220	26,3%	72.027	35,3%	238.750	20,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.2 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar geslacht en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
mbo	1.825	55,4%	4.037	56,3%	6.222	33,7%	10.259	40,0%	28.633	30,6%	256.166	44,0%
hbo	1.053	32,0%	2.192	30,6%	6.091	33,0%	8.283	32,3%	33.339	35,6%	209.559	36,0%
wo	414	12,6%	936	13,1%	6.159	33,3%	7.095	27,7%	31.573	33,8%	116.222	20,0%
Vrouwen												
mbo	2.158	55,7%	4.624	54,8%	6.511	32,7%	11.135	39,3%	29.683	26,8%	234.308	40,7%
hbo	1.301	33,6%	2.813	33,3%	7.258	36,5%	10.071	35,5%	40.600	36,7%	218.607	38,0%
wo	414	10,7%	1.007	11,9%	6.118	30,8%	7.125	25,1%	40.454	36,5%	122.528	21,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.3 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Allochtoon												
mbo	543	36,9%	1.939	45,8%	4.428	24,2%	6.367	28,3%	17.489	16,8%	360.361	41,8%
hbo	649	44,1%	1.549	36,6%	6.471	35,4%	8.020	35,6%	38.462	36,9%	325.394	37,8%
wo	278	18,9%	746	17,6%	7.386	40,4%	8.132	36,1%	48.365	46,4%	175.338	20,4%
Turks												
mbo	922	64,9%	1.334	62,0%	1.266	52,9%	2.600	57,2%	7.017	55,6%	21.497	57,5%
hbo	387	27,2%	626	29,1%	782	32,7%	1.408	31,0%	3.978	31,5%	11.995	32,1%
wo	112	7,9%	190	8,8%	347	14,5%	537	11,8%	1.619	12,8%	3.886	10,4%
Marokkaans												
mbo	505	59,5%	854	59,1%	1.538	60,7%	2.392	60,1%	8.969	57,3%	19.615	58,1%
hbo	267	31,4%	445	30,8%	753	29,7%	1.198	30,1%	5.040	32,2%	10.897	32,3%
wo	77	9,1%	147	10,2%	243	9,6%	390	9,8%	1.645	10,5%	3.243	9,6%
Surinaams												
mbo	574	58,6%	1.337	57,9%	1.687	47,9%	3.024	51,9%	8.745	49,5%	17.781	50,5%
hbo	318	32,5%	741	32,1%	1.258	35,7%	1.999	34,3%	6.249	35,4%	12.324	35,0%
wo	87	8,9%	232	10,0%	575	16,3%	807	13,8%	2.655	15,0%	5.076	14,4%
Antilliaans												
mbo	565	70,9%	1.352	71,5%	1.100	45,4%	2.452	56,8%	4.220	46,9%	10.942	50,0%
hbo	209	26,2%	481	25,4%	969	40,0%	1.450	33,6%	3.477	38,7%	7.908	36,1%
wo	23	2,9%	59	3,1%	356	14,7%	415	9,6%	1.292	14,4%	3.030	13,8%
Westers allochtoon												
mbo	240	47,4%	536	47,3%	860	20,1%	1.396	25,8%	3.700	16,0%	29.481	30,8%
hbo	163	32,2%	365	32,2%	1.430	33,4%	1.795	33,2%	8.947	38,7%	35.333	36,9%
wo	103	20,4%	231	20,4%	1.987	46,5%	2.218	41,0%	10.492	45,3%	30.994	32,4%
Niet-westers allochtoon												
mbo	634	55,5%	1.309	53,5%	1.854	37,7%	3.163	42,9%	8.176	37,3%	30.797	42,6%
hbo	361	31,6%	798	32,6%	1.686	34,2%	2.484	33,7%	7.786	35,5%	24.315	33,6%
wo	148	12,9%	338	13,8%	1.383	28,1%	1.721	23,4%	5.959	27,2%	17.183	23,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.5 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
niveau 1	365	9,0%	799	8,8%	867	6,6%	1.666	7,5%	3.943	6,2%	21.624	4,1%
niveau 2	1.455	35,8%	3.070	33,9%	3.993	30,2%	7.063	31,7%	18.885	29,9%	136.029	26,1%
niveau 3	1.025	25,2%	2.408	26,6%	3.488	26,4%	5.896	26,5%	16.059	25,4%	139.423	26,8%
niveau 4	1.219	30,0%	2.786	30,7%	4.863	36,8%	7.649	34,3%	24.283	38,4%	224.074	43,0%
2009/2010												
niveau 1	346	8,5%	764	8,3%	832	6,3%	1.596	7,2%	3.941	6,2%	24.244	4,6%
niveau 2	1.382	33,8%	2.926	31,9%	3.698	28,1%	6.624	29,7%	18.178	28,5%	133.160	25,1%
niveau 3	1.087	26,6%	2.542	27,7%	3.611	27,5%	6.153	27,6%	16.914	26,5%	145.023	27,3%
niveau 4	1.269	31,1%	2.934	32,0%	5.007	38,1%	7.941	35,6%	24.723	38,8%	228.041	43,0%
2010/2011												
niveau 1	372	8,7%	807	8,6%	924	6,7%	1.731	7,4%	4.258	6,5%	24.773	4,6%
niveau 2	1.427	33,4%	2.953	31,6%	3.886	28,0%	6.839	29,4%	18.660	28,5%	136.206	25,2%
niveau 3	1.146	26,9%	2.587	27,7%	3.762	27,1%	6.349	27,3%	17.453	26,6%	147.382	27,3%
niveau 4	1.323	31,0%	2.998	32,1%	5.319	38,3%	8.317	35,8%	25.151	38,4%	231.359	42,9%
2011/2012												
niveau 1	360	8,8%	731	8,2%	756	5,7%	1.487	6,7%	4.063	6,4%	22.733	4,3%
niveau 2	1.283	31,2%	2.724	30,5%	3.581	26,8%	6.305	28,3%	17.276	27,3%	128.249	24,2%
niveau 3	1.152	28,0%	2.484	27,8%	3.658	27,4%	6.142	27,6%	17.181	27,1%	145.834	27,6%
niveau 4	1.315	32,0%	2.985	33,4%	5.370	40,2%	8.355	37,5%	24.868	39,2%	232.215	43,9%
2012/2013												
niveau 1	357	8,9%	759	8,7%	810	6,2%	1.569	7,2%	4.183	6,7%	21.971	4,2%
niveau 2	1.214	30,2%	2.535	29,1%	3.175	24,2%	5.710	26,1%	16.587	26,8%	121.016	23,3%
niveau 3	1.065	26,5%	2.349	26,9%	3.556	27,1%	5.905	27,0%	16.285	26,3%	142.704	27,5%
niveau 4	1.378	34,3%	3.082	35,3%	5.584	42,5%	8.666	39,7%	24.949	40,2%	233.558	45,0%
2013/2014												
niveau 1	280	7,0%	604	7,0%	630	4,8%	1.234	5,7%	3.780	6,2%	19.392	3,8%
niveau 2	1.146	28,6%	2.465	28,4%	3.026	23,2%	5.491	25,3%	15.678	25,7%	112.056	22,1%
niveau 3	1.088	27,1%	2.346	27,1%	3.424	26,2%	5.770	26,6%	16.014	26,3%	138.585	27,3%
niveau 4	1.498	37,3%	3.257	37,6%	5.965	45,7%	9.222	42,5%	25.429	41,8%	237.811	46,8%
2014/2015												
niveau 1	236	5,9%	538	6,2%	569	4,5%	1.107	5,2%	3.062	5,3%	14.151	2,9%
niveau 2	1.069	26,8%	2.291	26,5%	2.663	20,9%	4.954	23,2%	13.973	24,0%	99.641	20,3%
niveau 3	1.085	27,2%	2.378	27,5%	3.297	25,9%	5.675	26,5%	15.278	26,2%	131.985	26,9%
niveau 4	1.593	40,0%	3.454	39,9%	6.204	48,7%	9.658	45,1%	26.003	44,6%	244.697	49,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.6 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, geslacht en woongebied 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
niveau 1	148	8,1%	316	7,8%	344	5,5%	660	6,4%	1.893	6,6%	8.706	3,4%
niveau 2	563	30,8%	1.247	30,9%	1.555	25,0%	2.802	27,3%	8.032	28,1%	62.280	24,3%
niveau 3	445	24,4%	981	24,3%	1.428	23,0%	2.409	23,5%	6.717	23,5%	64.776	25,3%
niveau 4	669	36,7%	1.493	37,0%	2.895	46,5%	4.388	42,8%	11.991	41,9%	120.404	47,0%
Vrouwen												
niveau 1	88	4,1%	222	4,8%	225	3,5%	447	4,0%	1.169	3,9%	5.445	2,3%
niveau 2	506	23,4%	1.044	22,6%	1.108	17,0%	2.152	19,3%	5.941	20,0%	37.361	15,9%
niveau 3	640	29,7%	1.397	30,2%	1.869	28,7%	3.266	29,3%	8.561	28,8%	67.209	28,7%
niveau 4	924	42,8%	1.961	42,4%	3.309	50,8%	5.270	47,3%	14.012	47,2%	124.293	53,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.7 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, etnische herkomst en woongebied 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
niveau 1	18	6,4%	78	7,2%	111	5,6%	189	6,1%	529	6,3%	6.230	3,6%
niveau 2	133	47,5%	465	42,8%	760	38,1%	1.225	39,7%	3.422	40,7%	66.921	38,9%
niveau 3	129	46,1%	543	50,0%	1.126	56,4%	1.669	54,1%	4.457	53,0%	99.034	57,5%
niveau 4	263	50,1%	853	45,8%	2.431	56,3%	3.284	53,2%	9.081	53,5%	188.176	53,1%
Turks												
niveau 1	59	11,1%	82	10,7%	53	8,4%	135	9,6%	392	9,7%	1.094	8,8%
niveau 2	236	44,5%	349	45,6%	295	46,6%	644	46,0%	1.886	46,9%	5.874	47,2%
niveau 3	235	44,3%	335	43,7%	285	45,0%	620	44,3%	1.747	43,4%	5.481	44,0%
niveau 4	392	45,4%	568	45,4%	633	52,2%	1.201	48,7%	2.992	45,2%	9.048	44,3%
Marokkaans												
niveau 1	19	6,7%	44	9,5%	71	8,8%	115	9,0%	515	9,8%	1.042	9,3%
niveau 2	136	47,9%	221	47,5%	367	45,3%	588	46,1%	2.411	46,1%	5.308	47,2%
niveau 3	129	45,4%	200	43,0%	372	45,9%	572	44,9%	2.304	44,1%	4.903	43,6%
niveau 4	221	45,5%	389	48,0%	728	49,6%	1.117	49,1%	3.739	44,2%	8.362	45,0%
Surinaams												
niveau 1	21	6,2%	63	8,0%	70	7,8%	133	7,9%	406	8,1%	740	7,5%
niveau 2	144	42,6%	331	42,2%	343	38,4%	674	40,2%	2.056	41,1%	4.095	41,3%
niveau 3	173	51,2%	391	49,8%	480	53,8%	871	51,9%	2.536	50,7%	5.081	51,2%
niveau 4	236	42,7%	552	43,3%	794	49,1%	1.346	46,6%	3.747	44,9%	7.865	46,2%
Antilliaans												
niveau 1	55	13,8%	137	14,2%	99	14,4%	236	14,3%	393	14,0%	907	12,9%
niveau 2	159	39,8%	413	42,9%	286	41,5%	699	42,3%	1.173	41,7%	3.059	43,5%
niveau 3	185	46,4%	412	42,8%	304	44,1%	716	43,4%	1.246	44,3%	3.066	43,6%
niveau 4	166	32,5%	390	32,1%	411	41,1%	801	36,1%	1.408	36,8%	3.910	39,0%
Westers allochtoon												
niveau 1	29	17,6%	50	15,4%	45	10,5%	95	12,6%	241	12,4%	1.385	9,3%
niveau 2	73	44,2%	140	43,1%	175	41,0%	315	41,9%	827	42,5%	6.209	41,7%
niveau 3	63	38,2%	135	41,5%	207	48,5%	342	45,5%	878	45,1%	7.311	49,1%
niveau 4	75	35,5%	211	43,4%	433	53,1%	644	49,5%	1.754	50,7%	14.576	51,9%
Niet-Westers allochtoon												
niveau 1	35	8,9%	84	10,3%	120	11,1%	204	10,7%	586	12,0%	2.753	15,3%
niveau 2	188	47,7%	372	45,5%	437	40,5%	809	42,6%	2.198	44,9%	8.175	45,3%
niveau 3	171	43,4%	362	44,3%	523	48,4%	885	46,6%	2.110	43,1%	7.109	39,4%
niveau 4	240	40,1%	491	40,1%	774	44,6%	1.265	42,8%	3.282	43,2%	12.760	45,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.8 Deelnemers in het mbo naar sector, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
zorg	492	12,1%	1.141	12,6%	1.631	12,3%	2.772	12,4%	6.916	10,9%	57.160	10,9%
techniek	918	22,6%	2.035	22,5%	3.146	23,8%	5.181	23,3%	14.762	23,4%	160.011	30,5%
overig	2.654	65,3%	5.887	65,0%	8.434	63,8%	14.321	64,3%	41.492	65,7%	306.687	58,5%
2009/2010												
zorg	541	13,2%	1.157	12,6%	1.554	11,8%	2.711	12,1%	6.962	10,9%	57.762	10,8%
techniek	846	20,7%	2.008	21,9%	3.128	23,8%	5.136	23,0%	14.645	23,0%	160.482	30,1%
overig	2.697	66,0%	6.001	65,5%	8.466	64,4%	14.467	64,8%	42.149	66,1%	314.851	59,1%
2010/2011												
zorg	587	13,8%	1.259	13,5%	1.654	11,9%	2.913	12,5%	7.462	11,4%	62.116	11,5%
techniek	839	19,7%	1.922	20,6%	3.246	23,4%	5.168	22,2%	14.656	22,4%	157.399	29,0%
overig	2.842	66,6%	6.164	66,0%	8.991	64,7%	15.155	65,2%	43.404	66,2%	322.738	59,5%
2011/2012												
zorg	553	13,5%	1.172	13,1%	1.470	11,0%	2.642	11,9%	6.966	11,0%	58.446	11,0%
techniek	786	19,1%	1.795	20,1%	3.022	22,6%	4.817	21,6%	13.957	22,0%	152.115	28,6%
overig	2.771	67,4%	5.957	66,8%	8.873	66,4%	14.830	66,5%	42.465	67,0%	320.701	60,4%
2012/2013												
zorg	519	12,9%	1.162	13,3%	1.530	11,7%	2.692	12,3%	7.536	12,2%	63.141	12,1%
techniek	742	18,5%	1.673	19,2%	2.856	21,8%	4.529	20,7%	13.445	21,7%	146.398	28,1%
overig	2.753	68,6%	5.890	67,5%	8.739	66,6%	14.629	67,0%	41.023	66,2%	311.788	59,8%
2013/2014												
zorg	535	13,3%	1.214	14,0%	1.563	12,0%	2.777	12,8%	8.018	13,2%	65.223	12,8%
techniek	731	18,2%	1.666	19,2%	2.921	22,4%	4.587	21,2%	13.055	21,4%	141.483	27,8%
overig	2.745	68,4%	5.791	66,8%	8.531	65,5%	14.322	66,0%	39.797	65,4%	303.052	59,5%
2014/2015												
zorg	534	13,4%	1.234	14,2%	1.504	11,8%	2.738	12,8%	7.459	12,8%	60.888	12,4%
techniek	738	18,5%	1.658	19,1%	2.815	22,1%	4.473	20,9%	12.690	21,8%	138.846	28,2%
overig	2.711	68,1%	5.769	66,6%	8.403	66,1%	14.172	66,3%	38.156	65,4%	292.363	59,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.9 Deelnemers in het mbo naar sector, geslacht, woongebied en 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
zorg	39	2,1%	92	2,3%	146	2,3%	238	2,3%	847	3,0%	6.325	2,5%
techniek	602	33,0%	1.353	33,5%	2.219	35,7%	3.572	34,8%	10.338	36,1%	116.200	45,4%
overig	1.184	64,9%	2.592	64,2%	3.853	62,0%	6.445	62,8%	17.444	60,9%	133.635	52,2%
Vrouwen												
zorg	495	22,9%	1.142	24,7%	1.358	20,9%	2.500	22,5%	6.612	22,3%	54.355	23,2%
techniek	136	6,3%	305	6,6%	596	9,2%	901	8,1%	2.352	7,9%	22.216	9,5%
overig	1.527	70,8%	3.177	68,7%	4.550	70,0%	7.727	69,4%	20.712	69,8%	157.728	67,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.10 Deelnemers in het mbo naar sector techniek en zorg, geslacht, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen, zorg												
2008/2009	35	1,9%	74	1,8%	148	2,3%	222	2,1%	685	2,2%	5.096	1,8%
2009/2010	31	1,7%	76	1,8%	145	2,3%	221	2,1%	697	2,2%	5.279	1,9%
2010/2011	55	2,8%	118	2,8%	163	2,4%	281	2,5%	823	2,5%	6.325	2,2%
2011/2012			55	2,9%	94	2,3%	155	2,3%	249	2,3%	801	2,5%
2012/2013	44	2,4%	97	2,4%	140	2,2%	237	2,3%	826	2,7%	6.553	2,4%
2013/2014	34	1,9%	93	2,3%	153	2,4%	246	2,4%	895	3,0%	6.895	2,6%
2014/2015	39	2,1%	92	2,3%	146	2,3%	238	2,3%	847	3,0%	6.325	2,5%
vrouwen, zorg												
2008/2009	457	20,9%	1.067	21,7%	1.483	21,9%	2.550	21,8%	6.231	19,2%	51.817	21,2%
2009/2010	510	23,0%	1.081	21,8%	1.409	20,9%	2.490	21,3%	6.265	19,2%	52.239	20,9%
2010/2011	532	22,9%	1.141	22,4%	1.491	21,2%	2.632	21,7%	6.639	20,0%	55.537	21,9%
2011/2012			498	22,7%	1.078	22,2%	1.315	19,5%	2.393	20,7%	6.165	19,3%
2012/2013	475	21,7%	1.065	22,4%	1.390	20,6%	2.455	21,3%	6.710	21,2%	56.340	22,9%
2013/2014	501	22,5%	1.121	23,9%	1.410	21,3%	2.531	22,4%	7.123	22,8%	58.070	24,1%
2014/2015	495	22,9%	1.142	24,7%	1.358	20,9%	2.500	22,5%	6.612	22,3%	54.355	23,2%
mannen, techniek												
2008/2009	840	44,8%	1.833	44,1%	2.718	42,3%	4.551	43,0%	12.856	42,0%	141.722	51,3%
2009/2010	759	40,8%	1.778	42,2%	2.670	41,6%	4.448	41,9%	12.665	40,7%	140.589	50,1%
2010/2011	755	38,8%	1.701	40,0%	2.740	40,0%	4.441	40,0%	12.504	38,7%	136.602	47,8%
2011/2012			682	35,5%	1.550	38,0%	2.535	38,2%	4.085	38,1%	11.771	37,4%
2012/2013	631	34,6%	1.407	35,4%	2.354	36,9%	3.761	36,4%	11.171	36,8%	124.780	45,6%
2013/2014	611	34,2%	1.386	34,8%	2.381	37,3%	3.767	36,3%	10.736	36,2%	119.512	44,9%
2014/2015	602	33,0%	1.353	33,5%	2.219	35,7%	3.572	34,8%	10.338	36,1%	116.200	45,4%
vrouwen, techniek												
2008/2009	78	3,6%	202	4,1%	428	6,3%	630	5,4%	1.906	5,9%	17.441	7,1%
2009/2010	87	3,9%	230	4,6%	458	6,8%	688	5,9%	1.980	6,1%	19.115	7,6%
2010/2011	84	3,6%	221	4,3%	506	7,2%	727	6,0%	2.152	6,5%	20.061	7,9%
2011/2012			104	4,7%	245	5,1%	487	7,2%	732	6,3%	2.186	6,8%
2012/2013	111	5,1%	266	5,6%	502	7,4%	768	6,7%	2.274	7,2%	21.086	8,6%
2013/2014	120	5,4%	280	6,0%	540	8,1%	820	7,2%	2.319	7,4%	21.486	8,9%
2014/2015	136	6,3%	305	6,6%	596	9,2%	901	8,1%	2.352	7,9%	22.216	9,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.11 Deelnemers in het mbo naar sector, etnische herkomst, woongebied en 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
autochtoon												
zorg	87	16,0%	306	15,8%	513	11,6%	819	12,9%	2.118	12,1%	45.391	12,6%
techniek	144	26,5%	495	25,5%	1.270	28,7%	1.765	27,7%	5.035	28,8%	109.694	30,4%
overig	312	57,5%	1.138	58,7%	2.644	59,7%	3.782	59,4%	10.335	59,1%	205.272	57,0%
turks												
zorg	84	9,1%	122	9,1%	104	8,2%	226	8,7%	684	9,8%	1.992	9,3%
techniek	193	20,9%	276	20,7%	270	21,4%	546	21,0%	1.443	20,6%	4.552	21,2%
overig	645	70,0%	936	70,2%	888	70,4%	1.824	70,3%	4.886	69,7%	14.949	69,6%
marokkaans												
zorg	70	13,9%	115	13,5%	170	11,1%	285	11,9%	1.081	12,1%	2.240	11,4%
techniek	74	14,7%	118	13,8%	198	12,9%	316	13,2%	1.398	15,6%	3.196	16,3%
overig	361	71,5%	621	72,7%	1.168	76,0%	1.789	74,9%	6.488	72,4%	14.177	72,3%
surinaams												
zorg	69	12,0%	165	12,3%	206	12,2%	371	12,3%	1.119	12,8%	2.074	11,7%
techniek	92	16,0%	225	16,8%	318	18,9%	543	18,0%	1.586	18,1%	3.605	20,3%
overig	413	72,0%	947	70,8%	1.161	68,9%	2.108	69,8%	6.038	69,1%	12.100	68,1%
antilliaans												
zorg	93	16,5%	245	18,1%	157	14,3%	402	16,4%	711	16,8%	1.624	14,8%
techniek	85	15,0%	201	14,9%	206	18,7%	407	16,6%	777	18,4%	2.305	21,1%
overig	387	68,5%	906	67,0%	737	67,0%	1.643	67,0%	2.732	64,7%	7.013	64,1%
wester allochtoon												
zorg	28	11,7%	64	11,9%	88	10,2%	152	10,9%	403	10,9%	3.117	10,6%
techniek	37	15,4%	109	20,3%	213	24,8%	322	23,1%	932	25,2%	8.278	28,1%
overig	175	72,9%	363	67,7%	559	65,0%	922	66,0%	2.365	63,9%	18.086	61,3%
niet westers allochtoon												
zorg	103	16,2%	217	16,6%	266	14,4%	483	15,3%	1.343	16,4%	4.242	13,8%
techniek	113	17,8%	234	17,9%	340	18,4%	574	18,2%	1.519	18,6%	6.786	22,0%
overig	418	65,9%	858	65,5%	1.246	67,3%	2.104	66,6%	5.312	65,0%	19.766	64,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.12 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
niveau 1	155	14,8%	333	13,6%	364	10,2%	697	11,6%	2.123	11,8%	12.106	7,8%
niveau 2	387	36,9%	879	35,8%	1.200	33,6%	2.079	34,5%	5.972	33,1%	48.500	31,2%
niveau 3	250	23,9%	612	24,9%	890	24,9%	1.502	24,9%	3.999	22,2%	39.284	25,3%
niveau 4	256	24,4%	631	25,7%	1.120	31,3%	1.751	29,0%	5.944	33,0%	55.553	35,7%
2009/2010												
niveau 1	166	15,1%	360	13,9%	379	10,5%	739	12,0%	2.234	12,0%	14.912	9,0%
niveau 2	400	36,5%	922	35,7%	1.192	33,1%	2.114	34,2%	6.172	33,2%	50.496	30,6%
niveau 3	252	23,0%	627	24,3%	881	24,5%	1.508	24,4%	4.141	22,3%	41.789	25,4%
niveau 4	279	25,4%	675	26,1%	1.146	31,9%	1.821	29,5%	6.057	32,6%	57.581	34,9%
2010/2011												
niveau 1	166	14,3%	365	14,1%	409	10,8%	774	12,1%	2.499	12,8%	15.283	9,2%
niveau 2	401	34,6%	891	34,4%	1.238	32,7%	2.129	33,4%	6.476	33,2%	50.591	30,4%
niveau 3	272	23,5%	626	24,2%	965	25,5%	1.591	24,9%	4.335	22,2%	42.447	25,5%
niveau 4	319	27,5%	710	27,4%	1.179	31,1%	1.889	29,6%	6.198	31,8%	57.845	34,8%
2011/2012												
niveau 1	178	14,3%	374	13,7%	391	9,9%	765	11,4%	2.570	12,8%	14.889	8,7%
niveau 2	433	34,9%	949	34,8%	1.315	33,1%	2.264	33,8%	6.522	32,5%	52.506	30,8%
niveau 3	329	26,5%	676	24,8%	993	25,0%	1.669	24,9%	4.644	23,2%	43.695	25,6%
niveau 4	301	24,3%	726	26,6%	1.270	32,0%	1.996	29,8%	6.303	31,5%	59.283	34,8%
2012/2013												
niveau 1	232	18,5%	473	17,2%	474	11,5%	947	13,8%	2.701	13,4%	14.959	8,6%
niveau 2	424	33,8%	899	32,7%	1.267	30,7%	2.166	31,5%	6.557	32,6%	51.520	29,8%
niveau 3	247	21,9%	624	22,7%	995	24,1%	1.619	23,5%	4.417	22,0%	45.026	26,0%
niveau 4	324	25,8%	754	27,4%	1.389	33,7%	2.143	31,2%	6.419	31,9%	61.662	35,6%
2013/2014												
niveau 1	191	15,8%	385	14,5%	426	10,4%	811	12,0%	2.671	13,2%	14.555	8,5%
niveau 2	393	32,5%	886	33,3%	1.213	29,5%	2.099	31,0%	6.168	30,6%	48.260	28,2%
niveau 3	293	24,2%	637	24,0%	1.013	24,7%	1.650	24,4%	4.557	22,6%	45.600	26,6%
niveau 4	333	27,5%	750	28,2%	1.456	35,4%	2.206	32,6%	6.788	33,6%	62.966	36,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.13 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, geslacht en woongebied 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
niveau 1	95	18,0%	196	16,8%	234	12,5%	430	14,1%	1.582	17,0%	8.600	9,8%
niveau 2	208	39,5%	454	38,8%	651	34,8%	1.105	36,3%	3.080	33,0%	28.421	32,3%
niveau 3	117	22,2%	254	21,7%	426	22,8%	680	22,4%	1.998	21,4%	22.649	25,7%
niveau 4	107	20,3%	266	22,7%	559	29,9%	825	27,1%	2.667	28,6%	28.440	32,3%
Vrouwen												
niveau 1	96	14,1%	189	12,7%	192	8,6%	381	10,2%	1.089	10,0%	5.955	7,2%
niveau 2	185	27,1%	432	29,0%	562	25,1%	994	26,7%	3.088	28,4%	19.839	23,8%
niveau 3	176	25,8%	383	25,7%	587	26,2%	970	26,0%	2.559	23,6%	22.951	27,6%
niveau 4	226	33,1%	484	32,5%	897	40,1%	1.381	37,1%	4.121	38,0%	34.526	41,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.14 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, etnische herkomst en woongebied 2013/2014

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
niveau 1	12	9,5%	47	10,7%	91	9,5%	138	9,9%	494	12,9%	7.435	9,6%
niveau 2	63	50,0%	211	48,2%	425	44,4%	636	45,6%	1.752	45,8%	34.639	44,6%
niveau 3	51	40,5%	180	41,1%	442	46,1%	622	44,6%	1.579	41,3%	35.654	45,9%
niveau 4	64	36,0%	210	34,9%	664	43,4%	874	41,0%	2.516	43,0%	48.996	41,1%
Turks												
niveau 1	45	21,6%	62	21,6%	48	18,0%	110	19,9%	369	22,0%	1.142	21,8%
niveau 2	91	43,8%	133	46,3%	133	50,0%	266	48,1%	778	46,3%	2.366	45,2%
niveau 3	72	34,6%	92	32,1%	85	32,0%	177	32,0%	534	31,8%	1.725	33,0%
niveau 4	77	32,1%	105	31,8%	124	36,3%	229	34,1%	753	36,5%	2.463	37,6%
Marokkaans												
niveau 1	18	20,0%	30	19,7%	58	20,4%	88	20,2%	443	23,0%	915	21,5%
niveau 2	46	51,1%	83	54,6%	136	47,9%	219	50,2%	902	46,8%	1.986	46,7%
niveau 3	26	28,9%	39	25,7%	90	31,7%	129	29,6%	584	30,3%	1.352	31,8%
niveau 4	51	41,5%	93	43,3%	145	39,1%	238	40,6%	1.020	40,7%	2.161	39,3%
Surinaams												
niveau 1	15	14,0%	45	15,5%	51	14,1%	96	14,7%	371	18,0%	691	17,4%
niveau 2	51	47,7%	140	48,3%	157	43,5%	297	45,6%	924	44,9%	1.810	45,5%
niveau 3	41	38,3%	105	36,2%	153	42,4%	258	39,6%	761	37,0%	1.479	37,2%
niveau 4	40	30,3%	108	30,6%	184	37,2%	292	34,5%	950	36,1%	1.897	36,6%
Antilliaans												
niveau 1	31	25,4%	71	24,1%	46	21,5%	117	23,0%	210	22,4%	547	22,7%
niveau 2	52	42,6%	134	45,4%	98	45,8%	232	45,6%	437	46,5%	1.103	45,7%
niveau 3	39	32,0%	90	30,5%	70	32,7%	160	31,4%	292	31,1%	762	31,6%
niveau 4	31	25,4%	72	24,3%	66	28,2%	138	26,0%	285	28,1%	823	30,6%
Westers allochtoon												
niveau 1	33	44,6%	50	36,5%	38	20,4%	88	27,2%	237	26,6%	1.370	19,7%
niveau 2	26	35,1%	52	38,0%	95	51,1%	147	45,5%	409	45,9%	3.007	43,2%
niveau 3	15	20,3%	35	25,5%	53	28,5%	88	27,2%	246	27,6%	2.589	37,2%
niveau 4	19	31,7%	51	37,0%	108	42,2%	159	40,4%	469	41,7%	3.613	39,2%
Niet-Western allochtoon												
niveau 1	37	24,7%	80	25,9%	94	24,5%	174	25,1%	547	26,4%	2.455	31,3%
niveau 2	64	42,7%	133	43,0%	169	44,1%	302	43,6%	966	46,6%	3.349	42,7%
niveau 3	49	32,7%	96	31,1%	120	31,3%	216	31,2%	561	27,0%	2.039	26,0%
niveau 4	51	31,1%	111	32,6%	165	36,3%	276	34,8%	795	34,2%	3.013	35,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Definities en afkortingen

NPRZ	Nationaal Programma Rotterdam Zuid; langjarig programma voor de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde ("Rotterdam Zuid") dat zich richt op het wegwerken van achterstanden op het gebied van wonen, werk en scholing
Rotterdam Zuid	de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde
Focuswijken	de CBS-buurtten Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek; onderdeel van het CBS dat onder voorwaarden databestanden voor onderzoek beschikbaar stelt
SSB	Sociaal Statistisch Bestand; een collectie gegevensbestanden van het CBS
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs; vorm van hoger onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
po	praktijkonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv-ers	(nieuwe) voortijdig schoolverlaters; alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs; vorm van hoger onderwijs

DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs; Agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die verschillende onderwijswetten en regelingen uitvoert
Cito(eindtoets)	(toets voor leerlingen van het basisonderwijs in groep 8 voor het best passende vervolgonderwijs die wordt georganiseerd door het) Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
autochtoon	persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren
allochtoon	persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is
overig westers	allochtoon van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije en de MOE-landen), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan
overig niet-westers	allochtoon van wie tenminste één ouder is geboren in een land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika; Antilliaanse, Surinaamse, Turkse en Marokkaanse personen behoren niet tot deze groep, maar worden apart onderscheiden

N.B.: Namen van onderwijsvormen die uit méér dan twee woorden bestaan ('voortgezet speciaal onderwijs'), zijn in dit rapport afgekort ('vso'); namen die uit één of twee woorden bestaan zijn voluit geschreven ('basisonderwijs'; 'speciaal onderwijs'. Uitzondering: in hoofdstuk 5 worden omwille van de leesbaarheid de woorden 'mbo', 'hbo' en 'wo' eveneens meestal afgekort.